

Vedení dětských hodin

První rozšiřující kurz
Knihy 3

Ruhi institut

Vedení dětských hodin

První rozšiřující kurz Knihy 3

Ruhi institut

Knihy v této řadě:

Níže jsou uvedeny tituly, které jsou v současné době dostupné v řadě publikací, které vytvořil Ruhi institut. Knihy jsou určeny k tomu, aby byly používány jako hlavní posloupcnost kurzů v systematickém úsilí posílit schopnost mládeže a dospělých sloužit svým komunitám. Ruhi institut rovněž vyvíjí soubor kurzů, které vycházejí z třetí knihy této řady, jež jsou určeny ke školení učitelů Bahá'í dětských hodin jakož i další soubor z Knihy 5 pro přípravu animátorů skupin juniorské mládeže. Tyto kurzy jsou též uvedeny v seznamu níže. Mělo by se poznamenat, že tento seznam se může měnit s tím, jak budou růst zkušenosti s prací v terénu, a budou se přidávat i další tituly s tím, jak bude stále více prvků osnov, které jsou nyní ve vývoji, dosahovat stadia, kdy mohou být zveřejněny k všeobecnému použití.

Kniha 1	<i>Úvahy o životě ducha</i>
Kniha 2	<i>Povstaňme ke službě</i>
Kniha 3	<i>Vedení dětských hodin, Stupeň 1</i> <i>Vedení dětských hodin: První rozšiřující kurz Knihy 3</i> <i>Vedení dětských hodin: Druhý rozšiřující kurz Knihy 3</i> <i>Vedení dětských hodin: Třetí rozšiřující kurz Knihy 3</i> <i>Vedení dětských hodin: Čtvrtý rozšiřující kurz Knihy 3</i>
Kniha 4	<i>Dvoji Projev</i>
Kniha 5	<i>Uvolňování schopností juniorské mládeže</i> <i>Počáteční hybný podnět: První rozšiřující kurz Knihy 5</i> <i>Rozšiřující se kruh: Druhý rozšiřující kurz Knihy 5</i>
Kniha 6	<i>Učení Víry</i>
Kniha 7	<i>Společně kráčíme po stezce služby</i>
Kniha 8	<i>Bahá'u'lláhova Smlouva</i>
Kniha 9	<i>Ziskáváme pohled z historické perspektivy</i>
Kniha 10	<i>Budování životem kypících společenství</i>
Kniha 11	<i>Hmotné prostředky</i>
Kniha 12	<i>Rodina a společenství</i>
Kniha 13	<i>Zapojování se do sociální činnosti</i>
Kniha 14	<i>Účast ve veřejném diskurzu</i>

Copyright © 2026 Ruhi Foundation, Kolumbie

Všechna práva vyhrazena. Edice 1.1.1.PE byla vydána v červnu 2026.

Printed in the Czech Republic

Originally published in Spanish as *Enseñar clases para niños: Primer curso ramal del Libro 3*

Copyright © 2024 Ruhi Foundation, Kolumbie

ISBN 976-628-96267-3-3

Ruhi institut dal svolení distribuovat omezené množství kopií tohoto oddílu v češtině.

Ruhi institut

Cali, Kolumbie

Email: instituto@ruhi.org

Webové stránky: www.ruhi.org

Správní rada vzdělávacího institutu

vzdelavaci.institut@bahai.cz

<https://www.bahai.cz>

Obsah

Několik myšlenek pro školitele	v
Láska k Jeho Kráse	1
Lekce pro dětské hodiny, Soubory 1–3	45

Několik myšlenek pro školitele

Tento kurz, který vychází ze třetí knihy hlavní posloupnosti Ruhi institutu, je určen těm, kteří už učili děti v prvním roce programu jejich duchovního vzdělávání, a kteří se rozhodli se této oblasti služby věnovat. Jedná se o první z řady kurzů, který se zabývá tím, co je cílem a obsahem lekcí, jež budou děti studovat po ukončení Stupně 1. Předpokládá se, že učitelé poté, co dokončí tuto specializovanou řadu kurzů a co odučí hodiny, které se k nim váží, získají dostatek hlubších poznatků o tom, co to znamená pečovat o duchovní rozvoj dětí, a že si budou zlepšovat dovednosti a schopnosti, vlastnosti a postoje, jež jsou k účinnému působení v této oblasti zapotřebí. Stejně důležité je, že se stanou součástí sboru učitelů, které mohou instituty mobilizovat k tomu, aby ve svých regionech udržovali v činnosti rozšiřující se systém vzdělávání dětí, tedy takový systém, který může do sebe pojímat rostoucí počet mladých lidí z různých věkových skupin, kteří pocházejí z celé řady rozličných prostředí, přičemž jejich rodiče vždy dychtí po tom, aby jejich potomci už od počátku stavěli svůj život na pevném morálním základě. Jedinci, kteří slouží jako školitelé tohoto kurzu i kurzů následujících budou tedy schopni vnášet do svého studia neocenitelně bohatou zásobárnu praktických vědomostí získávaných z nesmírného rezervoáru zkušeností, které jsou tímto způsobem vytvářeny.

Navrhujeme, aby si každý školitel při přípravě na to, že bude určitou skupinu těmito stránkami provázet, zopakoval úvodní poznámky v Knize 3 nazvané „Vedení dětských hodin – Stupeň 1“, ve kterých je popisován program Ruhi institutu pro duchovní vzdělávání dětí a které pojednávají o některých principech a konceptech, jež onen program utvářejí. V tomto i dalším kurzu je dále rozvíjen ústřední koncept, který je v Knize 3 představován – totiž, že ony drahokamu se podobající vlastnosti, které mají děti zračit, lze nejvýstižněji popsat jako určité schopnosti lidské duše, jako trvalé struktury, na nichž je vystavěn vznešený a čestný charakter. Právě tímto základním přesvědčením se tento program odlišuje od ostatních vzdělávacích přístupů, které na rozvoj dobré povahy pohlížejí především z hlediska úpravy chování, a tímto přístupem je i prodechnuto řazení obsahu kurzu napříč celým programem.

Tento rozšiřující kurz i kurz, který bude po něm následovat, se zaměřuje na ony návyky a vzorce chování, které jsou vyjádřením niterných duchovních vlastností, jež byly zkoumány ve Stupni 1. I když se v určitém slova smyslu zabýváme otázkou chování, ve skutečnosti se jedná o rozvoj duchovních vlastností a formování postojů a návyků, což je skutečným tématem materiálu, který je učitelům předkládán. Především ale bude třeba, aby učitelé měli tento dynamický vztah na paměti.

První oddíl této knihy „Láska k Jeho Kráse“ začíná skutečně tím, že se učitelé žádají o to, aby přemýšleli o svých zkušenostech s vedením dětských hodin ve Stupni 1, a o některých hlubších poznatcích, které získali o vzdělávacím procesu, jenž je rozvíjen prostřednictvím jeho dvaceti čtyř lekcí, z nichž každá je tvořena pojednáním o nějaké konkrétní duchovní vlastnosti. V tomto oddílu je na tomto základě představeno několik navzájem provázaných témat, která spolu s nabádáními pocházejícími ze Spisů Víry, obracejí naši pozornost k oněm vzorcům myšlení a chování, které by měl vzdělávací proces v mladých lidech rozvíjet. Zbývající část

tohoto oddílu se věnuje zkoumání těchto tří témat, která se zabývají myšlenkami, jež jsou pro vztah mezi lidskými bytostmi a jejich Stvořitelem zásadní. Těmito tématy jsou – obracení se při modlitbě k Bohu, dodržování zákonů Božích a snaha o poznání. Doufáme, že studium tohoto oddílu učitelům pomůže prohloubit si své porozumění příslušným konceptům a upevnit si ho ještě před tím, než budou přemýšlet o lekcích obsažených ve druhém oddílu, které jsou zpracovány na základě těch samých témat.

Kromě devíti lekcí pro děti, které jsou uspořádány do tří souborů, obsahuje druhý oddíl také přípravné části pro učitele, v nichž mají analyzovat jejich obsah. Ústřední složky těchto lekcí zůstávají stejné jako složky lekcí z prvního stupně. Každá lekce se zabývá několika klíčovými koncepty, které se týkají zastřešujícího tématu tohoto souboru. Tyto koncepty jsou v hrubých rysech načrtnuty v odstavcích, ve kterých je uváděn citát k naučení se nazpaměť. Učitelé se budou muset spoléhat na své zkušenosti s vedením Stupně 1 a uplatňovat hlubší poznatky, které při studiu prvního oddílu získali, až se budou rozhodovat o tom, jak mají příslušné myšlenky svým studentům vysvětlovat. Pomoci jim v tom má přípravný materiál v podobě řady otázek určených pro každý soubor lekcí, a školitel by se měl postarat o to, aby je účastníci společně dostatečně prozkoumali. Získané porozumění bude využito nejen při představování ústředních konceptů daných lekcí, ale též při vypracovávání úkolů souvisejících s dalšími jednotlivými složkami oněch lekcí, z nichž všechny budou určitým způsobem podporovat to, čemu se děti učí. Nanejvýš významné je to, že podobně jako citáty k naučení se nazpaměť budou jedním z ústředních prvků těchto lekcí zůstávat příběhy, a tato část hodiny poskytne učitelům příležitost k tomu, aby vhodným způsobem zapojovali děti do diskuse o těchto konceptech.

Stejně jako u jiných složek existují mezi těmito lekcemi a lekcemi ze Stupně 1 určité rozdíly, o kterých je třeba se zmínit. Namísto kooperativních her se budou děti zapojovat do aktivit, které mají rozvíjet jejich dovednosti prostřednictvím tvůrčích činoherních scének. Současně s tím budou jejich dovednosti a schopnosti spjaté s výtvarným uměním dále rozvíjeny prostřednictvím aktivit, které budou založeny na vymalovávání, a přitom budou zkoumat tři základní umělecké prvky, jimiž jsou čára, geometrický útvar a povrchová struktura. I když jsou tyto aktivity složitější než aktivity ve Stupni 1, jsou koncipovány tak, aby mohli učitelé přirozeně čerpat ze zkušeností s prací se svými studenty z předchozího roku. Školitel bude určitě chtít účastníkům kurzu pomáhat v tom, aby si promýšleli to, jak budou vést aktivity týkající se umění a činoherních scének, ale nemělo by to odvádět jejich pozornost od ústředních složek těchto lekcí.

Mělo by se poznamenat, že pro výtvarné a umělecké aktivity budou zapotřebí určité potřeby a pomůcky, včetně výtisků různých výtvarných pracovních listů, které jsou připojeny na konci druhého oddílu. Učitelé si také mohou tuto věc usnadnit tím, že si je mohou stáhnout z webové stránky Ruhi institutu. K dispozici je též sbírka přibližně sedmdesáti písniček spolu s jejich nahrávkami, jež mohou učitelům pomoci v tom, aby si z nich některé vybrali. Vybrané písničky se budou v každé lekci zpívat kvůli tomu, aby se ještě více zdůraznily její ústřední myšlenky. Učitelé by se samozřejmě neměli za žádných okolností omezovat jen na písničky obsažené v této sbírce, ale měli by být vybízeni k tomu, aby vyhledávali také písničky ze své místní kultury.

A na závěr by se mělo říct několik slov o očekáváních týkajících se toho, jak bude látka obsažená v každé lekci prezentována. Obsahová náplň každé z lekcí v tomto i následujícím rozšiřujícím kurzu je poměrně rozsáhlá, a předpokládá se, že bude rozložena do několika vyučovacích hodin. Jak je uvedeno v části 33 druhého oddílu, bude si to vyžadovat, aby učitelé

při každém setkání zavedli vhodný rytmus dané aktivity, a aby přitom neztráceli ze zřetele probíraná ústřední témata. V tomto ohledu by se školitel měl být schopen dělit o velké množství praktických poznatků získávaných z terénu. Při vysvětlování látky tedy existuje určitá míra pružnosti, což, jak doufáme, učitelům umožní dynamicky reagovat na své konkrétní okolnosti, až budou děti přecházet z jednoho souboru lekcí k druhému.

Láska k Jeho Kráse

Cíl

Umožnit učitelům zamýšlet se nad svými zkušenostmi s vedením hodin pro děti v prvním ročníku šestiletého programu jejich duchovního vzdělávání a prozkoumat tři témata vybraná ze Spisů Víry, která vnášejí světlo do našeho vztahu se Stvořitelem a do návyků a vzorců chování, které jsou projevem duchovních vlastností, jimiž se zabývá Stupeň 1

ČÁST 1

Předpokládáme, že jste podobně jako ostatní lidé, kteří se věnují studiu této knihy s názvem *Vedení dětských hodin: První rozšiřující kurz Knihy 3* již na tomto poli služby nasbírali cenné zkušenosti, a že jste při práci s mladými lidmi strávili ve Stupni 1 rok naplněný radostí. Víte, že se vnitřní uspořádání každé lekce v onom stupni soustřeďuje na nějakou konkrétní duchovní vlastnost s cílem přispívat k rozvíjení charakteru dětí. V tomto i v dalším rozšiřujícím kurzu prozkoumáte celou řadu témat, na jejichž základě bylo pečlivě zpracováno několik souborů lekcí pro vyučování dětí, které jsou obvykle ve věku od 6 do 8 let, a které už dokončily první ročník šestiletého programu jejich duchovního vzdělávání. Tyto lekce se snaží vytvářet u dětí návyky a vzorce chování, které jsou projevem niterných vlastností, jež zapouštějí kořínky v dětských srdíčkách a myslích. Každý soubor se zabývá nějakým aspektem chvályhodného chování, které se v nich budete snažit podporovat.

Oba rozšiřující kurzy se skládají ze dvou oddílů. První oddíl se věnuje zkoumání samotných témat, aby se učitelům poskytla příležitost prohlubovat si své porozumění klíčovým konceptům. Druhý oddíl obsahuje lekce, které jsou rozděleny do trojice souborů. V tomto kurzu jsou tři soubory a v příštím budou čtyři, přičemž celkový počet lekcí je dvacet jedna. Těchto dvacet jedna lekcí se svou vnitřní strukturou podobá lekcím, které se nacházejí ve Stupni 1. Je v nich však obsaženo několik drobných změn, a to v určitých prvcích osnov, které jsou probírány v přípravných částech určených pro učitele, a které jsou také zahrnuty v druhém oddílu. Účastníci jsou při studiu těchto dvou rozšiřujících kurzů mimochodem vybízeni k tomu, aby se zamýšleli nad hlubšími poznatky, které až dosud v této oblasti snažení získali, čímž si budou upevňovat základy, na nichž budou i nadále stavět, až budou vynakládat své snahy na poli poskytování duchovního vzdělávání mladým lidem.

ČÁST 2

Pamatujte se na to, že se v prvním oddílu Knihy 3 zkoumají některé základní koncepty a zásady, které tvoří program Ruhi institutu pro duchovní vzdělávání dětí. Ve světle vašich zkušeností si je tu znovu zopakujeme.

1. Za účelem toho, abychom získali hlubší porozumění potenciálu, který se v dětech ukrývá, jsme svou pozornost zaměřili na jednu analogii, která se nachází v Bahá'u'lláhových Spisech, a která se týká dolu, jenž oplývá drahokamy nedožité ceny. Řekli jsme, že mezi oněmi drahokamy, o něž by řádné vzdělávání mělo pečovat, jsou duchovní vlastnosti, jako je například čistota a pravdomluvnost, a schopnosti lidské mysli objevovat tajemství přírody, vytvářet krásná umělecká díla a vyjadřovat ušlechtilé a povznášející myšlenky. Přemýšlejte o svých studentech a uveďte některé drahokamy, které jste v nich odkryli.

-
-
2. Dva další důležité koncepty představené v prvním oddílu Knihy 3 byly koncepty lásky k Bohu a bázně před Bohem. Je třeba, aby se děti naučily, že jsme byli stvořeni z nekonečné lásky Boží a že se o nás tato láska neustále stará a chrání nás. Strach, že nás tato láska nedosáhne, pokud Ho nebudeme poslouchat, nás udržuje na přímé stezce. Jak jste se snažili o to, abyste u svých studentů pěstovali tyto dva základní pocity lidského srdce? Jak jste nyní přesvědčeni o jejich stěžejním významu pro rozvoj chvályhodného charakteru u dětí?

3. V onom oddílu jsme se zmiňovali o tom, že duchovní vzdělávání čerpá ze síly přitažlivosti ke kráse. Péče o duchovní vlastnosti dětí udává této síle správný směr; přitahuje jejich srdce ke kráse dobré povahy, kráse neodmyslitelně tkvící ve Svatém Slově, kráse příkladného chování, kráse vznešených myšlenek, a toho, co je ze všeho nejdůležitější, Kráse Přeslavného. Rozvíjelo učení se Svatého Slova nazpaměť a poslouchání příběhů o ‘Abdu’l-Baháovi u vašich studentů tuto přitažlivost? Jakých změn jste si všímali v jejich slovech a chování, které naznačovaly zvýšenou přitažlivost ke kráse?

4. Také jsme se bavili o tom, že když dětem pomáháte získat chvályhodnou povahu a poctivě se chovat, budete samozřejmě dbát na jejich chování. Byli jste však upozorněni na to, abyste neomezovali úkol rozvíjet skryté schopnosti dětí na úpravu chování. Postoje a návyky, které jsou aspekty chvályhodné povahy, zapustí kořínky jediné tehdy, pokud jsou projevy duchovních vlastností, tedy oněch základních přídomků lidské duše, které jsou pro naši věčnou cestu k Bohu zásadní. Napište níže některé hlubší vhledy o dynamice těchto vlastností, které jste získali, když jste studenty zapojovali do různých aktivit spjatých s lekcemi ze Stupně 1, z nichž se každá soustřeďovala na jednu duchovní vlastnost. Potom sestavte seznam některých návyků a postojů, které si děti z vašich hodin začaly utvářet, když se jejich porozumění příslušným duchovním vlastnostem zlepšovalo. Při vypracovávání tohoto cvičení se také zamyslete nad tím, jak se vaše vlastní porozumění těmto vlastnostem založené na Spisech Víry postupně zvětšovalo a jak vaše snahy je projevovat ovlivňovaly vaši vzájemnou komunikaci s dětmi.

Poté, co jste vypracovali výše uvedená cvičení, se se členy skupiny, s nimiž tento kurz studujete, pobavte o svých odpovědích.

ČÁST 3

Poslední cvičení v předchozí části nám připomnělo, že vzdělávání a školení, které se mladým lidem ve společenství dostává, by se nemělo výlučně zaměřovat na úpravu chování. V první řadě se spíše musí zabývat rozvíjením duchovních vlastností, vlastností, které tím, že projevují svou znamenitost ve slovech i skutcích, slouží za základ, na kterém jsou utvářeny žádoucí postoje a návyky. Náležité vzdělání by tedy mělo dát vzniknout určitým vzorcům myšlení a chování, skrze něž lze spatřovat krásu poctivé a vznešené povahy. Z několika vzájemně provázaných témat převzatých z různých nabádání nacházejících se ve Spisech Víry můžeme vysledovat to, co posiluje vhodné vzorce myšlení a chování u dětí. Patří mezi ně následující skutečnosti – obracet se při modlitbě k Bohu, dodržovat zákony Boží, snažit se o poznání, žít v souladu s ostatními, respektovat lidskou důstojnost, být dobrým přítelem a zasvěcovat svůj život službě. V tomto rozšiřujícím kurzu se budeme věnovat těmto třem tématům, která se zabývají myšlenkami, jež jsou pro vztah jednotlivce s Bohem zásadní. Další čtyři témata, která se týkají vztahů, jež si člověk utváří se svými spolublížními, bude námětem druhého rozšiřujícího kurzu.

Možná si budete přát se na chvíli zastavit, abyste popřemýšleli o tom, proč uvažování o následujících třech tématech, z nichž každé je středobodem jednoho souboru, je nezbytné pro jakékoli úsilí, které se snaží přispívat k rozvíjení chvályhodných vlastností u dětí. Na poskytnuté řádky napište některé své myšlenky:

Obracení se při modlitbě k Bohu: _____

Dodržování zákonů Božích: _____

Snaha o poznání: _____

ČÁST 4

Téma souboru 1, jímž je obracení se při modlitbě k Bohu, není pro vás nové. Ve Stupni 1 jste byli vyzýváni k tomu, abyste s dětmi pokaždé, když se k tomu naskytne příležitost, hovořili o účelu a významu modlitby, a to jazykem, který je pro ně srozumitelný. Také jste pořádali hodiny, které začínaly i končily modlitbami, jež byly často pronášeny dětmi, a jednalo se o modlitby, které se děti naučily nazpaměť. Vaše rostoucí porozumění povaze modlitby, jež bylo zvýšeno studiem kurzů hlavní posloupnosti, včetně prvního oddílu Knihy 3, nepochybně přispělo k vaší schopnosti chovat děti, které jsou svěřeny do vaší péče, v náručí Boží lásky, a probouzet v nich touhu neustále se ve snažné prosbě obracet k Bohu. Když jste tak činili, přední místo ve vaší mysli určitě zaujímaly tyto dva následující citáty od ‘Abdu’l-Baháa:

„Ve světě bytí není nic sladšího než modlitba. Člověk musí žít ve stavu modlitby. Nejpožehnanějším stavem je stav modlitby a pokorné prosby. Modlitba je rozmluva s Bohem. Největším úspěchem či nejsladším stavem není nic jiného než rozmluva s Bohem. Vytváří duchovno, dbalost a nebeské pocity, plodí novou přitažlivost Království a rodí vnímavost vyšší inteligence.“¹

„Tyto děti jsou jako mladé rostlinky a učit je modlitbám je jako nechat na ně padat vydatný déšť, aby mohly být jemné a svěží a mohly přes ně vát mírné vánky lásky Boží, jež způsobí, že se budou třást radostí.“²

Když stavíte na tom, čeho bylo v předchozím roce dosaženo, měli byste pamatovat na to, že přede vším ostatním je to láska k Bohu, která nás podněcuje k tomu, abychom se modlili, protože když tak činíme, vyjadřujeme svou touhu hovořit s naším Milovaným. Samotný akt modlitby současně v našich srdcích rozdmýchává plamen lásky k Bohu a zvětšuje naši přitažlivost k Jeho Kráse. Přemýšlejme nad následujícím citátem:

Věz, že náleží slabému, aby snažně žádal Zdroj síly a že přísluší prosebníkovi nebeské milosti, aby pokorně úpěnlivě prosil Toho, kdo je Přeslavný, Pán hojné milosti. Pokaždé, když uctíváč rozmlouvá se svým Pánem, zcela se k Němu obrací a úpěnlivě prosí o díl z Jeho bezmezné milosti, je tedy samotný tento skutek úpěnlivé prosby světlem pro jeho srdce, hojivým balzámem pro jeho oko, zdrojem života pro jeho duši a příčinou povznesení pro jeho bytost. Tedy pozoruj, že když ty sám rozmlouváš s Bohem a pronášíš ‚Tvé Jméno mě hojí‘, jak je tvé srdce rozechvěno, tvá duše uchválena vytržením z lásky k Bohu, a tvůj duch přitahován k Jeho nebeskému Království. Prostřednictvím těchto pocitů se však tvá schopnost přijímat zvyšuje a čím objemnější je nádoba, tím bohatší bude její obsah; čím palčivější je něčí žízeň, tím lahodnější je v něčích ústech příliv štědrosti linoucí se z mraku. Tot’ tajemstvím úpěnlivé prosby; tot’ moudrost toho, že se modlíme za splnění svých potřeb.“³

Abyste si mohli více promyslet, jak budete dětem pomáhat posilovat jejich porozumění povaze modlitby a jejího významu, rozhodněte, zda jsou následující výroky pravdivé. Nespokojte se pouze tím, že odpovíte na každý výrok, ale s ostatními členy své studijní skupiny se pobavte o jeho hlubších důsledcích.

____ Přemýšlení o modlitbě jako o rozhovoru s Bohem vytváří v dětech touhu se modlit.

- _____ Porozumění tomu, co modlitba znamená, vytváří v dětech touhu se modlit.
- _____ Porozumění tomu, co modlitba znamená, pomáhá dětem rozvíjet si návyk každodenního pronášení modliteb.
- _____ Lásky k Bohu, kterou děti mají, je podněcuje k tomu, aby se denně modlily.
- _____ Strach, že nepotěší Boha, který děti mají, je podněcuje k tomu, aby se denně modlily.
- _____ S tím, jak nějaký jedinec roste, musí se také trvale rozvíjet jeho porozumění povaze modlitby, pokud si má po celý život udržet návyk každodenního modlení se.
- _____ Proto, aby byl návyk každodenního modlení se položen na pevném základě a aby se udržel po celý život, je nezbytné v lidském srdci rozvíjet lásku k Bohu.
- _____ Je nanejvýš patřičné, že pokud budeme prostřednictvím svých modliteb usilovat o Boží štědrost, měli bychom uznat svou slabost a dosvědčit Boží sílu.
- _____ Návyk úpěnlivého prosení Boha při modlitbě dětem pomáhá osvojovat si skutečnou pokoru, která je nezbytným přídomek vznešené povahy.
- _____ Úpěnlivé prosení Boha při modlitbě zažehává v dětských srdcích oheň lásky k Němu.
- _____ Stejně jako déšť osvěžuje mladé rostlinky, tak i pronášení modliteb zpěvnou melodií osvěžuje něžná dětská srdce.
- _____ Návyk obracet se v modlitbě k Bohu rozvíjí duchovní vnímavost a intelektuální bystrost.
- _____ Modlitba je řečištěm, jehož prostřednictvím se nám dostává božských požehnání.
- _____ Úpěnlivé prosení Boha při modlitbě zvětšuje naši schopnost přijímat Jeho dary a štědrost.
- _____ Je třeba, aby děti rozuměly tomu, že modlitba je potravou pro jejich duše.
- _____ Pronášení modliteb potěší srdce a rozradostní duše dětí.

Poslední výše uvedený citát nám vštěpuje skutečnost, že modlitba a úpěnlivá prosba k Bohu uvolňují lidský potenciál. Lidské schopnosti se zvyšují prostřednictvím síly boží přitažlivosti. Čím větší máme žízeň, tím větší se stane nádoba, jejíž prostřednictvím se nám dostane Boží štědrosti a milosti. S ostatními členy své skupiny se pobavte o hlubších důsledcích této myšlenky pro duchovní rozvoj dětí. Na níže uvedené řádky napište některé své závěry.

ČÁST 5

- a. _____ a _____ z _____, kterou Všemohoucí lidstvu
_____ je dar _____ .
- b. V tomto _____ větry _____
nade všemi _____. Každý _____ byl
_____ všemi _____, které může unést.
- c. Každý _____ byl _____
_____, každý oceán _____ těmi
_____. Každý člověk byl
_____ a _____ .
- d. _____ je, vpravdě, tím _____ darem,
_____ člověku _____ .
Člověk _____ mezi _____
má tuto úžasnou _____ .
- e. Toto _____ je tím _____ světlem, které existuje,
protože se _____ ze _____ .

Hlavním tématem četných modliteb, které zjevili Ústřední Postavy Víry, je umožnit to, aby se otevřel náš vnitřní zrak a abychom se stali příjemci bezpočtu darů, které jsou například uvedeny výše:

„Rozjasni naše srdce, ó můj Pane, nádherou Svého poznání a osvit’ náš zrak světlem takových očí, které se upírají k obzoru Tvé milosti a Rozbřesku Tvé slávy.“⁸

„Dej, ó můj Bože, ať nejsem započítán k těm, jejichž uši jsou hluché, jejichž oči jsou slepé, jejichž jazyky nejsou schopny slova a jejichž srdce nechápou.“⁹

„Osvit’ naše srdce a uděl nám oči, které rozpoznávají a uši, které pozorně naslouchají.“¹⁰

ČÁST 6

Stejně jako prostřednictvím modlitby vzrůstá v dětských srdcích láska k Bohu, tak vzrůstá i jejich touha osvojovat si nebeské vlastnosti a dokonalosti. Je-li zrcadlo srdce znovu a znovu leštěno leštídem boží lásky, dokáže se stále rostoucí zářivostí odrážet přídomek Boží – tedy ty vlastnosti, které byly středobodem lekcí, jež jste učili ve Stupni 1. ‘Abdu’l-Bahá v tomto ohledu uvádí:

„O lásce k Bohu se hovoří jako o ohni, neboť spálí všechny závoje, a jako o vodě, neboť je zdrojem života. Stručně řečeno, láska k Bohu je tou nejniternější skutečností ctností světa lidstva. Jejím prostřednictvím se lidská přirozenost

očisťuje. Prostřednictvím lásky k Bohu se člověk oprošťuje od nedostatků lidského světa. Prostřednictvím lásky k Bohu dosahuje člověk pokroku v říšitnosti. Lásky k Bohu je příčinou osvícení světa.“¹¹

Nyní se na chvíli zamyslete nad vlastními zkušenostmi a se členy své skupiny se pobavte o následující otázce: Proč je návyk pravidelného modlení se tak zásadní pro rozvíjení duchovních vlastností u dětí? Na níže uvedené řádky můžete napsat některé své závěry:

Vaše úvahy vám musely přinést nové hlubší porozumění toho, jakým vlivem modlitba působí na povahu dětí. Za účelem podrobnějšího prozkoumání tohoto důležitého konceptu si uveďme příklad několika konkrétních vlastností a uvažujme o tom, jak návyk pravidelného modlení se jejich rozvoj podporuje. Za tímto cílem bylo vybráno několik výňatků z modliteb a Spisů Víry, z nichž některé už ze svého studia Knihy 3 znáte, a tyto výňatky byly uspořádány do tří souborů. Přemýšlejte o citátech z každého souboru, které vnášejí světlo do konkrétní duchovní vlastnosti, a pobavte se o výrocích, které následují po nich. Poté jste vyzýváni k tomu, abyste na poskytnuté řádky napsali několik podobných výroků, ve kterých bude popsáno, jak rozmlouvání s Bohem podporuje u dětí rozvíjení probírané vlastnosti.

„Nebot', když skutečný milující a oddaný přítel dojde přítomnosti Milovaného, oslnivá krása Milovaného a oheň milencova srdce roznítí požár a spálí všechny závoje a vnější vrstvy.“¹²

„Kdyby snad byla ve tvém srdci zažehnuta hořící pochodeň lásky k Bohu, nehledal bys odpočinek ani klid, smích ani pokoj, ale pospíšil by sis, abys ztekl nejvyšší vrcholky v říších božské blízkosti, svatosti a krásy.“¹³

„Hoř jasně plamenem tohoto nehynoucího Ohně, který Nadevše Milosrdný zažehl v samotném srdci stvoření, aby se tvým prostřednictvím roznítil v srdcích Jeho oblíbenců žár Jeho lásky. Vydej se Mou cestou a uchvat' srdce lidí vzpomínkou na Mě, Všemohoucího, Nejvznešenějšího.“¹⁴

- Okamžiky, které děti zasvěcují modlitbě, jsou těmi nejmilejšími, protože rozmlouvání s Bohem rozněcuje v jejich srdcích oheň boží lásky.
- Návyk pravidelného modlení se udržuje v srdcích dětí jasně planoucí oheň lásky k Bohu.
- Oheň lásky, kterou rozmlouvání s Bohem v srdcích dětí rozněcuje, jim umožňuje předávat ostatním vělost a lásku.

„Nechť ti nadevše dostačuje Bůh. Důvěrně rozmlouvej s Jeho Duchem a buď z těch, kdož děkují.“¹⁵

„Veleben jsi, ó Pane, můj Bože! Vzdávám Ti dík, že jsi mne stvořil ve Svých dnech a naplnil mne Svou láskou a Svou znalostí.“¹⁶

„Děkuj tedy Bohu, že ti dal sílu napomáhat Jeho Věci a dal, aby v zahradě tvého srdce vykvetlo porozumění a poznání. Tak Jeho milost obklopila tebe i celé stvoření.“¹⁷

„Pravdou je, že Bůh obdaroval člověka ctnostmi, způsobilostmi a dokonalými schopnostmi, o něž je příroda zcela připravena a díky nimž je člověk povýšen, vyznamenán a nadřazen. Musíme děkovat Bohu za tyto dary, za tyto schopnosti, které nám dal, za tuto korunu, kterou nám vsadil na hlavy.“¹⁸

- Modlitby zjevené Ústředními Postavami Víry dětem připomínají mnohačetné dary, jimiž je Bůh zahrnuje.
- Návyk modlit se vytváří v dětských srdcích hluboký pocit vděčnosti za to, že se jim dostalo Boží lásky a že se přibližují k Bohu.
- Modlitba vyvolává v dětech hlubokou vděčnost za všechny schopnosti a ctnosti, kterými je Bůh obdařil.

„Své oči zavři před tímto světem dole na zemi, otevři je tváří nesrovnatelného Přítele a důvěrně rozmlouvej s Jeho Duchem.“¹⁹

„Vyprostěte své duše, ó lidé, ze zajetí vlastního já a zbavte je pout k čemukoli kromě Mne. Vzpomínka na Mne smývá všechna poskvrnění, kéž byste to jen chápali.“²⁰

„Rozmlouvejte s připomínkou Přítele a straňte se nepřítelé. Vaším nepřitelem jsou takové věci, které jste si osvojili na základě vlastních sklonů, jichž se pevně přidržujete, a jimiž své duše poskvrňujete. Duše byla stvořena k tomu, aby si připomínala Přítele; chraňte její čistotu.“²¹

„Ó služebníci! Příjemná jest promluva Příteleva: Kdeže jest duše, která okusí její líbeznot a kdeže je ucho, které jí bude naslouchat? Dobře je tomu, kdo v tomto dni rozmlouvá s Přítelem a na Jeho stezce se zřekne všeho a opustí vše kromě Něho, aby mohl spatřit nový svět a získal přístup do věčného ráje.“²²

- Návyk modlit se pomáhá dětem odpoutat se od nepříjemných věcí tohoto světa a vkládat svou naprostou důvěru v Boha.
- Rozmluva s Bohem očisťuje dětská srdce od nepatřičných myšlenek a tužeb.
- Oheň boží lásky, kterou modlitba v dětských srdcích zažihá, spaluje závoj sobectví a vášně.

Přemýšlení nad výše uvedenými výroky vám pomůže porozumět nejen tomu, jak by měly být v okamžicích, v nichž rozmlouváme s Bohem, přítomny duchovní vlastnosti, jimiž jsou vnitřní zapálení, vděčnost a odpoutání, ale i tomu, jak návyk se modlit podporuje rozvíjení těchto vlastností. Není pochyb o tom, že existuje také mnoho dalších vlastností, které mají s modlitbou tento dynamický vztah. Některé z nich uveďte a pobavte se o tom, jak se je děti mohou naučit projevovat prostřednictvím rozmlouvání s Bohem a jak návyk modlit se každý den slouží jako účinný prostředek k jejich rozvíjení.

ČÁST 7

Ve vašich snahách pomáhat dětem ve vaší třídě podporovat jejich porozumění síle modlitby, budete přirozeně hovořit o tom, jaké jsou její účinky. Měli byste vědět, že můžeme naléhavě prosit Boha, aby splnil naše upřímná přání, o která žádáme pro sebe i pro ostatní; můžeme Ho snažně žádat, aby nás mimo jiné chránil, podporoval nás, zaháněl naše smutky, odstraňoval naše těžkosti a útrapy, uzdravoval nemocné, utěšoval pozůstalé, sjednocoval srdce, pomáhal lidem, kteří jsou v nouzi a utvrzoval Svě milované v jejich snahách sloužit Věci a lidstvu. Například následující úryvky z modliteb, které zjevil Bahá’u’lláh a ‘Abdu’l-Bahá, jsou jen malým vzorkem těchto proseb o pomoc.

„Zaštit’ Svou ochranou, ó Duchu čistý, Ty Nade vše Štědrý Živiteli, tohoto okouzleného služebníka Svého.“²³

„Ó Pane! Hodni jsme politování, poskytni nám Svou přízeň. Obdař nás chudé z oceánu Svého bohatství, uspokoj nás potřebné a dej nám poníženým Svou slávu...“

Dej nám náš vezdejší chléb a obdař nás hojně tím, co je potřebné k životu, abychom nezáviseli na nikom krom Tebe, mohli s Tebou cele rozmlouvat, kráčet po Tvých cestách a rozhlašovat Tvá tajemství.“²⁴

„Bud’ mi přítelem v mé osamělosti a společníkem ve vyhnanství. Zbav mne zármutku. Dej, ať jsem věrna Tvé kráse.“²⁵

„Slituj se, Ó Pane, nad slabým, uzdrav chorého a uhas palčivou žízeň.“²⁶

„Sjednot’ srdce Svých služebníků a odhal jim Svůj veliký záměr.“²⁷

„Proměň tísnivé starosti Svých svatých v klid, jejich utrpení v útěchu, jejich ponížení v slávu a jejich smutek v blaženou radost, o Ty, který ve Svém sevření držíš otěže lidstva veškerého!“²⁸

Děti by si měly také uvědomit, že se můžeme modlit za rozvíjení duchovních vlastností v nás samotných i v našich bližních. Například úpěnlivě prosíme Boha, aby nám „naplnil“ „pohár odpoutání ode všech věcí“ nebo Ho snažně žádáme, aby „oděl Své milované rouchem spravedlnosti a osvětlil jejich bytosti světlem důvěryhodnosti.“ Z modliteb, které už znáte z paměti, nebo z modliteb, které si přejete se naučit nazpaměť, napište na níže uvedené řádky podobná vyjádření, ve kterých žádáme Boha, aby zalil naše srdce světlem Jeho jmen a přídomků.

Slova z modliteb, která jsou například uvedena výše, nám umožňují hlouběji porozumět tomu, jaké dary od Boha žádáme. Také nám ale poskytují určitý styl jazyka, kterým Ho máme úpěnlivě prosit. Bahá’u’lláh v jedné duši strhující modlitbě praví:

„Vzdávám Ti díky, ó Ty, kdož jsi v mé duši zapálil Svůj oheň, a zalil mé srdce paprsky Svého světla, že jsi Své služebníky naučil, jak se mají o Tobě zmiňovat, a zjevil jim způsoby, jimiž Tě mohou úpěnlivě prosit prostřednictvím Tvého nejsvětějšího a vznešeného jazyka a Tvé nejušlechtlejší a drahocenné řeči.“²⁹

V konečném důsledku budete chtít, aby děti ve vaší třídě porozuměly tomu, že Bůh odpoví na naše snažné žádosti a úpěnlivé prosby v souladu se Svou neomylnou moudrostí a že

se prostřednictvím modlitby učíme vkládat svou plnou důvěru a víru v Boha. ‘Abdu’l-Bahá praví:

„Náleží služebníkov, aby se modlil a hledal u Boha pomoci, a aby o Jeho pomoc úpěnlivě prosil a snažně o ni žádal. Tot’ přísluší postavení služebnictví, a Pán v souladu se Svou dokonalou moudrostí nařídí vše, co si přeje.“³⁰

A nepochybně si pamatujete tato Jeho slova, která jste se naučili nazpaměť, když jste studovali Knihu 1:

„Ó ty, jenž obracíš svou tvář k Bohu! Zavři oči před vším ostatním a otevři je říši Přeslavného. Žádej vše, čeho si žádáš, jen od Něho Samotného; hledej vše, co hledáš, jen u Něho Samotného. Jedním pohledem dává sto tisíc nadějí, jediným mžiknutím uzdravuje sto tisíc nevléčitelných nemocí, jediným kývnutím klade balzám na každou ránu, jediným mžikem oka osvobozuje srdce ze zajetí okovů zármutku. On činí, jak činí – a co nám zbývá? On uskutečňuje Svou vůli a nařizuje, cokoli se Mu zlíbí. Tedy je pro tebe lepší odevzdaně sklonit hlavu a vložit svou důvěru v Nadevše Milosrdného Pána.“³¹

Všichni se snažíme o dosažení stavu, ve kterém, když žádáme o Boží pomoc ve všech dobách a za všech okolností, uznáváme, že Bůh ve Své dokonalé moudrosti „činí, co se Mu zachce a nařizuje vše, co se Mu zlíbí.“ O významu tohoto stavu se pobavte se svou skupinou.

ČÁST 8

Nedílnou součástí vzorce chování, které se snažíte v dětech rozvíjet, je také postoj uctivosti, a obzvláště to platí v případě, kdy jde o modlitbu. Tento postoj vychází z pocitu posvátné bázně a údivu, který člověk v přítomnosti Boha cítí; je to jako by se smítko prachu obracelo ke slunci. Uctivost je postoj, který je zrozen z pokory před Bohem. Ze zkušeností, které jste získali, když jste vyučovali lekce ve Stupni 1, jste si vědomi toho, že rozhovory o povaze modlitby, které jste s dětmi ze své třídy vedli, měly zásadní vliv na to, aby se v nich tento postoj vytvářel. Na základě toho, co jste v tomto oddílu až doposud studovali, vyberte takové koncepty, jejichž porozumění vám pomůže ve vašich studentech upevňovat postoj uctivosti. Své myšlenky napište na níže uvedené řádky.

Kromě vysvětlení, která budete dětem při rozhovoru podávat, bude k posilování tohoto postoje též výrazně přispívat prostředí, které budete vytvářet v těch úsecích hodiny, jež jsou zasvěcovány modlitbě. Možná vám přijde užitečné některé rysy takového prostředí popsat, přičemž můžete čerpat z hlubších vhledů, které jste loni v tomto ohledu získali.

Přemýšlejte nyní o tom, jak vy jako učitel svým studentům pomáháte naučit se postojí uctivosti, kterým by se měl akt modlitby vyznačovat. Stejně jako u celé řady postojů a návyků, které byste rádi v dětech rozvíjeli, konkrétně bude mnohé záviset na důslednosti, na povzbuzování a na vašem vlastním příkladu. Děti budou pozorně sledovat způsob, jakým se chováte v různých časových úsecích zasvěcených modlitbě – tedy před modlitbami, v jejich průběhu a těsně po nich –, což jim poskytne určitou představu o tom, co to znamená být uctivý. Se svou skupinou se pobavte o následujících scénářích a o dopadu, který mohou mít na to, jak děti modlitbu chápou, a na postoje, které si k ní vytvářejí:

- a. Učitel rychle postupuje časovým úsekem zasvěceným modlitbám a často se rozhodne, že stačí pronést jen jednu modlitbu; aby se celá věc ještě uspíšila, raději ji pronese sám.
- b. Učitel předem připraví modlitební prostor. Když děti dorazí, jsou uvítány a požádány o to, aby si našly místo k sezení, a je jim připomenuto, že hodina už brzy začne pronášením modliteb.
- c. Učitel obvykle pronese úvodní modlitbu tak, že ji přečte z knížky, ale děti požádá o to, aby modlitby řekly z paměti.
- d. Ještě před úvodními modlitbami učitel nehlučně vybere několik dětí, které budou pronášet modlitby. Když nadejde čas, aby s tím začaly, připomene učitel dětem důvody, proč hodinu začínáme modlitbami a vylíčí jim krásu uctivé atmosféry.
- e. Pokud se jedno dítě nebo více dětí při pronášení modliteb chichotá, učitel počká, dokud se třída neuklidní, a teprve pak se v pronášení modliteb pokračuje.
- f. Při pronášení modliteb učitel děti pozorně sleduje, aby se přesvědčil o tom, že pořádně sedí, a napomene je, když tak nečiní.
- g. Když je pronesena poslední modlitba, učitel rychle přejde k další aktivitě.

- h. Učitel je při pronášení modliteb pohroužen do veršů a žádá o Boží štědrost a požehnání.
- i. Učitel při pronášení modliteb často poodstoupí stranou, aby se připravil na další část hodiny.
- j. Není-li dost času, učitel vynechá závěrečnou modlitbu.
- k. Když je řečena poslední modlitba, zůstane učitel krátký okamžik potichu, a pokud to příležitost dovolí, stručně okomentuje slova z modliteb, které byly vybrány k přečtení, a zmíní se o tom, jaký účinek mají na srdce všech lidí, kteří se ve třídě nacházejí.

Slušelo by se, abyste svou diskusi na téma obracení se při modlitbě k Bohu uzavřeli tím, že se naučíte nazpaměť tato ‘Abdu’l-Baháova slova, pokud jste tak ovšem již neučinili:

„Chválen budiž Bůh, že jste vy dvě svými činy prokázaly pravdu svých slov a získaly utvrzení Pána Boha. Každého dne při rozbřesku shromažďujete pospolu Bahá’í děti a učíte je rozmlouvat k Bohu a modlit se. To je navýsost chvályhodný skutek a přináší radost dětským srdcím: za každého jitra obrací své tváře ke Království a činí zmínku o Pánu a chválí Jeho Jméno a přesladkými hláskami zpívají a pronášejí modlitby.

Tyto děti jsou jako mladé rostlinky a učit je modlitbám je jako nechat na ně padat vydatný déšť, aby mohly být jemné a svěží a mohly přes ně vát mírné vánky lásky Boží, jež způsobí, že se budou třást radostí.“³²

ČÁST 9

V příštích několika částech se budeme zamýšlet nad tématem dodržování zákonů Božích, na němž jsou lekce souboru 2 založeny. Stejně jako u předchozího tématu bude také zde pečlivé rozvíjení lásky k Bohu v dětských srdcích jednou z vašich hlavních starostí. Bude třeba, abyste dětem pomáhali porozumět tomu, že láska k Bohu chrání každého z nás a o každého z nás pečuje. Bez ní sejdeme z cesty a zahyneme. Touha přiblížit se k Bohu nás podněcuje, abychom dělali to, co je v Jeho očích potěšitelné, a dodržovali všechno, co nařídí.

„Největší povinností každého z vás je vyvolit si to, do čeho mu žádný nezasáhne a co mu nikdo neodejme. Tím jest – a Všemohoucí Mi to dosvědčuje – láska k Bohu, kéž byste to pochopili.

Takové domy pro sebe vystavějte, jež déšť ani potopa nezničí a jež vás ochrání od proměn a nahodilostí tohoto života. Toto jest poučení Světem ukřivděného a zapomenutého.“³³

Nebot’ milenci nemají jiné touhy než potěšit svého Milovaného a nemají jiného cíle než se s Ním znovu shledat.“³⁴

„Aby člověk vyjádřil svou vděčnost za důkazy přízně Boží, musí se projevovat chvályhodnými činy. Jako odpověď na tyto dary musí konat dobré skutky, což znamená obětovat sebe sama, milovat služebníky Boží, přijít kvůli nim dokonce i o život a prokazovat laskavost vůči všem tvorům. Musí být odpoután ode světa, přitahován ke Království Abhá, mít rozzářený obličej, výmluvný jazyk, pozorný sluch a dnem i nocí se snažit dosáhnout Božího potěšení. Vše, co si přeje, musí být v souladu s Božím potěšením. Musí sledovat a vidět, co je vůlí Boží a jednat podle toho. Nemůže být pochyb o tom, že takovéto chvályhodné skutky jsou projevem vděčnosti za důkazy přízně Boží.“³⁶

Z výše uvedených citátů napište několik vyjádření, na která budete chtít pamatovat, až budete s dětmi mluvit o tom, proč bychom měli uvádět své myšlenky, slova a chování do souladu s Božím učením, a vyhledávat Jeho spokojenost ve všem, co děláme.

[illegible]

Boží láska proudí k lidstvu prostřednictvím Jeho Projevů, kteří nás seznamují s Jeho Vůlí a Záměrem. Tyto Projevy v různých časových epochách zjevují zákony a přikázání, abychom se díky jejich dodržování mohli jako jednotlivci k Bohu více přiblížit, a aby se mohla rozvíjet vpřed také společnost. Těmito zákony se řídí naše duchovní existence, vedou nás na stezce k Němu a pomáhají nám porozumět tomu, co si On pro nás přeje. V jednom úryvku, který napsal Světový dům spravedlnosti, můžeme číst:

„Stejně jako existují zákony, jimiž se řídí náš tělesný život a které si od nás žádají, že musíme svému tělu dodávat určité potraviny, udržovat ho v určitém teplotním rozmezí a tak dále, pokud se chceme vyhnout fyzickým potížím, tak existují i zákony, kterými se řídí náš duchovní život. Tyto zákony lidstvu v každém věku zjevuje Projev Boží, a poslušnost těmto zákonům je životně důležitá, má-li se každý člověk i lidstvo jako celek správně a harmonicky rozvíjet. Tyto různé aspekty jsou navíc na sobě vzájemně závislé. Pokud nějaký jedinec porušuje duchovní zákony určené pro jeho vlastní rozvoj, způsobuje tím újmu nejen sobě, ale i společnosti, ve které žije. Podobně má i stav společnosti přímý vliv na jednotlivce, kteří v ní musí žít.“³⁷

Rozjímejte nad následujícími Bahá'u'lláhovými slovy o povaze Božích přikázání:

„Bud'te si jisty, že Má přikázání jsou mezi Mými služebníky lampami Mé milující prozřetelnosti a klíči Mého milosrdenství k Mým tvorům. Tak to bylo sesláno z nebes Vůle vašeho Pána, Pána Zjevení.“³⁸

„Zákony Boží jsou vskutku jako oceán a děti lidí jako ryby, kéž by to jen věděly.“³⁹

„Ó lidé Bahá! Každé z nařízení, jež jsme zjevili, je mocnou pevností pro zachování světa bytí.“⁴⁰

„Nemyslete si, že jsme vám zjevili pouhou sbírku zákonů. Nikoli, spíše jsme prsty moci a síly rozpečetili vybrané Víno. O tom svědčí to, co zjevilo Pero Zjevení. Rozjímejte o tom, ó lidé hlubokého chápání!“⁴¹

„Boží přikázání byla seslána z nebe Jeho nejdůstojnějšího Zjevení. Všichni je musejí úzkostlivě dodržovat. Na nich vždy záležely a nepřestanou záležet výtečnost člověka, jeho pravý rozkvět a jeho konečné vítězství. Kdo zachovává přikázání Boží, dosáhne věčné blaženosti.“⁴²

„Rci: Pravá svoboda člověka spočívá v podrobení se Mým přikázáním, jak jste si velmi málo vědomi. Kdyby se lidé řídili tím, co jsme jim z Nebe Zjevení seslali, jistě by dosáhli dokonalé svobody. Šťastný člověk, jenž postřehl Záměr Boží ve všem, co On z Nebe Svě Vůle pronikající vším stvořeným zjevil.“⁴³

Rozvažujte dále nad následujícími 'Abdu'l-Baháovými slovy:

„On nám uložil pouze takové zákony, nařízení a učení, které obdařují duši životem a umožňují jí přiblížit se k Nejmilovanějšímu.

Jeho zákony všem poskytují osvobození spíše než ohraničování; udělují; svobodu spíše než omezování; přinášejí radost a zářivé nadšení spíše než spoutávání.“⁴⁴

Výše uvedené citáty hovoří o zákonech a přikázáních Boha jako o oceánu a dětech lidí jako o rybách; jako o lampách Jeho milující prozřetelnosti k Jeho služebníkům; jako o klíčích Jeho milosrdenství k Jeho tvorům; jako o vybraném Vínu rozpečetěném prsty moci a síly; a jako o mocných pevnostech pro zachování světa bytí. S ostatními členy své skupiny uvažujte o tom, jak nám tato obrazná vyjádření pomáhají porozumět tomu, proč je dodržování zákonů Božích natolik zásadní pro život jednotlivce a pro pokrok společnosti jako celku.

Vaše porozumění povaze Božích zákonů bude mít samozřejmě významný vliv na to, jak se budete o tomto tématu s dětmi bavit. V této souvislosti bude důležité, abyste pamatovali na to, že přikázání Boží nejsou pouhými pravidly, která nám říkají, co máme dělat a co ne; v podstatě se jedná o výroky o skutečnosti lidské existence. Podívejte se na níže uvedené věty. Jaké z nich naznačují, že zákony Boží jsou pouhou sbírkou pravidel, která jsou nám uložena, a jaké jsou v souladu s výše uvedenými citáty, které tyto zákony popisují jako například lampy Boží milující prozřetelnosti? Označte číslem „1“ situaci uvedenou na prvním místě a číslem „2“ situaci uvedenou na místě druhém.

- _____ Boží přikázání omezují naše chování a zadržují nás před tím, abychom následovali tužby, které nejsou hodny našeho postavení jako lidských bytostí.
- _____ Boží přikázání nás osvobozují od světských tužeb a umožňují nám dosáhnout našeho pravého postavení jako lidských bytostí.
- _____ Nejsme nuceni se Božími zákony řídit, ale přivoláváme na sebe těžkosti, pokud se jim vzpíráme.
- _____ Zákony Boha se neřídíme ze strachu z Jeho hněvu, ale spíše díky poznání toho, že nám budou Jeho zákony osvěcovat cestu a chránit nás.
- _____ Když se snažíme řídit Božími zákony, stále jasněji se projevují vlohy a schopnosti, jimiž jsme byli obdařeni.
- _____ Když zákony Boží porušíme, přivoláváme Jeho pomstu.
- _____ Když se neřídíme Božím vedením, ocitáme se v situaci, že se stále více vzdalujeme od světla Jeho všeobjímající moudrosti.
- _____ Dodržování zákonů Božích je velkou výzvou, s níž bojujeme celý život.
- _____ Dodržování zákonů Božích je zdrojem skutečné radosti a spokojenosti.
- _____ Dodržování zákonů Božích nám umožňuje projevat naši vyšší přirozenost a překonávat nedostatky a zkažené tužby, které by jinak vedly k našemu ponížení.
- _____ Boží přikázání nám pomáhají porozumět našemu postavení jako lidských bytostí a duchovním vlastnostem, jimiž bychom se měli ozdobit.

ČÁST 11

Naše poslušnost zákonům Božím je přirozeným projevem naší lásky k Němu. Slunečnice se zcela přirozeně obrací směrem ke slunci a vyhledává zdroj světla. Podobný způsobem i naše duše touží po světle Božím a vyhledává z onoho Jednoho Zdroje osvětlení. Když dodržujeme Jeho zákony, nacházíme se v náručí Jeho štědré péče a rosteme ve vřelosti Jeho lásky. Přemýšlejte o níže uvedených citátech, která nám vypovídají o povaze Božích přikázání.

„Co vám přísluší, je Láska k Bohu a láska k Tomu, Jenž jest Projev Jeho Podstaty, a následování všeho, co se mu zlíbí vám předspsat. Kdybyste to jen věděli!“⁴⁵

„Jazyk Mé moci oslovil z nebe Mé všemocné slávy Mé stvoření těmito slovy: „Dodržujte Má přikázání z lásky k Mé kráse.““⁴⁶

„Ó synu člověka! Miluješ-li Mou krásu, nezanedbávej Má přikázání, a chceš-li dosáhnout Mého zalíbení, nezapomínej na Mé rady.“⁴⁷

„On prohlašuje, že dodržování přikázání Božích vychází z lásky ke kráse Nejmilovanějšího. Když je hledající pohroužen do oceánu lásky k Bohu, bude podněcován horoucí touhou a povstane, aby zachovával zákony Boží.“⁴⁸

Je jasné, že způsob, jakým hovoříte o lásce k Bohu a strachu, že Boha nepotěšíte, zvláště pokud se to týká našich snah poslouchat Jeho učení, bude mít na dětská srdíčka a myslí silný vliv. Níže se nachází několik vět, které může člověk čas od času slyšet. U každé se rozhodněte o tom, jaké z následujících vlastností, postojů a pocitů může taková poznámka u dětí rozvinout. V některých případech může platit více než jen jedna z těchto vlastností, postojů a pocitů. Ještě než se do tohoto cvičení pustíte, možná si budete přát znovu projít některé části z prvního oddílu Knihy 3, které pojednávají o lásce k Bohu a bázni před Bohem, zvláště pak v části 12.

a. pocit viny	h. vytrvalost
b. strach	i. poddajnost
c. pokora	j. pocit nadřazenosti
d. důvěra v Boha	k. povýšenost
e. zbožnost	g. láska k Bohu a strach,
f. odevzdanost	že Ho nepotěšíme

_____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, jinak nás potrestá.

_____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, protože Ho milujeme a snažíme se dosáhnout Jeho potěšení.

_____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, jinak se naše duše nebudou rozvíjet.

_____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, pokud se chceme stát lepšími než ostatní.

- _____ Naše chyby by nám neměly bránit v tom, abychom dělali všechno, oč nás Bůh žádá; avšak nikdy nechceme, aby nám naše činy a provinění zabránily v tom, aby nás dosáhla Jeho láska.
- _____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, pokud Ho opravdu milujeme.
- _____ Z lásky k Bohu děláme všechno, oč nás Bůh žádá.
- _____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, i když nám to přijde obtížné.
- _____ Naše chyby by nám neměly bránit v tom, abychom dělali všechno, oč nás Bůh žádá, On nám dá sílu, abychom překonávali své nedostatky.
- _____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, i když se nám to nelíbí.
- _____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, bez ohledu na to, jak málo tomu rozumíme.
- _____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, protože On ví, co je pro nás nejlepší; On je Vševědoucí, Nadevše Moudrý.
- _____ Pouze ti, kteří dělají, co od nich Bůh žádá, jsou skutečně hodni Jeho lásky.
- _____ Měli bychom dělat všechno, oč nás Bůh žádá, protože nám to přinese pravé štěstí.

S ostatními členy své skupiny se pobavte o tom, jak nám poslušnost, která je zrozena z lásky k Bohu, pomáhá v tom, abychom i v časech protivenství zůstávali plni radosti a spokojenosti.

ČÁST 12

Už jste se zamýšleli nad tím, jak akt modlitby u dětí přispívá k rozvíjení duchovních vlastností. Modlit se každý den je jedním z mnoha přikázání, která nám Bůh prostřednictvím Svých Projevů uložil. Přemýšlejte nyní o otázce poslušnosti v obecném slova smyslu. Jak osvojování si duchovních vlastností pomáhá nějakému dítěti v okamžiku, kdy se z něj stává dospělý, v tom, aby dodržovalo Boží přikázání? Jak dodržování Jeho přikázání zlepšuje duchovní vlastnosti?

Prozkoumejme tyto dvě otázky v kontextu několika konkrétních duchovních vlastností: spokojenost, odvaha a věrnost. Nejdříve si přečtěte soubor níže uvedených otázek. Pak přemýšlejte o výrocích, které jsou za nimi, a pokuste se přidat ještě několik dalších výroků.

„Ó synu člověka! I kdybys proletěl nedozírný vesmír a prochodil širošířé nebe, nenalezl bys spočinutí lež v podvolení se Našemu příkazu a v pokoře před Naší Tváří.“⁴⁹

„Bud’ spokojen s přikázáním Boha, Pravdivého, vzhledem k tomu, že svrchovaností, jak ji ruka Boha zapsala do Mateřské Knihy, je dozajista oděn Ten, kdož je Jeho Připomínkou.“⁵⁰

„Vroucně Tě prosím, ó můj Bože,, abys určil, aby má volba byla v souladu s Tvou volbou a mé přání s Tvým přáním, abych byl zcela spokojen s tím, co sis přál, a abych byl naprosto spokojen s tím, cos pro mě Svou štědrostí a přízní určil.“⁵¹

- Nemůžeme z celého srdce poslouchat Boží zákony, dokud se nezřekneme vlastních přání a nepodřídíme se Jeho Svaté Vůli a potěšení.
- Nedostatečná spokojenost s Boží Vůlí vede ke vzpouře, a vzpoura hatí naději na obdržení Jeho darů.
- Když budeme dodržovat zákony a učení Boží, zbaví nás to nepatřičných přání a tužeb.

„Zdrojem odvahy a síly je šíření Božího Slova a neochvějnost v Jeho lásce.“⁵²

„Ó synu člověka! Všechno má své znamení. Znamením lásky jest poddajnost Mému nařízení a trpělivost v Mých zkouškách.“⁵³

„Snažte se, jak jenom můžete, se úplně obrátit ke Království, abyste si osvojili vrozenou odvahu a dokonalou sílu.“⁵⁴

- Dodržování božích měřítek vyžaduje odvahu.
- Rozvíjení odvahy mladým lidem pomáhá zdržovat se činů, které jsou v rozporu s Božím učením.
- Dětem se dostává odvahy, když porozumí tomu, že díky poslušnosti zákonům Božím se jim dostává péče a ochrany.

„Kdykoli se Mé zákony objeví jako slunce na nebi Mé promluvy, všichni je musejí věrně poslouchat, ač by Mé rozhodnutí bylo takové, že by se protřhla nebesa všech náboženství.“⁵⁵

„Ó můj Pane a má Naděje! Pomáhej Svým milovaným být neochvějní ve Tvé mocné Smlouvě, zůstat věrni Tvé projevené Věci a konat příkázání, která jsi jim uložil ve Své Skvoucí Knize...“⁵⁶

„On, vpravdě, má být poslouchán ve všem, co přikazuje a nařizuje a zjevuje, a má být milován ve všem, co On prostřednictvím Své svrchovanosti uloží, a prostřednictvím Své moci stanoví.“⁵⁷

- Věrné poslouchání Božích příkázání nám umožňuje projevat schopnosti a síly, které jsou vlastní naší nejnějnější skutečnosti.
- Když milujeme Boha ve všem, oč nás naléhavě žádá, abychom dělali, dokážeme Mu zůstat za všech okolností věrni.
- Věrnost se projevuje ve skutcích, které jsou v souladu s tím, co těší Boha.

Jaké další duchovní vlastnosti se požadují od těch, kteří si přejí dodržovat Boží příkázání – vlastností, k jejichž posilování současně dochází prostřednictvím poslušnosti Jeho zákonů? Následující úryvek od Bahá'u'lláha vám například pomůže zamyslet se nad významem neochvějnosti při dodržování Božích zákonů:

„Vaše skutečná a trvalá sláva netkví v ničem jiném než v neotřesitelné věrnosti Božímu příkázání, v horlivém dodržování Jeho zákonů, ve vašem odhodlání dohlížet, aby nezůstávaly neuplatněny, a v rozhodnosti neochvějně postupovat správným směrem.“⁵⁸

ČÁST 13

Kázeň je stěžejním prvkem snah jednotlivce vést život, který je v souladu s příkázáními Božími. V konečném výsledku musí taková kázeň vycházet z jednotlivcova nitra, a to prostřednictvím síly boží přitažlivosti; kázeň je důsledkem rostoucí schopnosti dokázat ocenit ty zákony, které Projev Boží zjevil, jakož je i důsledkem uplatňování naší vůle. Uveďte několik nebeských nabádání, která by se měly děti naučit příčinlivě dodržovat. Můžete uvést příklad několika každodenních cvičení, která jim budou v tomto ohledu pomáhat? Jak může prostředí vytvářené v učebně přispívat k jejich rozvoji?

Z vlastních zkušeností jste už museli přijít na to, že děti dovedou dodržovat nezbytnou kázeň, když se jim dají jasně najevo příslušná očekávání a když jsou vybízeny k tomu, aby se snažily dodržovat měřítko chvályhodného chování. V Knize 3 jsme se však bavili o tom, že vhodné používání odměn a občas i mírných postihů může dětem pomoci v tom, aby se těmto měřítkům přibližovaly. Uveďte některé odměny, které na základě svých zkušeností z loňského roku považujete za nejúčinnější ve věci povzbuzování dětí ve vaší třídě. Jaké byly některé postihy, které jste příležitostně ukládali a okolnosti, za nichž jste tak činili? S ostatními členy své skupiny se pobavte o účinnosti přístupů, které jste uplatňovali.

Jedním ze způsobů, jak podporovat ukázněné chování naplněné pílí, je vytvářet ve třídě náležitou atmosféru. Jak může nějaký učitel pomáhat dětem přispívat k radostné, a přesto ukázněné atmosféře učení se?

Se svou skupinou se pobavte o tom, jak mohou následující situace ovlivňovat děti i atmosféru ve třídě:

- a. Učitel vyžaduje ve třídě naprostou poslušnost a nedovoluje dětem pokládat žádné otázky.
- b. Učitel přehlíží neukázněné chování, jelikož je přesvědčen o tom, že si děti budou nejlépe rozvíjet své schopnosti tím, když nebude jejich svoboda omezována ukládáním různých měřítek chování.
- c. Učitel nebere na vědomí nevhodné chování, jelikož věří tomu, že by se děti měly učit ze svých vlastních chyb.
- d. Učitel se tam, kde je to jen možné, snaží dětem pomáhat, aby rozuměly tomu, proč jsou žádány o dodržování určitých měřítek chování.
- e. Učitel pouze upozorní na nežádoucí a rušivé chování a nevěnuje pozornost příkladům, kdy se děti chovají chvályhodně.
- f. Učitel uznává a oceňuje chvályhodné chování a řekne dětem, že takové chování přináší 'Abdu'l-Baháovu srdci radost.

Na závěr vašeho studia těchto částí zaměřených na téma dodržování zákonů Božích si možná budete přát naučit se nazpaměť následující 'Abdu'l-Baháova slova, která pro vás coby učitele dětských hodin budou zdrojem radosti:

„Tvůj dopis dorazil a přinesl velkou radost zprávou, že chvála Bohu, mládež ráje Abhá je díky sprškám plynoucím z oblak nebeské milosti svěží a citlivá, že se jí daří a vzkvétá v dubnovém dešti nebeského vedení a den za dnem se rozvíjí.

Je jisté, že jeden každý z nich vyrostle a bude korouhví vedení, symbolem darů, jež pocházejí z Říše Přeslavného. Budou líbezně přejícími slávkou v zahradách poznání, půvabnými a jemnými gazelami potulujícími se na pláních lásky Boží. Výchově dětí musíte přikládat tu největší důležitost, neboť tvoří základ Zákona Božího a je podloží stavby Jeho Víry.“⁵⁹

ČÁST 14

V předchozích částech jste se zamýšleli nad tím, jak je důležité pomáhat dětem rozvíjet si návyky a vzorce chování, které jsou v souladu s Božím učením a přikázáními. Je samozřejmé, že bychom si dobré chování neměli osvojovat se zavázanýma očima. Nejsme stroje, které jsou naprogramovány tak, aby konaly určitým způsobem. Každý z nás musí vědomě pracovat na svém duchovním a intelektuálním rozvoji, což s sebou nese i vášně usilovat o poznání. Snaha o získávání poznání je tedy tématem Souboru 3.

Ze svého studia Knihy 1 si vzpomínáte na to, že schopnost poznat Boha a milovat Ho, schopnost, kterou Bůh obdařil výlučně lidské bytosti, „musí být považována za podnět ke vzniku celého stvoření a za jeho prvotní záměr.“ Poznání a konání, vyvěrající z naší lásky

k Bohu, jsou vzájemně propojeny. Právě kvůli dynamickému vztahu mezi poznáním a konáním následují lekce zaměřené na snahu o poznání hned za lekcemi, které se soustřeďují na poslušnost. V úvodním odstavci Kitáb-i-Aqdas, Nejsvětější Knihy, se říká, že rozpoznání Božího Projevu pro současnou dobu a poslušnost Jeho příkázáním jsou dvěma neoddělitelnými povinnostmi, které nám byly uloženy:

„První povinností, již Bůh předepsal Svým služebníkům, je rozpoznání Toho, jenž jest Rozbřesk Jeho Zjevení a Zřídlo Jeho zákonů, jenž zastupuje Božství jak v Království Jeho Věci, tak ve světě stvoření. Kdokoli splní tuto povinnost, dosáhl všeho dobra; a kdokoli je o ni připraven, zbloudil, i kdyby konal jen spravedlivé skutky. Patří se, aby každý, jenž dospěje k tomuto nejvznešenějšímu postavení, k tomuto vrcholku všepřesahující slávy, dodržoval všechna nařízení Toho, jenž je Touha světa. Tyto dvě povinnosti jsou neoddělitelné. Jedna bez druhé není přijatelná. Tak to určil Zdroj Božího vnuknutí.“⁶⁰

V jedné Desce se Bahá'u'lláh zmiňuje o tom, že poznání Boha závisí na poslušnosti Jeho zákonům a učení:

„Neboť lidská znalost Boha se nemůže plně a přiměřeně rozvinout bez dodržování všeho, co Jím bylo nařízeno a je vyloženo v Jeho nebeské Knize.“⁶¹

Výše uvedené úryvky naznačují, že se nemůžeme spokojit pouze s tím, že známe pravdu, ale že je od nás očekáváno, abychom jednali podle ní. Poznání by mělo vést k činnosti a skutky, které jsou v souladu s tímto učením, nemohou než prohlubovat naše poznání a porozumění. Možná vám přijde užitečné napsat několik myšlenek o vztahu mezi poznáním a činností – obzvláště mezi poznáním Boha a činy, které jsou v souladu s Jeho učením.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ČÁST 15

Při vedení lekcí v Souboru 3 se s dětmi pravděpodobně nebudete výslovně zabývat vztahem mezi poznáním a konáním, protože dětské porozumění těmto konceptům se nachází teprve v raném stadiu rozvoje. Vy však budete chtít, aby se v nich pěstovalo intuitivní povědomí o tomto důležitém vztahu. Abyste si toto téma v kontextu vzdělávání dětí mohli podrobněji promyslet, uvažujte o následujících větech a rozhodněte, které jsou pravdivé. Pamatujte na to, že byste se neměli spokojovat jenom s tím, že vyberete nějakou odpověď, ale měli byste se s ostatními členy své studijní skupiny pobavit o hlubších souvislostech každého výroku.

- _____ I když je poznání důležité, děti nemusí rozumět důvodům toho, že jsou žádány o to, aby některé věci dělaly. Děti by se měly učit, aby dělaly to, co se jim řekne. Poznání vede k povýšenosti a vzbuzuje vzpurný postoj a zdráhavost podřizovat se autoritě.
- _____ Malé děti nedokáží porozumět abstraktním konceptům a vztahům. Musí se jim prostě říct, co mají dělat, a postupem času, až vyrostou, se dozvědí důvody toho, proč jsou věci, jaké jsou.
- _____ Jediným způsobem, jak se mají děti naučit se patřičně chovat, je řídit se dobrým příkladem ostatních.
- _____ Vědomí toho, že děti budou za své chování potrestány nebo odměněny, je dostatečné k tomu, aby je to podněcovalo k dobrému chování.
- _____ Děti by se měly naučit poslouchat a neměly by pokládat příliš mnoho otázek o věcech, kterým nerozumí.
- _____ Třebaže je důležité podporovat palčivou touhu po poznání a rozvíjet si zvědavou mysl, neměly by děti nabývat dojmu, že mohou odmítat poslouchat, pokud nedostanou odpovědi a vysvětlení, která by je uspokojila.
- _____ Pokud se u dětí nerozvine palčivá touha po poznání, nenaučí se samy myslet a budou slepě napodobovat své vrstevníky i ostatní.
- _____ Poznání by se nemělo dětem vnucovat. Měla by se jim ponechat svoboda, aby dospěly k vlastním závěrům o pravdě.
- _____ Dětem by se neměly vysvětlovat koncepty a myšlenky. Měly by se učit samy prostřednictvím objevování a her.
- _____ Děti by se měly začít učit tomu, aby už od útlého věku čerpaly ze svých tělesných, duchovních a intelektuálních sil za účelem toho, aby získaly poznání.
- _____ Jedním důležitým způsobem, jak pomáhat dětem získávat víru a posilovat u nich jistotu, je dovolovat jim vyjadřovat pochybnosti a brát na vědomí to, co u nich vyvolává zmatek; pak je možné jim věci vhodným způsobem řádně vysvětlit.

- _____ Když děti získávají znalosti o Božím stvoření, jejich láska k Bohu vzrůstá, a poslušnost zákonům Božím je přirozenou odezvou na lásku k Jeho Kráse.
- _____ Palčivá touha po poznání by měla vést dítě k rozvíjení stále větších duchovních dokonalostí.

ČÁST 16

Je jasné, že jedním z podněcujících cílů našeho života je usilovat o poznání, zvláště o poznání Boha. Poznání Boha získáváme prostřednictvím Jeho Projevů. Učení, které přináší „vysvobozují děti lidí z temnot nevědomosti a vedou je ke světlu pravého porozumění.“ Poznání také získáváme studiem Božího stvoření, ve kterém lze všude vidět znamení Jeho velikosti a síly. V této souvislosti často hovoříme o dvou zdrojích poznání, o Knize Zjevení a Knize stvoření, které studujeme prostřednictvím náboženství a vědy. V tomto světle si možná budete chtít přečíst následující citáty:

„Dospění k největšímu vedení závisí na poznání a moudrosti a na obeznámenosti s tajemstvími Svatých Slo. Milovaní Boha, ať mladí či staří, ať muži či ženy, se proto každý podle svých schopností musí snažit, aby si osvojili rozličná odvětví poznání a aby zvýšili své porozumění tajemstvím Božích Knih a své dovednosti při uvádění důkazů a svědectví.“⁶²

„Vskutku, ó bratře, rozvažujeme-li o každé stvořené věci, odhalíme bezpočet dokonalých moudrostí a dozvíme se myriádu nových a úžasných pravd.“⁶³

„Věda je první emanací od Boha k člověku. Všechny stvořené bytosti ztělesňují potenciál hmotné dokonalosti, ale schopnost intelektuálního zkoumání a vědeckých přínosů je vyšší předností vyhrazenou pouze člověku. Jiné bytosti a organismy jsou o tuto možnost a vymoženost připraveny.“⁶⁴

„Mezi pravým náboženstvím a vědou není žádného protikladu. Odporuje-li náboženství vědě, stává se pouhou pověrou – a to, co je v rozporu s poznáním, je nevědomost.“⁶⁵

„Náboženství a věda jsou dvěma křídly, na nichž se lidská inteligence může vznést do výšin, s jejichž pomocí se může lidská duše rozvíjet.“⁶⁶

„Ačkoliv osvojování si nauk a umění je největší slávou člověčenstva, je tomu tak pouze za podmínky, že řeka člověka proudí do mohutného moře a čerpá z odvěkého zdroje Božího Jeho inspiraci. Když se toto stane, pak je každý učitel jako bezmezný oceán, každý žák hýřivým zřídlem poznání. Jestliže pak snaha o získání vědomostí vede ke kráse Toho, Kdož je Předmětem vědění, jak výtečný to cíl; leč pokud ne, pouhá kapka může člověka odříznout od zaplavující milosti, neb s učeností přichází nadutost a pýcha a přivozuje omyl a netečnost k Bohu.“⁶⁷

Při vaší práci s dětmi se samozřejmě budete chtít snažit o to, abyste v nich podporovali palčivou touhu po poznání získávaného z Knihy Zjevení i Knihy stvoření. Přemýšlejte o níže uvedeném seznamu. Poznání některých věcí uvedených na tomto seznamu pochází převážně

z jednoho nebo druhého zdroje. V souladu s tím je označte písmenem „Z“ nebo „S“. Písmenem „O“ označte ty situace, u kterých se poznání získává z obou zdrojů.

- _____ Jak funguje elektřina
- _____ Jak rostliny získávají energii ze slunce
- _____ Proč se planety otáčejí kolem slunce
- _____ Jak fungují tělesné smysly
- _____ Jak různé společnosti žily v průběhu věků
- _____ Jak se některé nemoci léčí
- _____ Jak se přírodní druhy chrání před svým vymřením
- _____ Jak žít v souladu s přírodním prostředím
- _____ Jak souměrnost a úměrnost přispívají ke kráse
- _____ Rozpínavost vesmíru
- _____ Vzájemná propojenost všech věcí ve vesmíru
- _____ Cíl civilizace
- _____ Jaké jsou zdroje pravého bohatství
- _____ Jaký je zdroj pravého štěstí
- _____ Jak dosáhnout pravé svobody
- _____ Smysl našeho života
- _____ Jednost lidstva
- _____ Škodlivost předsudků
- _____ Pravé schopnosti lidských bytostí
- _____ Dvojí přirozenost lidských bytostí
- _____ Nezbytnost spolupráce
- _____ Jednost Boha
- _____ Různá nebezpečí pověřivosti
- _____ Různá omezení lidského porozumění

ČÁST 17

Víme, že je poznání pro život ve společnosti stěžejní. Prostřednictvím uplatňování poznání se můžeme učit, jak vytvářet lepší svět. Můžeme tak učinit, když využíváme vědecké poznání k tomu, aby přispívalo silám společenského dobra v souladu s Boží vůlí a záměrem. Vzdělávací systémy, které do sebe nedokáží začlenit duchovní poznání, nejsou schopny dostatečně usměrňovat vrozený potenciál a schopnosti dětí a mladých lidí.

Existuje jeden báječný příběh o ‘Abdu’l-Baháovi, který tuto myšlenku názorně dokresluje: ‘Abdu’l-Bahá jednou hovořil s nějakým učitelem z Anglie a zeptal se ho, jaké předměty ve škole učí. Ten pán mu řekl, že učí latinu, angličtinu, algebru a geometrii. ‘Abdu’l-Bahá se ho poté dotázal, jestli se ve svých hodinách také zabývá duchovními věcmi. Ten pán odpověděl, že na duchovní vzdělávání není ve škole čas. ‘Abdu’l-Bahá k tomu nic nepoznamenal, ale ani nemusel! Ten pán z Jeho otázky a mlčení porozuměl tomu, že k lidskému rozvoji je nezbytné jak vzdělávání v materiální oblasti, tak i vzdělávání duchovní.

Měli byste vědět, že děti už od útlého věku dokáží ocenit důležitost snahy o poznání a rozvíjení svých rozumových schopností tím, že to, čemu se učí, uplatňují při zlepšování světa kolem sebe. Záměrem následujících citátů je pomoci vám v tom, abyste o této myšlence podrobněji přemýšleli v kontextu hodin, které budete učit:

„Existují určité pilíře, jež byly vybudovány jako neoblomná opora Víry Boží. Nejmocnějším z nich je vzdělanost a užívání mysli, rozvoj vědomí, vhléd do skutečností vesmíru a skrytých tajemství Všemocného Boha.“⁶⁸

„Zkoumavá mysl je pozorná, živá; mysl necitelná a lhostejná je hluchá a mrtvá.“⁶⁹

„Když jsou děti ještě malé, kojte je z prsou nebeské milosti, pečujte o ně v kolébce veškeré znamenitosti, vychovávejte je v objetí štědrosti. Dejte jim výhodu všech užitečných druhů znalostí. Nechte je, ať se zabývají všemi novými a ojedinělými a úžasnými řemesly a uměními. Vychovávejte je k práci a přičinlivosti a nechte je přivykat strádání. Učte je, aby svůj život zasvěcovaly věcem velké důležitosti, a inspirujte je, aby se věnovaly studiu, jež přinese lidstvu užitek.“⁷⁰

„Každý druh znalosti, každá nauka je jako strom: je-li jeho plodem láska Boží, pak je to strom požehnaný, ale pokud ne, je onen strom pouhým uschlým dřevem a je dobrý akorát na podpal.“⁷¹

„Nejvybranějším plodem stromu poznání je v tomto dni to, co slouží blahobytu lidstva a chrání jeho zájmy.“⁷²

Vyplňte prázdná místa v níže uvedených větách.

- a. Existují určité _____, jež byly vybudovány jako _____
_____ Víry _____. _____ z
nich je _____ a užívání _____, rozvoj _____,
a vhléd do _____ vesmíru a skrytých _____
Všemocného Boha.
- b. Zkoumavá mysl je _____, _____; necitelná a lhostejná
mysl je _____ a _____.
- c. Když jsou děti ještě _____ máme je
– _____ z prsou _____,
– pečovat o ně v _____ veškeré _____,

- _____ je v objetí _____ ,
 - dát jim _____ výhodu _____ druhů _____ ,
 - nechat je, ať _____ všemi novými a ojedinělými a úžasnými _____ a _____ ,
 - vychovávat je k _____ a _____ ,
 - nechat je přivykat _____ ,
 - _____ je, aby _____ svůj život věcem _____ , a _____ ,
 - _____ je, aby se věnovaly _____ , jež přinese _____ užitek.
- d. Každý druh _____ , každá _____ , je jako _____ : je-li jeho plodem _____ Boží, pak je to strom _____ , ale pokud _____ , je onen strom pouhým _____ , a je dobrý akorát _____ .
- e. V tomto dni _____ stromu _____ to, co _____ lidstva a _____ jeho _____ .

Vzdělávací systémy mohou z mnoha různých důvodů podněcovat děti k tomu, aby se učily. Uvažujte o následujících výrocích o poznání, které může člověk čas od času zaslechnout, a pobavte se o tom, jaké hlubší důsledky tyto výroky mají na chování dětí a na jejich motivaci se vzdělávat:

- a. Máme-li vědomosti, dělá to z nás někoho lepšího, než jsou ostatní.

- b. Osvojování si poznání je nezbytné k tomu, abychom dostali dobré známky a složili zkoušky.

- c. Člověk s velkými vědomostmi dostane dobrou práci a vydělá si peníze, které jsou třeba pro hmotné pohodlí v životě.

-
-
-
- d. Člověk s velkými vědomostmi má také velkou moc a vliv.

-
-
-
- e. Člověk s velkými vědomostmi má také značné osobní uspokojení.

-
-
-
- f. Člověk s velkými vědomostmi má velkou odpovědnost.

-
-
-
- g. Člověk s velkými vědomostmi má povinnost se o ně s ostatními tím či oním způsobem dělit.

-
-
-
- h. Osvojování si poznání otevírá cesty ke službě lidstvu.

Se členy své skupiny přemýšlejte o několika příkladech jednotlivců, kteří využívají své vědomosti ku prospěchu svého společenství. Jak vám mohou tyto příklady pomoci v tom, abyste dětem vysvětlili koncept, že poznání se má uplatňovat ke zlepšování světa?

ČÁST 18

Děti ve vaší třídě jsou přirozeně na začátku své celoživotní cesty snažení se o dosažení poznání a jeho osvojování, díky čemuž budou moci přispívat k rozvoji společnosti. Podniknutí této cesty si od nich bude žádat celou řadu duchovních vlastností. „Poznání je chvályhodné,“ říká nám ‘Abdu’l-Bahá, „je-li spojeno s etickým chováním a ctnostnou povahou; jinak je smrtelným jedem, hrozným nebezpečím.“ Přemýšlejme o této myšlence konkrétně v její

souvislosti se čtyřmi duchovními vlastnostmi, které jsou probírány v lekcích, které jste děti učili ve Stupni 1: tj. pokorou, čistotou, pravdomluvností a spravedlností. Níže jsou uvedeny určité soubory otázek a výroků, přičemž každý z nich se týká jedné z těchto vlastností. Až je budete číst, přemýšlejte o tom, jak je jejich rozvíjení úzce spjato s naší schopností hledat poznání. V rámci konzultace se svou skupinou se poté snažte ke každému souboru přidat několik dalších výroků.

„Bud’te odevzdaní a poddajní jako země, aby na půdě vaší bytosti vykvetly vonné, svaté a pestrobarevné hyacinty Mého poznání. Vzplaňte jako oheň, ať spálíte závoje nedbalosti a skrze oživující sílu Boží lásky zažehněte chladná a pobloudilá srdce.“⁷³

„Stanovili jsme, ó lidé, že nejvyšším a konečným cílem veškeré učení bude poznání Toho, Jenž jest Cíl všeho poznání, a přece, hle, jak jste dovolili své učení, aby vás jakoby závojem uzavřela před Tím, Jenž jest Jasný Pramen tohoto světla a skrze Nějž bylo zjeveno vše skryté.“⁷⁴

„Vzájemně si prokazujte trpělivost, shovívavost a lásku. Nebude-li kdo z vás schopen pojmut jistou pravdu, či bude-li o její pochopení usilovat, rozmluvu s ním ved’te v nejvládnějším duchu dobré vůle. Pomozte mu spatřit a poznat onu pravdu, avšak nepokládejte se ani v nejmenším za jemu nadřazené, či za více obdařené.“⁷⁵

- To, že jsme podvolení a odevzdaní jako země, činí naše srdce vnímavými k poznání Boha.
- Bez pokory působí naše vzdělanost jako závoj, který nás uzavírá před Boží štědrostí a milostí.
- Měli bychom projevovat tu největší pokoru, když se s ostatními dělíme o své poznání; jinak naše slova nevyvolají žádný účinek.

„Srdce musí tedy být očištěno od planých úsloví lidí a zbaveno každé pozemské náklonnosti, aby mohlo objevit skrytý význam božského vnuknutí a mohlo se stát pokladnicí tajemství božského poznání.“⁷⁶

„Ó můj bratře! Naslouchej lahodným slovům Mého medového jazyka a zhluboka pij proud mystické svatosti z Mých sladkost skýtajících rtů. Do čisté prsti svého srdce sij semena Mé božské moudrosti a zalévej je vodou jistoty, aby z posvátného města tvého srdce mohly vyrašit hyacinty, Mého vědění a moudrosti, svěží a zelené.“⁷⁷

„Kéž by se našla čistá a neposkvrněná srdce, abych je mohl zalít kapičkou z oceánů poznání, které Mi udělil Můj Pán, aby se tak mohla vznášet v nebesích, stejně jako chodí po zemi, a svižně proplouvat vodami, stejně jako se řítí po zemi, a aby mohla vzít do rukou své duše a položit je na stezce svého Stvořitele.“⁷⁸

- Abychom dospěli k pravému porozumění, musíme se snažit o čistotu.
- Slovo Boží má sílu očistit lidské srdce od planých představ a sobeckých tužeb, a umožnit mu získat osvětlení.
- Když se o své poznání budeme dělit bez čistého záměru, nepřispěje to k našemu vlastnímu pokroku nebo povznesení ostatních.

„Slunce Pravdy je Slovo Boží, na němž závisí výchova těch, kdož jsou obdařeni silou porozumění a promluvy. Je to pravý duch a nebeská voda, jejichž pomocí a milostivou prozřetelností byly a budou vzkříšeny všechny věci. Jeho výskyt v každém ze zrcadel je podmíněn barvou onoho zrcadla. Ku příkladu, zalije-li jeho světlo zrcadla srdce lidí moudrých, přináší moudrost. Obdobně, projeví-li se v zrcadlech srdcí řemeslníků, rozvíjí nová a jedinečná umění, a odráží-li se v srdcích těch, kteří chápou pravdu, zjevuje podivuhodná znamení pravého poznání a odhaluje pravdy Boží promluvy.“⁷⁹

„Ze všech sil se snaž ustanovit slovo pravdy za pomoci výmluvnosti a moudrosti a sprovodit lež z povrchu země. Takto tě vede Rozbřesk božího poznání z tohoto zářného obzoru.“⁸⁰

- Hledání poznání ze Slunce Pravdy je charakteristickou vlastností pravdivého člověka.
- Bůh nám prostřednictvím Svých Projevů dává určité měřítko pravdy, jímž musí být váženo veškeré vědění.
- Abychom byli pravdomluvní, musíme bojovat proti lži a prosazovat pravé poznání.

„Ó synu ducha! V Mých očích jest ze všeho nejmilovanější Spravedlnost; neodvracej se od ní, pakliže po Mně toužíš; a nezanedbávej ji, abych ti mohl důvěřovat. S její pomocí budeš hledět vlastníma očima, a ne očima jiných, a poznávat vlastním poznáním, a ne poznáním svých bližních. Přemítej o tom v srdci svém, jak se na tebe patří. Vpravdě jest spravedlnost Mým darem tobě a znamením Mé milující laskavosti. Upři tedy na ni svůj zrak.“⁸¹

„Jaký „útlak“ jest větší nežli ten, jenž se tu líčí? Jaký „útlak“ jest žalostnější, než že duše, hledající pravdu a přející si dosáhnout poznání Boha, nebude vědět, kam pro ně jít a u koho je hledat?“⁸²

„Úpěnlivě prosíme Boha, aby Ti pomohl být spravedlivý a nezaujatý, a aby tě obeznámil s tím, co je lidským očím skryto. On je v pravdě Mocný, Neomezený. Žádáme tě, abys přemýšlel nad tím, co bylo zjeveno, a abys byl v řeči nestranný a spravedlivý, snad že se rozeskví nádhera denice pravdivosti a upřímnosti, a vysvobodí tě z temnoty nevědomosti, a rozjasní svět světlem poznání.“⁸³

- Ke zkoumání skutečnosti si potřebujeme rozvíjet duchovní vlastnost spravedlnosti, tedy vlastnost, která nám pomůže vidět vlastníma očima a slyšet vlastníma ušima.
- Plané preludy, marné představy a sobecké tužby oslabují schopnost spravedlnosti; jsou to závoje, které zastírají náš vnitřní zrak a brání nám vnímat světlo pravého poznání.
- Spravedlnost vyžaduje, abychom vykořenili útlak, a ten největší útlak nastává tehdy, kdy jednotlivci touží po poznání, ale nevědí, z jakého zdroje ho hledat.

Zamýšleli jsme se zde nad tím, kterak jsou pokora, čistota, pravdivost a spravedlnost zásadní pro naše celoživotní snahy dospět ke břehům oceánu pravého poznání. Se členy své skupiny konzultujte o tom, jaké jsou další duchovní vlastnosti, jež si dosažení pravého poznání vyžaduje, a které jsou následně posilovány tím, že hledáme porozumění.

ČÁST 19

Děti se už od nejútlejšího věku svého života snaží porozumět světu kolem sebe a jejich palčivá touha po poznání je velická. Jedním z nejpodstatnějších úkolů, které před vámi jako učiteli Bahá'í dětských hodin stojí, je pěstovat ve svých studentech přirozenou touhu hledat pravdu a snažit se o hluboké porozumění skutečnosti.

Děti v jejich rozvoji ovlivňuje mnoho faktorů, ať už se jedná o jejich tělesný, intelektuální nebo duchovní rozvoj, ale pro vzdělávání dítěte je v každém věku zásadní otázka motivace. Způsob, jakým vy jako učitel k otázce poznání přistupujete, a zvláště způsob, jakým hledíte na to, jaký mají děti potenciál k tomu, aby jejich porozumění rostlo, bude mít na jejich postoj ke vzdělávání přímý vliv. Budete tudíž chtít o tématu motivace často přemýšlet. V mnoha kurzech jsme se už bavili o tom, že porozumění je samo o sobě tím největším ze všech motivátorů. Když nějaký student dosáhne určitého porozumění, honba za vzděláním se stane zdrojem trvalé radosti. Je jasné, že když budete u svých studentů pěstovat palčivou touhu po poznání, budete projevovat tu největší trpělivost a budete se snažit pomáhat jim rozvíjet si své porozumění. Bude třeba, abyste si dávali pozor na to, aby vaše slova a činy nechtěně nepřidusily jejich touhu zkoumat skutečnost a hledat vědění. Možná bude užitečné, abyste se s ostatními členy své studijní skupiny pobavili o tom, jak může mít každá z následujících situací tento výrazně odrazující účinek:

- a. Učitel, který děti znevažuje za to, že pokládají příliš mnoho otázek a který u nich vzbuzuje strach z toho, že budou dělat chyby.
- b. Učitel, který věří tomu, že existuje odpověď na všechno a který nepřipouští takové otázky, jež mají otevřený konec a jež neumožňují jednoduchou odpověď „ano“, nebo „ne“, což ponechává tam, kde je to třeba, určitý prostor pro dvojmyslnost.
- c. Učitel, který věří tomu, že jsou všechny věci měřitelné a že veškeré znalosti lze předávat po částech, kousek po kousku, a který nepřipouští možnost, že určité poznání, obzvláště v případě duchovních záležitostí, spočívá v tom, že si lidé osvojují hlubší vhledy.
- d. Učitel, který ke všemu přistupuje ze stejné úrovně, takže s triviální informací, kterou lze pochopit rychle, jednou provždy a bez jakýchkoli obtíží, zachází stejně jako s nějakým hlubokým konceptem, jemuž lze porozumět jen postupně, pozvolně a v průběhu určitého časového období.
- e. Učitel, který u dětí rozvíjí přílišnou připoutanost ke své osobě a který v nich v konečném důsledku rozvíjí potřebu, aby u něho hledali odpovědi na všechny otázky.
- f. Učitel, který hovoří o důležitosti hledání pravdy, ale který se čas od času dopouští určitých poznámek, které do dětských srdcí vnášejí jemné předsudky, například tím, že naznačuje, že dívky mají menší potenciál než chlapci.
- g. Učitel, který hovoří o důležitosti spolupráce při hledání pravdy, a přesto mezi dětmi podporuje soutěživost.

Na závěr svého studia tohoto oddílu o třech vzájemně provázaných tématech, jimiž se už brzy budete s mladými lidmi ve vaší třídě zabývat, si přečtete následující úryvek a přemýšlejte o něm v kontextu služby, kterou jako učitel dětí vykonáváte. Možná že se potom budete chtít naučit nazpaměť celý tento úryvek nebo jeho část.

„Ó vy milovaní Kráso Abhá! Ó vy přátelé Všemohoucího Pána! Rozvažte své jazyky, abyste vzdávali díky za tento největší dar a vzdávali chválu nesrovnatelnému Pánu, že jste byli vyvoleni pro tuto milost a přízeň a započítáni k těm, kteří dosáhli výšin služebnictví. Opásejte bedra úsilím a vkročte do kruhu andělů ráje Jedinosti. Takto můžete na březích Největšího Oceánu chytat do sítě ryby, které žijí po mořích božího poznání, a na polích jednoty chytat gazely, které hledají lučiny skutečnosti, abyste tak prostřednictvím neutuchající pomoci a štědrosti Pána mohli shromáždit všechny národy do stínu Slova Jednoty. Takto se mohou vůně Boží linout celým Východem i Západem a magnetické síly Nadevše Milosrdného uvedou svět bytí do pohybu. Takto se projeví tajemství tohoto svatého Cyklu, zjeví se znamení Zřízení Největšího Jména, zúrodní se zahrada světa a sad stvoření ponese šťavnaté plody. Takto se zažehne svíce Boží Jednoty, jediným plamenem Pánova hořícího Ohně se spálí nahodilá omezení, světla vedení zazáří a temnota nevědomosti a zaslepenosti bude zcela sprovedena ze světa.“⁸⁴

ODKAZY

1. 'Abdu'l-Baháova slova, citován v *Star of the West*, sv. 8, č. 4 (17. května 1917), str. 41 nebo též v *Potěšení pro duši* (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2012), str. 8.
2. *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2010, 2015), č. 115.3.
3. 'Abdu'l-Baháova slova, citován J. E. Esslemontem v knize *Bahá'u'lláh and the New Era: An Introduction to the Bahá'í Faith* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006, 2017), str. 104. (autorizovaný překlad do angličtiny)
4. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy* (Mladá Boleslav: Nakladatelství Bahá'í, 1994), XCV, odst. 1, str. 109.
5. *The Summons of the Lord of Hosts: Tablets of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006), č. 1.47, str. 36.
6. Z jedné přednášky z 26. října 1911, vydáno v *Pařížské promluvy, 'Abdu'l-Baháovy přednášky z roku 1911* (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2011), č. 11.4, str. 40.
7. Z jedné přednášky pronesené 'Abdu'l-Baháem 5. listopadu 1911, tamtéž, č. 22.4, str. 64.
8. *Prayers and Meditations by Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1987, 2008 printing), XXXI, odst. 7, str. 38.
9. The Báb, in *Bahá'í Prayers: A Selection of Prayers Revealed by Bahá'u'lláh, the Báb, and 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2002, 2020 printing), str. 187; též v *Selections from the Writings of the Báb* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2006, 2014 printing), č. 7:45:2, str. 281.
10. 'Abdu'l-Bahá, v *Bahá'í modlitby – Sbírka modliteb* (Mladá Boleslav: Nakladatelství Bahá'í, 1993), str. 41; též v jedné přednášce pronesené 'Abdu'l-Baháem 9. června 1912, vydáno v *The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2012), odst. 10, str. 245.
11. *Khitábát: Talks of 'Abdu'l-Bahá* (Hofheim-Langenhain: Bahá'í-Verlag, 1984), str. 131–32. (autorizovaný překlad do angličtiny)
12. *The Call of the Divine Beloved: Selected Mystical Works of Bahá'u'lláh* (Haifa: Bahá'í World Centre, 2018), č. 2.76, str. 46.
13. Bahá'u'lláh, *Gems of Divine Mysteries* (Ingleside: Bahá'í Publications Australia, 2023), odst. 16, str. 17.
14. *The Summons of the Lord of Hosts*, č. 1.145, str. 114–15.
15. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CXXIX, odst. 2, str. 156.

16. Bahá'u'lláh, v *Bahá'í Prayers*, str. 168; též v *Prayers and Meditations by Bahá'u'lláh*, CVI, odst. 1, str. 177.
17. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CXXXIX, odst. 4, str. 169.
18. Z jedné přednášky pronesené 'Abdu'l-Baháem 23. dubna 1912, vydáno v *The Promulgation of Universal Peace*, odst. 5, str. 69.
19. *The Tabernacle of Unity: Bahá'u'lláh's Responses to Mánikchí Šáhib and Other Writings* (Haifa: Bahá'í World Centre, 2006), č. 5.12, str. 75.
20. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CXXXVI, odst. 1, str. 164.
21. *The Tabernacle of Unity*, č. 4.5, str. 68.
22. Tamtéž, č. 4.10, str. 70.
23. 'Abdu'l-Bahá, v *Bahá'í Prayers*, str. 132.
24. 'Abdu'l-Bahá v *Bahá'í modlitby – Sbírka modliteb* (Mladá Boleslav: Nakladatelství Bahá'í, 1993), str. 22–23.
25. Tamtéž, str. 30.
26. Tamtéž, str. 27.
27. Bahá'u'lláh, tamtéž, str. 104.
28. 'Abdu'l-Bahá, v *Bahá'í Prayers*, str. 25.
29. *Prayers and Meditations by Bahá'u'lláh*, CLXXVI, odst. 39, str. 283.
30. 'Abdu'l-Bahá, in *Prayer and Devotional Life: Extracts from the Bahá'í Writings*, sestavilo Výzkumné oddělení Světového domu spravedlnosti (Ingleside: Bahá'í Publications Australia, 2020), č. 24, str. 14.
31. *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, č. 22.1, str. 75–76.
32. Tamtéž, č. 115.2–3, str. 195.
33. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CXXIII, odst. 3–4, str. 146.
34. Bahá'u'lláh, *Kitáb-i-Íqán: Kniha jistoty* (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2025), odst. 139, str. 92.
35. Bahá'u'lláh, in *Bahá'í Prayers*, str. 156–57; též v *Prayers and Meditations by Bahá'u'lláh*, CL, odst. 2, str. 240.
36. Z jedné přednášky pronesené 'Abdu'l-Baháem 15. července 1912, vydáno v *The Promulgation of Universal Peace*, odst. 3, str. 329.

37. Z poselství datovaného 6. února 1973, který byl napsán všem Národním duchovním radám, vydáno v *Messages from the Universal House of Justice, 1963–1986: The Third Epoch of the Formative Age* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1996), č. 126.2, str. 231–32.
38. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CLV, odst. 3, str. 185.
39. Bahá'u'lláh, citován v úvodu, který Světový dům spravedlnosti napsal ke *Kitáb-i-Aqdas* (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2012), str. 6.
40. *Bahá'u'lláhovy Desky zjevené po Kitáb-i-Aqdas* (Mladá Boleslav: Bahá'í nakladatelství, 2001), č. 6.32, str. 63.
41. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CLV, odst. 5, str. 185.
42. Tamtéž, CXXXIII, odst. 1, str. 161.
43. Tamtéž, CLIX, odst. 4, str. 188.
44. *Light of the World: Selected Tablets of 'Abdu'l-Bahá* (Haifa: Bahá'í World Centre, 2021), č. 32.1–2, str. 80.
45. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CXXXIX, odst. 7, str. 170.
46. Tamtéž, CLV, odst. 4, str. 185.
47. Bahá'u'lláh, *Skrytá slova* (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2022), z arabštiny č. 39, str. 29).
48. *Light of the World*, č. 6.7, str. 20.
49. *Skrytá slova*, z arabštiny č. 40, str. 29.
50. *Selections from the Writings of the Báb*, č. 2:3:1, str. 53.
51. *Prayers and Meditations by Bahá'u'lláh*, XXXVIII, odst. 12, str. 54.
52. *Bahá'u'lláhovy Desky zjevené po Kitáb-i-Aqdas*, č. 10.10, str. 133.
53. *Skrytá slova*, z arabštiny č. 48, str. 33.
54. *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, č. 179.1, str. 285.
55. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CLV, odst. 6, str. 186.
56. 'Abdu'l-Bahá, v *Bahá'í Prayers*, str. 70; též v *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, č. 206.16, str. 358.
57. *Prayers and Meditations by Bahá'u'lláh*, CLXXVI, odst. 46, str. 286.

58. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CXVIII, odst. 8, str. 141.
59. 'Abdu'l-Bahá, in *Bahá'í Education: Extracts from the Bahá'í Writings*, sestavilo Výzkumné oddělení Světového domu spravedlnosti (Ingleside: Bahá'í Publications Australia, 2020), č. 53, str. 44.
60. Bahá'u'lláh, v *Kitáb-i-Aqdas*, odst. 1, str. 21; též v *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CLV, odst. 1, str. 184-185.
61. *Bahá'u'lláhovy Desky zjevené po Kitáb-i-Aqdas*, č. 17.131, str. 223.
62. 'Abdu'l-Bahá, v *Bahá'í Education*, č. 27, str. 118–19.
63. *The Call of the Divine Beloved*, č. 2.66, str. 42.
64. Z jedné přednášky pronesené 'Abdu'l-Baháem 23. dubna 1912, vydáno v *The Promulgation of Universal Peace*, odst. 3, str. 67.
65. Z jedné přednášky pronesené 'Abdu'l-Baháem 12. listopadu 1911, vydáno v *Pařížské promluvy*, č. 44.2, str. 128.
66. Tamtéž, č. 44.14, str. 129.
67. *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, č. 72.2, str. 156.
68. Tamtéž., č. 97.1, str. 177–78.
69. Z jedné přednášky pronesené 'Abdu'l-Baháem 23. dubna 1912, vydáno *The Promulgation of Universal Peace*, odst. 4, str. 68.
70. *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, č. 102.3, str. 181.
71. Tamtéž, č. 154.3, str. 252.
72. *The Tabernacle of Unity*, č. 1.16, str. 10.
73. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CLII, odst. 1, str. 180.
74. Tamtéž., XCVIII, odst. 4, str. 111-112.
75. Tamtéž., V, odst. 3, str. 6.
76. *Kitáb-i-Íqán*, odst. 77, str. 52.
77. *Skrytá slova*, z perštiny č. 33, str. 79.
78. *Gems of Divine Mysteries*, odst. 69, str. 39.

79. Bahá'u'lláh, v *The Importance of the Arts in Promoting the Faith: Extracts from the Bahá'í Writings*, sestavilo Výzkumné oddělení Světového domu spravedlnosti (Ingleside: Bahá'í Publications Australia, 2020), č. 1, str. 7.
80. *Bahá'u'lláhovy Desky zjevené po Kitáb-i-Aqdas*, č. 9.6, str. 120.
81. *Skrytá slova*, z arabštiny č. 2, str. 8.
82. *Kitáb-i-Íqán*, odst. 29, str. 27.
83. Bahá'u'lláh, *Epistle to the Son of the Wolf* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1988, 2016 printing), str. 10–11.
84. *Light of the World*, č. 35.3, str. 88.

Lekce pro dětské hodiny Soubory 1–3

Cíl

Dále si rozvíjet schopnost vést dětské hodiny, jejichž náplň tvoří
učení se modliteb a citátů nazpaměť,
písničky, příběhy, činoherní scénka a kreslení a umění

ČÁST 1

V prvním oddílu této knihy jsme se zamýšleli nad třemi tématy – obracení se při modlitbě k Bohu, poslušností Božím zákonům a snahou o poznání – a zkoumali jsme jejich význam v kontextu duchovního vzdělávání. Také jsme si připomněli, že duchovní vlastnosti tvoří základ oněch postojů a návyků spojovaných s ušlechtilým a chvályhodným charakterem, a jako takové se musí neustále posilovat. Tento oddíl obsahuje devět lekcí rozložených do tří souborů, které se zabývají výše uvedenými tématy. Těmto lekcím předchází celá řada přípravných částí, které vám mají pomoci přemýšlet nad vašimi zkušenostmi při představování jednotlivých prvků obsažených v lekcích ve Stupni 1 a prozkoumávat obsah těchto devíti lekcí, přičemž máte mít na paměti, že rozvíjení duchovních vlastností by mělo zůstat vaším prvořadým zájmem.

ČÁST 2

Jedním z hlavních prvků lekcí ve Stupni 1 – prvkem, který je stěžejní složkou vzdělávacího procesu, jenž je rozvíjen v rámci celých šestiletých studijních osnov – je učení se modlitb a citátů nazpaměť. V částech 8 a 17 prvního oddílu Knihy 3 nazvaného „Principy Bahá’í výchovy“ jsme se zamýšleli nad významnou úlohou, který tento prvek hraje v duchovním rozvoji dětí a ve zvětšování jejich porozumění. Možná že si budete chtít udělat čas na to, abyste si těmi částmi nyní znovu prošli. Učení se nazpaměť pomáhá malým dětem, aby si osvojovaly návyk, že se budou za všech okolností obracet ke Spisům, a umožňuje jim to čerpat z tvořivé síly Slova Božího, čímž si posilují ony vzorce myšlení a chování, které jsou se Slovem Božím úzce spojeny. K podrobnějšímu prozkoumání tohoto zásadního prvku studijních osnov si přečtěme následující úryvky a rozjímáme o nich:

„Slovo Boží lze přirovnat k životodárným vánkům božského jara. Když je zpěvavě pronášeno v duchovních tónech, uděluje dech života a uštědřuje pravou spásu. Z čisté půdy dává vyrůst zahradě růží a svou pižmem prosycenou vůni nechá vanout celým světem.“¹

„Opravdová moc a síla tkví v tomto dni v Nejvyšším Elixíru, který proměňuje potměšle skutečnosti v osvětlené duše a mění podstatu nevědomosti ve znamení Nadevše Milosrdného. Nejvyšší Elixír není ničím jiným než Slovem Božím, který zalévá tento nahodilý svět božím osvětlením a ovívá vůněmi svatosti celou Zemi.“²

„Rci: Slovo Boží si nelze nikdy splést se slovy Jeho tvorů. Je, v pravdě, Králem slov, stejně jako je On Sám svrchovaným Pánem veškerenstva, a Jeho Věc překonává všechno, co bylo a všechno, co bude.“³

„Všichni lidé však musí upřít svůj zrak na Slovo, které se rozbřesklo z obzoru Boží Promluvy. Je povinností každé duše, aby uvažovala o jeho svrchovanosti a pronikavém vlivu, jeho moci a všeobjímající síle.... Je zploditelem světa a vychovatelem jeho lidí. Vyzývá ty, kteří se žízňavě potulují údolím odloučení, k tomu, aby namířili kroky k oceánu znovushledání. Temnotu nevědomosti osvěcuje jítřním světlem poznání.“⁴

„Taková jsou tajemství Slova Božího, jež byla odhalena a projevena, abys snad mohl porozumět jitřnímu světlu božského vedení, abys mohl mocí spolehnutí a odřeknutí uhasit lampu planých preludů, marných představ, váhání a pochyb a v nejnějnější komnatě svého srdce roznítit nově zrozené světlo božského poznání a jistoty.“⁵

Vyplňte prázdná místa v níže uvedených větách:

- a. _____ lze přirovnat k _____ vánkům
_____.
- b. Když je zpěvně pronášeno _____, Slovo Boží uděluje
_____ a uštěďruje _____.
- c. Slovo Boží dává vyrůst zahradě _____ z _____.
- d. Slovo Boží nechá vanout svou _____ celým
_____.
- e. V tomto dni _____ a _____ tkví v _____
_____, který není _____ než Slovem Božím.
- f. Tento Nejvyšší Elixír proměňuje _____ v
_____ a mění _____ ve
znamení _____.
- g. Tento Nejvyšší Elixír zalévá _____ nahodilý
_____ a ovívá _____ celou _____.
- h. Slovo Boží si nelze nikdy _____ se slovy Jeho
_____.
- i. Slovo Boží je, v pravdě, _____, stejně jako je On Sám
_____ veškerenstva.
- j. _____ upřít svůj _____ na _____, které se
rozbřesklo z obzoru _____.
- k. Je _____, aby _____
_____ a pronikavém _____ Slova Božího, jeho
_____ a všeobjímající _____.
- l. Slovo Boží je _____ a _____ jeho
_____.

- m. Slovo Boží vyzývá ty, kteří _____ údolím _____,
k tomu, aby namířili kroky k _____.
- n. Slovo Boží osvětluje _____ jitrním
_____.
- o. Tajemství Slova Božího byla odhalena, abychom snad mohli porozumět
_____.
- p. Tajemství Slova Božího odhalena, abychom snad mohli _____ mocí
_____ a _____ lampu _____, marných
_____, _____ a _____.
- q. Tajemství Slova Božího byla odhalena, abychom snad mohli roznítit v nejnějnější
komnatě svého _____ božského
_____ a _____.

Přemýšlejte nyní nad svými zkušenostmi, které máte s učením dětí v souvislosti se dvaceti čtyřmi lekcemi ze Stupně 1, a na níže uvedené řádky napište některé své postřehy týkající se vlivu, které porozumění Slovu Božímu a učení se ho nazpaměť vyvolává v srdcích a myslích mladých lidí ze společenství.

Různí lidé budou mít různé zkušenosti s pomáháním dětem učit se nazpaměť Posvátný Text. S ostatními členy své studijní skupiny se podělte o to, jak jste se osobitým způsobem vypořádávali s tou částí hodiny určené k učení se nazpaměť. Jaké kroky jste považovali za nejúčinnější? Při zvažování této věci si možná budete chtít klást následující otázky jako například: Jestli jste pracovali s mnoha dětmi, rozdělovali jste je na menší skupiny, v nichž se měly učit nazpaměť? Pokud ano, vysvětlovali jste jim ještě před tím, než jste je rozdělili, význam obtížných slov a vět? Jak jste to zvládali, když se několik dětí naučilo dané úryvky rychleji než ostatní? Co jste dělali s těmi, které postupovaly pomalejším tempem? Pokud měly nějaké děti obtíže, jak jste se s tím vypořádávali? Třebas se stalo, že se to či ono dítě nenaučilo nějaký úryvek dobře, jak jste se postarali o to, aby každé dítě zakusilo pocit úspěchu?

ČÁST 3

Už jste určitě přišli na to, že je zpěv písniček důležitým prvkem lekcí ve Stupni 1 a sledovali jste, jak hudba povznáší ducha a naplňuje dětská srdce radostí. K hlubšímu zamyšlení se nad tímto prvkem si přečtete níže uvedený citát, který si budete pamatovat z Knihy 3. Další věty, které jsou zde uvedeny, se konkrétně týkají úlohy hudby ve vzdělávání.

„Umění hudby je božské a působivé. Je potravou duše i ducha. Síla a kouzlo hudby povznáší lidského ducha. Hudba má úžasný vliv a účinek na srdíčka dětí, neboť jejich srdce jsou čistá, a melodie na ně proto mají veliký vliv. Prostřednictvím hudby se projeví skryté vlohy, jimiž jsou srdce těchto dětí obdařena.“⁶

Přemýšlejte o lekcích, které jste loni učili. Vzpomínáte na okamžiky, kdy byl účinek nějaké melodie na vaše studenty obzvláště nápadný? Kdybyste měli někomu vyličit, jaký vliv hudba na děti má, jak byste to udělali? I když jste ve své třídě hudbu formálně nevyučovali, povšimli jste si nějakého zlepšení ve schopnosti dětí zpívat? Naučily se zpívat čistěji? Osvojili si lepší smysl pro rytmus? Se svou skupinou se o těchto otázkách pobavte.

ČÁST 4

Většina příběhů v lekcích ve Stupni 1 pochází ze života ‘Abdu’l-Baháa. Jejich záměrem je poskytnout dětem hlubší porozumění duchovním vlastnostem, které On tak dokonale projevoval. Právě z tohoto důvodu jste se loni při přípravě na vyprávění příběhu z každé lekce zamýšleli nad některými případnými otázkami. Jak vám vaše úvahy pomáhaly při vyprávění příběhů a při rozmlouvání s dětmi o tom, jak tyto příběhy souvisejí s hlavním tématem každé lekce? Jak jim dané otázky pomáhaly v tom, aby pozvedly svůj zrak nad popisované události, aby tak nejasně zahlédly dynamiku příslušných duchovních vlastností?

V Knize 3 bylo uvedeno, že vyprávění příběhů je uměním, a různé faktory, jako je například tón hlasu, gesta, emoce, rytmus a tempo, učitelé pomáhají v tom, aby v dětských hlavičkách vnášel do příběhu život. Když jste se snažili naučit technikám vyprávění příběhů, nepochybně jste si přitom dávali pozor na to, abyste nedopustili, aby vypravovací techniky zastřely záměr tohoto prvku osnov, jímž je pomáhat dětem v tom, aby v souladu se svými schopnostmi porozuměly určitým hlubokým pravdám. Vaše zkušenosti musely zvýšit vaši schopnost umět ocenit sílu této jedinečné umělecké formy k proměňování vzorců chování a zlepšování porozumění. Můžete popsat nějaké příklady, ve kterých byl ve vaší třídě účinek této síly obzvláště patrný?

ČÁST 5

Většina her v lekcích v Knize 3 byla svou povahou kooperativní; jejich záměrem nebylo ani tak zapojit děti do nějaké tělesné aktivity, ale daleko spíše je udržovat zaneprázdněné. Pokud byste měli někomu vysvětlit, jaký mají kooperativní hry na mladé lidi účinek, jak byste to udělali? Jaké dovednosti ve vašich studentech rozvíjejí? Jaké prosazují postoje? Z čeho děti čerpají pocit úspěchu?

Abyste dětem pomohli porozumět tomu, jak mají určitou hru hrát, jste ji s nimi pravděpodobně museli několikrát procvičovat. Nastávaly okamžiky, kdy byly dané hry pro některé děti buď příliš lehké, nebo příliš těžké? Jak jste si s takovou situací poradili? Dokázali jste dané hry upravit tak, aby lépe vyhovovaly jejich úrovni schopností?

ČÁST 6

Prozkoumejme nyní poslední aktivitu vaší třídy v loňském roce, jíž bylo vymalovávání. Jaké dovednosti a postoje si děti rozvíjely při vykonávání této aktivity? Rozvinula se u nich větší schopnost ocenit krásu a řád? Zvětšila se jejich schopnost věnovat pozornost detailu a soustřeďovat se na úkol, jenž je bezprostředně před nimi? Jak jim tato aktivita poskytla příležitost vzdávat ostatním úctu a radovat se z toho, že se o zdroje dělí s ostatními studenty?

V Knize 3 bylo navrženo, že byste měli využít tuto část vyučovací hodiny k rozmlouvání s dětmi, což by jim pomohlo v tom, aby si výjevy zobrazované v kresbách, spojovaly s vlastnostmi probíranými v daných lekcích. Jaké jste měli v tomto ohledu zkušenosti? Zjistili jste například, že jste byli schopni dětem názorně objasnit některé praktické způsoby, jejichž prostřednictvím se tyto probírané vlastnosti projevují – a to aniž by se nějak zlehčovala hluboká povaha těchto přídomků lidské duše? Jak tyto rozhovory vedly ke tomu, aby děti lépe porozuměly skutečnosti, že se duchovní vlastnosti projevují v krásném chování nějakého člověka? Jak tato příležitost k vyjadřování jejich myšlenek přispívala k tomuto porozumění? Dokázali jste prosazovat takové prostředí, ve kterém byly všechny děti schopny

se podílet na vyprávění nějakého příběhu o těchto výjevech a zakoušet radost z takové spolupráce? Se svou studijní skupinou se podělte o několik různých přístupů, které jste k této části hodiny zaujímali, a napište níže několik postřehů ze svých rozhovorů.

ČÁST 7

Když jste vedli hodiny ve Stupni 1, určitě jste se přesvědčili o tom, jak je důležité navazovat těsné a milující vztahy s rodiči dětí ze své třídy. Možná že se budete chtít na chvíli zastavit, abyste si zopakovali část 26 nazvanou „Některé principy Bahá’í výchovy“, ve které se toto téma probírá, a abyste napsali jeden či dva odstavce o hlubších vhledech, které jste získali: O jaké vzdělávací koncepty probírané v Knize 3 jste se s nimi dělili? Jak na to reagovali? Co jste jim řekli o konkrétních vlastnostech, o nichž se děti ve třídě učily? Pronášely děti doma modlitby a úryvky, které se učily nazpaměť? Pomáhali jim jejich rodiče? Zašel některý z rodičů ještě dále a začal rozsáhleji pomáhat s poskytováním duchovního vzdělávání dětem ve vaší vesnici nebo sousedství? Jakými způsoby?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ČÁST 8

Poté, co jsme se zamysleli nad svými zkušenostmi s rozličnými prvky lekcí, které jste loni vedli, uvažujme nyní o třech souborech lekcí obsažených v tomto oddílu. Obracet své srdce k Bohu a úpěnlivě Ho prosit o pomoc a podporu patří k základním návykům a vzorcům chování, které se všechny lekce tohoto oddílu snaží posilovat. V prvním souboru lekcí tedy budete dětem pomáhat v tom, aby uměly lépe ocenit modlitbu jako nejdůležitější aspekt jejich duchovního života. Konkrétně budete svým studentům pomáhat porozumět povaze modlitby, porozumět tomu, proč se modlíme a jak se při modlení chováme. Navrhujeme, abyste si nyní přečetli tři lekce tohoto souboru a napsali hlavní koncepty představené v každé lekci.

Lekce 1.1: _____

Lekce 1.2: _____

Lekce 1.3: _____

Se členy své studijní skupiny se pobavte o tom, jak se hlavní koncepty probírané v každé z těchto lekcí mezi sebou vzájemně podporují.

ČÁST 9

Ještě před tím, než děti dokončí studium lekcí ve Stupni 1, si osvojí návyk, aby na začátku každé vyučovací hodiny pronášely z paměti modlitby. Až budou studovat tento nový soubor lekcí, budete jim nicméně muset připomenout, že jsou jejich hodiny zahajovány modlitbami kvůli tomu, aby na nich činily zmínku o Bohu a snažně Ho žádaly o pomoc a vedení. V každé hodině byste měli být připraveni požádat dva nebo tři studenty, aby pronesli úvodní modlitbu poté, co jste ji pronesli vy sami. Na rozdíl od lekcí ve Stupni 1, kde vám byly navrženy některé modlitby, abyste je v dané hodině pronášeli, si je zde můžete zvolit sami.

Co se učení se nazpaměť ve Stupni 1 týče, děti se v průběhu dvaceti čtyř lekcí učily pronášet z paměti šest modliteb. Budou nyní požádány o to, aby se z každého souboru naučily jednu modlitbu. Je samozřejmé, že ne všichni vaši studenti se budou učit stejným tempem. Někteří budou postupovat rychleji než ostatní. Ale očekává se, že se téměř každé dítě dokáže naučit jednu modlitbu nazpaměť, až bude procházet třemi lekcemi jednoho souboru. Níže je uvedena modlitba navržená pro soubor 1.

„Ó Pane! Jsem pouhé dítě, umožni mi růst ve stínu Tvé milující laskavosti. Jsem křehká rostlinka, dej, ať na mě obláčky Tvé štědrosti sešlou vydatný déšť. Jsem výhonek v zahradě lásky, učiň ze mě strom rodící ovoce.

Ty jsi Mocný a Silný. Ty jsi Všemilující, Vševědoucí a Vševidoucí.“⁷

Víte, že učení se nazpaměť není nějakým mechanickým cvičením, které mají děti podle nějakého očekávání vykonat. Naučit se nějaký úryvek z paměti je obtížné, pokud člověk jeho významu nerozumí. Až budete nějakou modlitbu představovat, pamatujte na to, že pokud děti neznají slova, jež jsou pro porozumění dané modlitby klíčová, měly by se uvést konkrétní příklady, jimiž bude jejich význam názorně vysvětlen. Uveďte některá taková slova z modlitby, která se nachází výše, a na řádky níže napište, jak byste je svým studentům vysvětlili.

ČÁST 10

V každé lekci těchto souborů, stejně jako v lekcích ve Stupni 1, je obsaženo stručné vysvětlení, které představuje její téma, a také se v ní nachází citát k naučení se nazpaměť. Ze zkušeností, které jste nasbírali, už víte, že budete muset tyto úvodní výroky přizpůsobit schopnostem svých studentů. Bude tedy důležité, abyste o každém výroku pečlivě předem přemýšleli a v kontextu lekce jako celku se rozhodli, jakým způsobem se s dětmi o dané myšlenky podělíte, a nezapomínali při tom na to, že je vaším cílem pomáhat jim danému tématu porozumět, což je má připravit na to, až se budou stanovený citát učit nazpaměť.

Při svém studiu částí 4 až 8 předchozího oddílu jste se zamýšleli nad povahou modlitby a nad jejím účinkem na lidskou duši, což je tématem, který je vám už důvěrně známý. Víte, že modlitba je zároveň vyjádřením naší lásky k Bohu a prostředkem, jímž tato láska dále vzrůstá. Prostřednictvím modlitby se naše schopnost využívat darů, které Bůh do lidské duše vložil – darů pravého poznání a porozumění, duchovní a intelektuální vnímavosti, bystrého intelektu a moudrosti – zvětšuje, stejně jako vzrůstá naše touha zračit nebeské přídomy a vlastnosti. Je tedy zvláště důležité, aby byl už od útlého věku v dětech pěstován návyk obracet se při modlitbě k Bohu. obraťte v této souvislosti nyní svou pozornost k úvodním výroky a citátům, které se děti mají v tomto prvním souboru lekcí naučit nazpaměť. Při rozhodování o tom, jak tyto věci své třídě představíte, vám možná přijde užitečné pobavit se se členy své studijní skupiny o následujících otázkách:

- a. Jak bude vysvětlení, které dětem podáváte o tom, že je modlitba „rozhovor s Bohem“, což je uvedeno v Lekci 1.1, upevňovat vztah, který si se svým Stvořitelem rozvíjejí?

- b. Jak byste mohli studentům ze své třídy vysvětlit, co to znamená žít ve stavu modlitby?

- c. Jak úvodní poznámky v lekci 1.2 pomohou studentům z vaší třídy ocenit moudrost modlitby a úpěnlivé prosby k Bohu?

- d. Jak vyličení modlitby jako potravy pro duši zvyšuje jejich porozumění jejího záměru, a v důsledku toho v nich posiluje návyk modlit se každý den?

- e. Jak poznámky v lekci 1.3 pomáhají dětem v tom, aby si uvědomily, že existuje určitý stav nitra, o nějž by se měly při modlení snažit, a jak jim tyto poznámky pomáhají porozumět tomu, co tento stav znamená?

- f. Museli jste si povšimnout toho, že vysvětlení v každé lekci odkazují na ‘Abdu’l-Baháova slova a skutky. Jak to, že budete dětem připomínat moudrost Jeho promluv a příklad, který On Svými skutky dává, zlepšuje jejich porozumění tématu, které je v každé lekci probíráno?

Abyste dětem pomohli porozumět citátům, které se učí nazpaměť, budete muset nějaký čas strávit tím, že s nimi budete probírat význam obtížných a neznámých slov a slovních obrátů. Stejně jako ve Stupni 1 máte k dispozici dvě věty, které vám mají pomoci tato slova vysvětlit. Žádá se od vás, abyste vycházeli ze schopností, které jste si již díky zkušenostem rozvinuli, a které spočívají v tom, že s pomocí ostatních lidí z vaší studijní skupiny vytvoříte u každého slova jednu nebo dvě další věty a napíšete je na níže uvedené řádky. Snažte se uvádět slova do kontextu, který odpovídá kulturnímu prostředí dětí, které učíte.

Zpívat: _____

Roznítit: _____

Přítahovat: _____

Touha: _____

Pohroužit se: _____

Rozmlouvání: _____

Snažná žádost: _____

Rozmlouvat: _____

Podstata: _____

ČÁST 11

Ačkoli bude hudba i nadále součástí vašich hodin, nemáte už nyní k dispozici jednu píseň pro každou lekci, jako tomu bylo v případě lekcí pro první stupeň. Místo toho je k dispozici zpěvník v podobě samostatné publikace, která obsahuje písničky z minulého roku

jakož i několik nových písniček. Některé z písniček v této sbírce se týkají duchovních vlastností, jiné se zabývají návyky a vzorci chování, které se děti snaží rozvíjet; a ještě další souvisejí s historií Víry a jejími Ústředními postavami. Je na vás, abyste pro každou lekci vybrali několik písniček. V každém souboru lekcí vám ale chceme pomoci, a proto je pro něj navržena jedna či dvě písničky. Při přemýšlení o této části vaší hodiny byste měli mít na paměti jednu důležitou myšlenku – pokud se vybrané písničky týkají tématu, které se snažíte učit, jejich text studijní podpoří látku, kterou děti právě probírají.

Měli bychom se zmínit o tom, že se nemusíte omezovat jen na písničky, které se v daném zpěvníku nacházejí. V každém jazyce na světě existují krásné písničky, které budou děti s radostí zpívat. Jako učitel Bahá'í dětských hodin byste si měl/a postupně sestavovat svou vlastní sbírku písní a dobře se je naučit tím, že si je budete procvičovat s někým, kdo je zná nebo že si poslechnete jejich nahrávku.

Kromě zpěvu písní s dětmi vám může přijít užitečné vykonávat některé jednoduché aktivity, které jim umožní si více rozvinout své hudební schopnosti. Tleskání nebo bubnování například zlepší jejich smysl pro rytmus. Pravděpodobně znáte aktivitu, při níž „lídř“ vytleskává nebo bubnuje nějaký hudební motiv a ostatní ho opakují. Poté bez jakéhokoli přerušení představí „lídř“ jiný rytmický motiv, který trvá stejně dlouho jako ten první, a ostatní se k němu přidají. Tato aktivita tímto způsobem dále pokračuje, přidávají se nové motivy a různé děti se střídají v úloze lídra.

Další užitečnou aktivitu tohoto druhu lze provádět ve skupinách. Můžete například rozdělit děti do dvou skupin a požádat první skupinu, aby začala vytleskávat jeden rytmus. Potom můžete požádat druhou skupinu, aby se přidala s jiným rytmem, a tyto dvě skupiny pak nepřestávají tleskat současně. Tuto aktivitu lze dělat až s pěti skupinami, přičemž každá z nich bude tleskat nebo bubnovat v jiném rytmu.

Existují také aktivity, které mohou zlepšovat schopnosti dětí zpívat čistě, například zpívat kánon. Při této aktivitě začne jedna skupina zpívat nějakou melodii a jedna nebo dvě skupiny se k ní v určitých časových odstupech se stejnou melodií přidají. Protože pracujete s dětmi, budete samozřejmě muset rozhodnout o tom, zda mají takové dodatečné aktivity cenu. Nezapomínejte na to, že se je nesnažíte nějak oficiálně učit hudbu. Děti zpívání písniček milují a tato část hodiny by měla být plna radosti a štěstí.

Ve světle výše uvedeného si nyní projděte sbírkou písní a spolu s dalšími svými účastníky tohoto kurzu vyberte dvě nebo tři písničky, které by bylo vhodné zpívat v každé z lekcí v souboru 1. Například píseň „Pějte na Něho chválu“ by se mohla hodit pro první lekci.

Lekce 1.1: _____

Lekce 1.2: _____

Lekce 1.3: _____

ČÁST 12

Vyprávění příběhů zůstane i letos významným prvkem vašich hodin. Příběhy v těchto devíti lekcích se velmi podobají lekcím z prvního stupně, a to z hlediska jazykového stylu i obsahu. Jsou však poněkud delší, a od vás se bude tudíž požadovat, abyste si zlepšovali své schopnosti vyprávět příběhy, pokud ovšem chcete zajistit, aby se děti do procesu učení se dlouhodobě zapojovaly. Stejně jako v lekcích ve Stupni 1 byste se tedy měli s každým příběhem dobře seznámit, a věnovat dostatek času tomu, abyste ho nastudovali a procvičovali si ho v rámci přípravy na svou hodinu.

S výše uvedenými myšlenkami na paměti si znovu přečtete příběhy, které budete dětem v těchto třech lekcích vyprávět, a nezapomínejte přitom na to, že budete chtít mladým lidem pomáhat v tom vidět za bezprostřední povrch celé řady událostí kvůli tomu, aby pochopili jednu nebo dvě myšlenky týkající se povahy modlitby. V tomto ohledu vám může pomoci, pokud se se svými kolegy učiteli pobavíte o níže uvedených otázkách.

V lekci 1.1 se vypráví příběh o Rúḥu'lláhovi, který dětem názorně ukáže sílu modlitby. Jak svým studentům vysvětlíte, kdo byl Rúḥu'lláh? Jak zajistíte, aby začaly rozumět tomu, že jeho srdce bylo natolik zažehnuto láskou k Bohu, že jeho modlitby měly sílu pohnout srdci ostatních? Existují v tomto příběhu nějaké důležité podrobnosti o Rúḥu'lláhově životě, které se z něho mají děti naučit?

Příběh v lekci 1.2 dětem představuje Luu Getsinger a popisuje krátké setkání s 'Abdu'l-Baháem, ke kterému došlo jednoho rána na chodbě za její návštěvy Svaté země. Jeho vyprávění by mělo dětem vštípit, jak je modlitba pronášena každý den důležitá, a to ne jako nějaký rituál, ale jako nezbytný prostředek dodávající našim duším potravu. Jak pomůžete dětem porozumět tomu, že právě tak jako Lua bychom se měli starat o to, aby tato část našeho života nezůstávala zanedbávána? Můžete uvést ještě nějaké další koncepty, které jsou v tomto příběhu o povaze modlitby sdělovány?

V poslední lekci souboru 1 budete vyprávět příběh o člověku, kterého ‘Abdu’l-Bahá učil, jak se má modlit. Skutečnost, že viděl ‘Abdu’l-Baháa ve stavu modlitby, tomuto muži umožnila nejasně porozumět tomu, co to znamená rozmlouvat s Bohem a inspirovalo ho to k tomu, aby o takový stav usiloval. Milující připomínky, které ‘Abdu’l-Bahá tomuto muži sdělil, prohloubily jeho porozumění povaze modlitby. Můžete uvést nějaké podrobnosti z tohoto příběhu, jež dětem pomohou porozumět lekci, kterou ‘Abdu’l-Bahá tomuto muži Svými skutky i slovy udělil?

ČÁST 13

Z předchozího oddílu víte, že soubory lekcí obsažené v tomto rozšiřujícím kurzu i v rozšiřujícím kurzu příštím jsou založeny na duchovních vlastnostech, které byly středobodem Stupně 1. Návyky a vzorce chování, jimiž se tyto lekce zabývají, jsou vnějším výrazem oněch vlastností, které by měly v dětských srdíčkách zapouštět stále hlubší kořeny. Při vedení těchto lekcí tedy budete muset najít způsoby, jak rozvíjení těchto vlastností posilovat.

V tomto ohledu si při procházení souboru 1 povšimnete toho, že tři citáty, které se děti o vnitřním zapálení, vděčnosti a odpoutání ve Stupni 1 naučily, jsou pro vaši potřebu obsaženy též v první lekci. V prvním oddílu této knihy jste se nad těmito vlastnostmi zamýšleli a přemýšleli jste o jejich důležitosti při vytváření návyku obracet se při modlitbě k Bohu. Se členy své studijní skupiny se pobavte o tom, jak byste při vedení lekcí v souboru 1 mohli do svého výkladu začleňovat myšlenky spjaté s těmito vlastnostmi, především se tedy jedná o představování citátů k naučení se nazpaměť a vyprávění příběhů. Na níže uvedené řádky napište některé své myšlenky. Pamatujte na to, že také budete chtít využít příležitosti připomínat dětem verše, které se už naučily nazpaměť a umožňovat jim je pronášet za účelem opakování učiva.

ČÁST 14

Jak jste si mohli při svém procházení prvním souborem lekcí povšimnout, tak aktivity spjaté s činoherními scénkami nahradily hry, které se hrály v předchozím roce. Pro každou lekci jsou navrženy dva druhy aktivit. První aktivita se týká různých jasně definovaných cvičení, jejichž záměrem je rozvíjet dovednosti a schopnosti souvisejícími s tvůrčím činoherním uměním. Druhý soubor aktivit je spojen s tématem lekce. Dětem je obvykle představena určitá scénka nebo situace, kterou mají improvizovaně ztvárnit. Když v případě tvůrčí činoherní scénky hovoříme o improvizaci, myslíme tím, že určitý dialog není napsán nebo předčítán, ale je vytvářen přímo na místě spolu s tím, jak se daný děj odvíjí. Je to, jako když napíšete nějaký příběh, do něhož každý člen skupiny při jeho odvíjení něčím přispívá. Učitel poskytne tu nejzákladnější osnovu – postavy příběhu, místo, dějovou linii příběhu, to znamená počátek, střed a konec – a ať děti použijí svou představivost, aby danou scénku zahrály. Je samozřejmé, že učitel musí mít vedení tohoto procesu pevně v rukou. K zajištění úspěchu improvizace může být nezbytné pokládat otázky jako například „Kdo jsi?“, „Kde jste“, „Co se děje?“ a „Co máte teď v plánu udělat?“

Vyzýváme vás, abyste si s ostatními členy své skupiny znovu prošli aktivity spjaté s činoherními scénkami, jež jsou obsaženy v souboru 1, zvláště pak ty, které se týkají témat

těchto lekcí. Jak byste mohli každou z nich představit, vysvětlit její cíle a dát pokyny k jejímu dramatickému ztvárnění? Co byste například mohli říct v lekci 1.1, abyste dětem pomohli porozumět tomu, že všechny stvořené věci se už svou samotnou existencí modlí k Bohu? Jak je budete vést, až budou hrát, že jsou kukuřičným polem nebo polem s nějakou jinou plodinou, které je vyprahlé suchem, ale pak bude zalito deštěm?

V lekci 1.2 je záměrem druhého souboru aktivit spjatých s činoherními scénkami posílit v dětských myslích myšlenku, že sílu získává člověk z modlitby. Jak byste dětem vysvětlili tyto aktivity způsobem, který jim pomůže dokázat tento záměr ocenit?

Co se lekce 1.3 týče, druhý soubor aktivit vám umožní stavět na celé řadě rozhovorů, které jste s dětmi při předchozích příležitostech vedli ohledně postojů, které by měly při modlitbě projevovat. Jak byste se postarali o to, aby při provádění navrhovaných aktivit vaši studenti do určité míry pochopili myšlenku, že uctivost, kterou navenek projevujeme, vychází z uznání krásy a majestátu Slova Božího?

ČÁST 15

Umělecké aktivity, které děti vykonávaly ve Stupni 1, zlepšily jejich schopnost dokázat ocenit krásu a řád a rozvíjet si určité důležité dovednosti a schopnosti, mezi něž patří věnování pozornosti detailu a soustředování se na bezprostřední úkol. Tyto dovednosti a schopnosti budou v těchto lekcích dále rozvíjeny. Každý soubor obsahuje celou řadu aktivit, které se věnují jednomu základnímu prvku umění. Děti v každé lekci vykonávají jednu nebo dvě aktivity, které jim pomáhají lépe se seznámit s probíranou látkou a obratněji ji uvádět do života. Učitel bude poté na děti dohlížet, aby uplatnily to, co se naučily, a to tím, že vytvoří jednoduchý obrázek, který se týká nějakého aspektu daného tématu probírané lekce.

Zopakujte si aktivity ze souboru 1, které se zaměřují na prvek „čáry“ v umění. Jaké přípravy budete muset před každou hodinou udělat? Jak dětem vylíčíte cíl různých aktivit a to, co se od nich očekává?

Lekce 1.1: _____

Lekce 1.2: _____

Lekce 1.3: _____

ČÁST 16

Po prozkoumání aktivit z prvního souboru lekcí si udělejte trochu času na to, abyste si s dalšími účastníky tohoto kurzu procvičili, jak budete tyto lekce učit: tzn. představit modlitbu, kterou se mají děti naučit nazpaměť, popsat ústřední téma každé lekce, vysvětlit slova a slovní spojení, jež jsou pro porozumění významu citátů klíčová, zpívání písniček, které jste vybrali, vyprávění příběhů a prezentování činoherních a uměleckých aktivit.

Možná že po zopakování souboru 2 a 3 budete chtít vypracovat se členy své studijní skupiny podobné cvičení.

ČÁST 17

Začneme nyní naše opakování lekcí ze souboru 2, které se zabývají láskou k Bohu a poslušností Jeho zákonům a učením. Záměrem těchto lekcí, které vycházejí z myšlenek, jimiž se zabýval předchozí soubor věnovaný modlitbě, je pomáhat dětem přemýšlet o podstatě Božích přikázání a o tom, jak je důležité se jimi řídit. Možná vám přijde užitečné si těmito lekcemi projít a napsat základní koncepty, které jsou v nich zkoumány.

Lekce 2.1: _____

Lekce 2.2: _____

Lekce 2.3: _____

Jak se hlavní koncepty, které se v každé z těchto lekcí probírají, navzájem podporují?

ČÁST 18

Níže je uvedena modlitba, kterou se budou děti učit nazpaměť v průběhu těchto tří lekcí. Tak jako vždy jim budete chtít pomoci porozumět významu klíčových slov a slovních spojení. Jaká slova nemusí vaši studenti znát? Jak byste jim je mohli vysvětlit?

„Ó můj Bože, ó můj Bože! Sjednot' srdce Svých služebníků a odhal jim Svůj veliký záměr. Kéž následují Tvá přikázání a řídí se Tvými zákony. Pomoz jim, ó Bože, v jejich úsilí a propůjč jim sílu, aby Ti mohli sloužit. Ó Bože, neponechávej je sobě samým, nýbrž ved' jejich kroky světlem Svého poznání a potěš jejich srdce Svou láskou. Vpravdě, Ty jsi jejich Pomocník a Pán.“⁸

ČÁST 19

Uvažujme nyní o tématech tří lekcí v souboru 2. Můžete si vzpomenout na to, že od části 9 do části 13 prvního oddílu této knihy vám byla dána příležitost prohloubit si své porozumění povaze Božích zákonů a vztahu mezi poslušností a láskou. Také jste přemýšleli nad tím, jak osvojování si duchovních vlastností přispívání k dodržování Jeho zákonů a jak následování těchto zákonů následně podporuje rozvíjení těchto vlastností. Z tohoto hlediska společně s ostatními členy své studijní skupiny v každé lekci prozkoumejte úvodní vyjádření a citát k naučení se nazpaměť, tak jako jste zkoumali úvodní vyjádření a citáty ze souboru 1, a pobavte se o následujících otázkách:

- a. Jak analogie o pevnosti z lekce 2.1 pomáhá dětem v tom, aby v nich vzrůstala jistota, že k nim Bůh chová lásku?

- b. Jak byste mohli dětem vysvětlit, že štěstí pochází z toho, že se řídíme Jeho vedením a žijeme v souladu s Jeho učením?

- c. Proč je důležité, aby děti rozuměly tomu, že se zákony Boha řídíme ze Své lásky k Němu, což je hlavní myšlenkou, již se zabývá lekce 2.2?

- d. Jak byste dětem vysvětlili, že tím, že se řídíme Božími příkázáními, rozvíjíme si duchovní vlastnosti, jako je například věrnost, odvaha a neochvějnost?

- e. Jak vysvětlení v lekci 2.3 pomůže dětem porozumět tomu, že jsou zákony Boží lampami Jeho milující prozřetelnosti?

Bylo by prospěšné se tu zmínit o tom, že Bahá'u'lláh zjevil Boží vedení lidstvu v mnoha podobách, včetně zákonů, nařízení, nabádání a zásad. Obecně řečeno, ve třech lekcích tohoto souboru jsou slova „příkázání“ a „zákony“ používána ve vše zahrnujícím smyslu. To znamená, že byste si měli pamatovat, že je například rozdíl mezi „zákonem“ a „nabádáním“, zvláště když vedete lekci 2.3, ve které, jak už jste si toho mohli povšimnout, budete pozornost dětí obracet ke konkrétnímu příkázání. S dalšími účastníky tohoto kurzu se pobavte o tom, jak byste svým studentům vysvětlili každý z níže uvedených zákonů.

- Příkázání proti pomlouvání
- Příkázání proti krutosti ke zvířatům
- Příkázání být zdvořilý

Přečtěte si nyní slova a slovní spojení, která se pro pochopení významu citátů považují za klíčová, a přečtěte si znovu věty, které byly pro každý citát vytvořeny. Poté napište níže jednu nebo dvě další věty, které dané slovo nebo slovní spojení uvádějí do takového kontextu, jež vaši studenti už znají.

Pevnost: _____

Bezpečný a jistý: _____

Zahynout: _____

Všemocný: _____

Zabývat se: _____

Dodržovat: _____

Přikázání: _____

Dozajista: _____

Milující prozřetelnost: _____

Tvorové: _____

ČÁST 20

Když jste se nyní podrobněji zamysleli nad myšlenkami, které jsou v těchto lekcích představovány, možná budete chtít se svými kolegy učiteli najít několik písniček, které by mohly podpořit téma každé z těchto lekcí. Jedním příkladem z poskytnuté sbírky je písnička „Chci být šťastný“.

Lekce 2.1: _____

Lekce 2.2: _____

Lekce 2.3: _____

ČÁST 21

Tak jako vždy, obsahuje i v tomto souboru každá lekce nějaký příběh, který dětem umožní do určité míry hlouběji porozumět jejímu ústřednímu tématu. Až si tyto tři příběhy znovu přečtete, pobavte se se svou skupinou o níže uvedených otázkách.

Příběh v lekci 2.1 je o Marthě Root; ukazuje její spoléhání se na Boha za jedné nebezpečné cesty, kterou podnikla za účelem učení Věci v Latinské Americe. Jak budete dětem vysvětlovat, kdo byla Martha Root a jaký byl cíl jejích cest? Jak myšlenku, že se Boží láska podobá pevnosti, uvedete do souvislosti se zkušeností Marthy Root? Jaké podrobnosti bude důležité při vyprávění tohoto příběhu zdůraznit, mají-li děti pochopit jeho hlavní téma?

V lekci 2.2 se vypráví jeden příběh ze života Hájího Muḥammada, v němž je vyličená jedna příhoda, při níž se spontánně a radostně řídil Bahá'u'lláhovy pokyny. Jaké detaily bude důležité sdělit, aby to dětem pomohlo porozumět vztahu mezi důvěrou v Boha a poslušností Jeho příkazům? Jak jim pomůžete pochopit, že se skutečnost, že Hájí Muḥammad naprosto věrně dodržoval přání Požehnané krásy, zrodila z jeho oddanosti k Bahá'u'lláhovi a z lásky k Němu?

Příběh v další a závěrečné lekci souboru 2 též vychází ze života Hájího Muḥammada. V tomto příběhu, který se odehrál v počáteční fázi jeho života, můžeme sledovat, že mu jeho vlastní touha zabránila, aby dbal Bahá'u'lláhových přání. Jak můžete tento příběh vyprávět

[illegible]

Mnoho duchovních vlastností je rozvíjeno tím, když se člověk učí pevně se přidržovat Božích přikázání. Tři z těchto vlastností, které jsme v souvislosti s tímto zastřešujícím tématem v předchozím oddílu zkoumali, jsou spokojenost, odvaha a věrnost, a v lekcích souboru 2 je na ně opět obrácena vaše pozornost. Se svou skupinou se pobavte o tom, jak při vedení těchto tří lekcí můžete do svých rozhovorů se studenty vetkávat myšlenky spojené s těmito vlastnostmi – zvláště pak v hodinách věnovaných učení se nazpaměť a vyprávění příběhů – a vyzývejte je k tomu, aby pronášeli příslušné verše, které se ve Stupni 1 naučili nazpaměť. Některé své myšlenky napište na níže uvedené řádky.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ČÁST 23

Zopakujte si činoherní aktivity každé lekce v souboru 2 a analyzujte je tak, jak jste tyto aktivity analyzovali v prvním souboru. Se svými kolegy učiteli se pobavte o tom, jak byste mohli tyto aktivity představit, vysvětlovat jejich cíle a dávat pokyny k tomu, jak je uvádět do života, zvláště pak se jedná o ty, které se týkají probíraných témat.

Jak byste například v lekci 2.1 uspořádali hodinu takovým způsobem, aby měly všechny děti možnost si ve trojicích zahrát scénky s jednoduchým scénářem, které jim pomohou přemýšlet o činech, které těší Boha? Existují nějaké další scénáře, které byste mohli dětem představit?

Činoherní aktivita související s tématem lekce 2.2 žádá děti o to, aby dvěma různými způsoby zahrály cestu lodi Hájího Muḥammada z ‘Akká do Džiddy: v první budou předstírat, že jsou nervózními cestujícími na lodi a poté budou projevovat tutéž důvěru v Boha, kterou projevoval Hájí Muḥammad. Co řeknete, abyste svým studentům pomohli si promyslet, jak se jejich herecké působení v těchto dvou scénářích liší?

A na závěr, jak připravíte děti na scénku v lekci 2.3, ve které si ve dvojicích zahrají pomyslnou cestu na trh, aby nakoupily zeleninu pro svou matku? Znáte nějaké další příběhy spjaté s poslušností, které by si mohly zahrát? Co by se stalo, kdyby učitel děti prostě požádal o tento druh činnosti, aniž by je zapojil do rozhovoru, který zvyšuje jejich povědomí o tom, co se nás daný příběh snaží naučit?

ČÁST 24

Zopakujte si nyní umělecké aktivity ve třech lekcích souboru 2, které se zabývají prvkem geometrického „útvary“. Jak byste dětem vysvětlili cíl každé aktivity a to, co se od nich očekává? Jak se budete předem připravovat tuto část každé hodiny?

Lekce 2.1: _____

Lekce 2.2: _____

Lekce 2.3: _____

ČÁST 25

V lekcích Souboru 3 bude dětem představena myšlenka, že byly stvořeny, aby Boha znaly a milovaly Ho a že snaha o poznání získávané prostřednictvím Jeho Projevů a prostřednictvím studia Jeho stvoření bude hlavní činností jejich života. Budete se v nich snažit posilovat palčivou touhu po poznání, kterou už mají, a zvyšovat jejich povědomí o tom, jak je důležité využívat poznání pro zlepšování situace, v níž se lidstvo nachází. Budete s nimi dále uvažovat o vlastnostech a přídomech, která jsou pro zkoumání skutečnosti zásadní. S těmito myšlenkami na paměti byste si nyní měli projít lekcemi v tomto souboru a napsat hlavní koncepty, jimiž se každá lekce zabývá.

Lekce 3.1: _____

Lekce 3.2: _____

Lekce 3.3: _____

Když jste se nyní seznámili s koncepty, jimiž se jednotlivé lekce zabývají, můžete přistoupit ke studiu níže uvedených lekcí, což vám pomůže při přípravě na úkol, který je před vámi.

ČÁST 26

Navrhujeme, abyste dětem v průběhu těchto tří lekcí pomáhali naučit se nazpaměť níže uvedenou modlitbu. Ještě než je požádáte o to, aby se ji naučily z paměti, budete jim jako vždy pomáhat v tom, aby porozuměly klíčovým slovům a slovním spojením, která pro ně mohou být nová nebo složitá. Se členy své skupiny vyjmenujte jakákoli taková slova a slovní spojení a uvažujte o tom, jak budete při vysvětlování jejich významu postupovat.

„Ó můj Bože! Ó můj Bože! Vidiš tyto děti, které jsou větvičkami na stromu života, ptáčky na luzích spásy, perličkami v oceánu Tvé milosti a růžičkami v zahradě Tvého vedení.

Ó Bože, náš Pane! Pějeme Ti chválu, dosvědčujeme Tvou svatost a vroucně prosíme nebesa Tvé milosti, abychom se stali světly poskytujícími vedení a

hvězdami zářícími mezi lidmi z obzoru věčné slávy, a abys nám předal poznání, které pochází z Tebe. Yá Bahá'u'l-Abhá!“⁹

ČÁST 27

Pravděpodobně si vzpomínáte, že části 14 až 19 předchozího oddílu byly zasvěceny celkovému tématu snahy o získávání poznání a úlohy, které hraje jeho uvádění do života při vytváření žádoucích návyků a vzorců chování v životě dětí. Stěžejní myšlenkou, která se tam probírala, bylo, že se poznání snažíme získávat ze dvou zdrojů – Knihy Zjevení a Knihy stvoření – a že jde o poznání, které si osvojujeme, šíříme a uvádíme v život za účelem rozvoje civilizace. Tři lekce tohoto souboru, které následují za lekcemi v souboru 2, jež se zabývají poslušností zákonům Božím, se týkají vzájemně posilujícího vztahu mezi poznáním Boha a poslušností Jeho učení. S těmito myšlenkami na paměti vás nyní žádáme o to, abyste si znovu prošli krátké úvodní výroky a citáty k naučení se nazpaměť v lekcích 3.1, 3.2 a 3.3. Abychom vám pomohli přemýšlet o tom, jak budete téma každé z těchto lekcí představovat, se se svou studijní skupinou pobavte o následujících otázkách:

- a. V lekci 3.1 se uvádí, že je nezbytné, aby děti porozuměly tomu, že k poznání Boha dospíváme prostřednictvím Jeho Projevů, kteří nám Jeho učení přinášejí. Jak toto porozumění zvětšuje jejich lásku k Bohu a jejich touhu Ho potěšit?

- b. Můžete vedle příkladů poskytnutých v úvodním výroku uvést ještě nějaké další příklady, které dětem pomohou spatřovat znamení dokonalosti Boha ve všem, co stvořil?

- c. Mohli byste dětem uvést nějaké příklady, které by jim pomohly porozumět tomu, co je v lekci 3.2 myšleno, když se použije výraz „poznání věd a umění“?

- d. Můžete uvést nějaké příklady duchovního poznání, které získáváme od Projevů Božích?

- e. Jak byste dětem vysvětlili, co to znamená uplatňovat poznání ke zlepšování našich společenství?

- f. Jakým způsobem byste mohli dětem pomoci porozumět tomu, že poznání je jako pevnost?

- g. Proč je důležité, aby děti začínaly chápat to, co je uvedeno v lekci 3.3, totiž že naše porozumění určitým věcem je vždy neúplné, a to bez ohledu na to, jak moc se učíme?

- h. Jak přirovnání hledače pravdy k někomu, kdo hledá světlo bez ohledu na lampu, ze které září, pomůže dětem porozumět požadovaným vlastnostem, které by si měly při své snaze o získávání poznání rozvíjet?

-
-
- i. Jak lze pomoci dětem porozumět tomu, že snaha o získávání poznání sahá i mimo školní třídu, a aby si osvojovaly postoje a vlastnosti, které jim umožní učit se po celý život?

Vyzýváme vás, abyste si znovu prošli větami, které vám byly poskytnuty kvůli tomu, aby vám pomáhaly vysvětlovat dětem slova, jež jsou klíčová pro pochopení citátů, které se budou v tomto souboru učit nazpaměť. U každého slova napište jednu nebo dvě další věty, které ho uvedou do kontextu, jež vaši studenti už znají.

Záměr: _____

Dosáhnout: _____

Přítomnost: _____

Vynaložit veškeré úsilí: _____

Porozumění: _____

Snažit se ze všech sil: _____

Úspěchy: _____

Největší: _____

Schopnost: _____

Snaha: _____

ČÁST 28

Jelikož jste se již zamýšleli nad citáty, které se děti mají v těchto třech lekcích naučit nazpaměť, jste vyzýváni k tomu, abyste si vybrali dvě nebo tři písničky, které se týkají hlavního tématu každé lekce. Vhodnou volbou by například mohly být písničky „Ó hledači“ a „Táhírih, Čistá“ z poskytnuté sbírky písní.

Lekce 3.1: _____

Lekce 3.2: _____

Lekce 3.3: _____

ČÁST 29

Věnujme pozornost příběhům, které doprovázejí lekce v tomto souboru, a jejichž záměrem je názorně představit jejich ústřední témata. Až si tyto příběhy znovu přečtete, pobavte se se členy své studijní skupiny o níže uvedených otázkách.

V lekci 3.1 je vyprávěn příběh o posláni, jímž pověřil Vahída perský král. Vahíd měl udělat rozhovor s Bábem a rozhodnout, zda jsou nároky, které Báb vznáší, pravdivé. Můžete uvést nějaké podrobnosti, které do svého vyprávění určitě zahrnete, aby dětem pomohly daný příběh sledovat? Jak jim tento příběh pomůže porozumět tomu, co to znamená hledat poznání od Projevů Božích a dokázat ocenit, jak je v této souvislosti důležitá pokora?

V lekci 3.2 se děti dozvědí o obětavých snahách americké lékařky Susan Moody, která se řídila ‘Abdu’l-Baháovými pokyny, aby odjela do Íránu. Jaké aspekty tohoto příběhu ve svém vyprávění zdůrazníte, aby to u dětí podnítilo touhu osvojovat si poznání a používat ho ku prospěchu ostatních? Můžete uvést, jaké vlastnosti dr. Moody projevovala při uplatňování svých znalostí ke zlepšování života lidí v Íránu, zvláště pak života žen a dívek?

V lekci 3.3 se studenti budou učit o další udatné ženě Bahá’í historie, jíž je znamenitá Táhírih. Jak je v tomto příběhu vyličená láska Táhírih k pravdě a její dychtivost hledat poznání – a to navzdory výzvám, jímž čelila? Jaké myšlenky budete při vyprávění tohoto příběhu zdůrazňovat, aby to u dětí roznítlo touhu vynakládat snahu při hledání pravdy?

ČÁST 30

V předchozím oddílu jsme se zamýšleli nad tím, jak nás čtyři vlastnosti – pokora, čistota, pravdomluvnost a spravedlnost – posilují a udávají nám směr v našich snahách při hledání pravdy, a jejich význam je vám připomínán v lekcích v souboru 3. Až tedy budete tyto lekce učit, budete chtít, aby se u dětí zvýšilo povědomí o tom, jak je při hledání pravdy důležité projevovat právě tyto i další duchovní vlastnosti. S ostatními členy své skupiny si udělejte trochu času na to, abyste rozhodli o tom, kde by bylo v těchto lekcích něco takového přirozené udělat – například při představování citátů k naučení se nazpaměť nebo při vyprávění příběhů. Na poskytnuté řádky napište několik svých myšlenek. Nezapomínejte také na to, že budete chtít svým studentům připomenout verše, které se učily nazpaměť ve Stupni 1, a které se zmiňovaných vlastností týkají.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ČÁST 31

Abyste se připravili na to, že budete děti provádět cvičeními týkajícími se činoherních scének ze souboru 3, zopakujte si je nyní se svými kolegy učiteli. Poté rozhodněte o tom, jak budete jejich cíle svým studentům vysvětlovat, provádět je jednotlivými kroky každé aktivity a poskytovat jim jasné pokyny.

V činoherní aktivitě týkající se tématu lekce 3.1 je dětem řečeno, že znamení Boží můžeme vidět ve všech stvořených věcech. Poté jsou děti požádány o to, aby si představily, že jsou nějakou částí přírody, jako je například hora, květina nebo oblak, a aby se podle toho také chovaly. Možná že bude užitečné, abyste se trochu zamysleli nad tím, jak jsou znamení Boží projevována každým prvkem, který je v dané lekci zmiňován, i jakýmikoli dalšími prvky, jež můžete pro tuto aktivitu navrhnout.

V lekci 3.2 budete dětem představovat několik smyšlených situací, ve kterých přicházejí do styku se Susan Moody určití lidé. Děti pak budou muset o vlastnostech dr. Moody přemýšlet a popsat je z hlediska těchto postav. Čemu se podle vašeho názoru děti v tomto cvičení naučí?

Záměrem druhé části činoherních aktivit v lekci 3 je pomoci vašim studentům porozumět tomu, co to znamená hledat pravdu. Můžete uvést nějaké hlubší vhledy, které byste chtěli, aby si děti z příběhu o vesnici Karu Karu odnesly?

ČÁST 32

Poslední prvek těchto lekcí se týká umění. V předchozích souborech se děti do určité míry seznámily se dvěma základními prvky umění – čarou a geometrickým útvarem – a nyní se budou učit o „povrchové struktuře“. Možná že jste si už povšimli toho, že aktivity v souboru 3 jsou poněkud složitější než v předchozích souborech. Znovu si přečtete cvičení zabývající se uměním a se členy své skupiny se pobavte o tom, jak budete dětem vysvětlovat cíl každé aktivity, a to, co je od nich očekáváno. Přemýšlejte také o tom, jaké přípravy budete muset udělat, aby tyto aktivity probíhaly hladce.

Lekce 3.1: _____

Lekce 3.2: _____

Lekce 3.3: _____

ČÁST 33

Když jste se nyní seznámili s různými prvky těchto devíti lekcí a se svými kolegy učiteli jste si procvičili, vykonávání příslušných aktivit, bylo by užitečné se pobavit o několika praktických úvahách.

Již jste si povšimli toho, že látka, jež je v těchto lekcích představována, je mnohem rozsáhlejší, než látka, jež vám byla představena ve Stupni 1, a kterou šlo v zásadě probrat v průběhu jedné vyučovací hodiny. Zde bude spíše třeba, abyste se rozhodli, jak navrhované aktivity nejlépe rozvrhnete v průběhu dvou nebo možná i tří setkání. Ať už se rozhodnete jakkoli, bude důležité, abyste se postarali o to, že stěžejním tématem každé vyučovací hodiny zůstanou ústřední prvky těchto lekcí, jejichž záměrem je vnášet světlo do návyků a vzorců chování, jež jsou odrazem niterných duchovních vlastností – obzvláště tedy jde o citát k naučení se nazpaměť a o příběh. Jinými slovy, celkovému vzdělávacímu procesu by neprospělo, kdyby se celá vyučovací hodina výlučně věnovala například činoherní scéně nebo umění. V této souvislosti byste při vnášení těchto dalších prvků do života měli využít každou příležitost,

abyste v hlavičkách a srdíčkách svých studentů zdůraznili význam citátu, který se učili nazpaměť a hlubších vhledů, které si z příslušného příběhu odnášejí.

V těchto lekcích budete tedy postaveni před výzvou, abyste při pořádání aktivit každé vyučovací hodiny a probírání látky během několika setkání čerpali z vlastních zkušeností. Vaše schopnost zopakovat myšlenky probírané s dětmi v několika vyučovacích hodinách se bude muset v tomto směru výrazně zlepšovat. Budete si ale také muset být vědomi rytmu vytvářeného na každém setkání, a postarat se o to, aby se aktivity, které si vyžadují hodně pohybu, účinně proložily s aktivitami, které jsou klidnějšího rázu. Nezapomínejte na to, abyste měli po ruce svůj zápisník, do něhož si budete zaznamenávat analýzu každé lekce a zapisovat do něho své myšlenky, jak ji máte učit, a své úvahy o tom, jak jednotlivá setkání probíhají. Také si budete i nadále zapisovat pokrok, jehož každé dítě dosáhlo, a o němž se samozřejmě budete bavit s jeho rodiči, až k nim budete chodit domů na návštěvu.

Soubor 1

Obracení se při modlitbě k Bohu

LEKCE 1.1

A. Pronášení modliteb a svatých veršů

Zahajte hodinu tím, že pronesete modlitbu, kterou jste si předem vybrali. Pak můžete požádat dvě nebo tři děti, aby pronesly jednu modlitbu, kterou znají z paměti. Poté se studenti mohou začít učit nazpaměť níže uvedenou modlitbu. Při jejím představování byste měli být připraveni vysvětlit na konkrétních příkladech všechna slova a slovní spojení, která jsou pro pochopení jejího významu klíčová, ale dětem mohou být neznámá. Většina vašich studentů by měla být schopna se naučit modlitbu nazpaměť během tří lekcí souboru 1.

„Ó Pane! Jsem pouhé dítě, umožni mi růst ve stínu Tvé milující laskavosti. Jsem křehká rostlinka, dej, ať na mě obláčky Tvé štědrosti sešlou vydatný déšť. Jsem výhonek v zahradě lásky, učiň mě stromem rodícím ovoce.

Ty jsi Mocný a Silný. Ty jsi Všemilující, Vševědoucí a Vševidoucí.“¹⁰

Až budete těmito třemi lekcemi procházet, měli byste při svých diskusích s dětmi vyhledávat příležitosti k tomu, abyste jim připomínali duchovní vlastnosti, o nichž se učily ve Stupni 1, a které jsou úzce svázány s celkovým tématem tohoto souboru nazvaného „Obracení se při modlitbě k Bohu; obzvláště se jedná o vnitřní zanícení, vděčnost a odpoutání. Při tom jim možná také budete chtít připomenout verše, které se učily nazpaměť už loni, a ve vhodných chvílích je můžete požádat o to, aby tyto verše přednesly:

„Bud’te zapálení, ó lidé, žářem lásky Boží, abyste mohli rozněcovat srdce ostatních.“¹¹

„Bud’ šťastný. Bud’ vděčný. Povstaň, abys vzdával díky Bohu, aby tvé díkůvzdání vedlo k nárůstu štědrosti.“¹²

„Věď, že tvá pravá okrasa spočívá v lásce k Bohu a ve tvém odpoutání ode všeho kromě Něho...“¹³

B. Učení se citátů nazpaměť

Navrhujeme, abyste následující vysvětlení níže vyjádřili vlastními slovy jakožto představení citátu, jež se mají děti naučit nazpaměť.

‘Abdu’l-Bahá nám říká, že modlitba je „rozhovor s Bohem“. Prostřednictvím našich modliteb mluvíme s Bohem o své lásce k Němu. Když milujeme nějakého kamaráda, je jen přirozené, že si mu to přejeme říct, třebaže si je náš kamarád naší lásky vědom. Podobným způsobem, i když Bůh ví, co je v našich srdcích, přesto Mu chceme povědět o své lásce k Němu a poděkovat Mu za dary, jimiž nás zahrnuje.

‘Abdu’l-Bahá žil ve stavu modlitby. Jeho srdce bylo vždy obráceno k Bohu. Často se zmiňoval o tom, že v životě není nic sladšího než modlitba. Když rozmlouváme s Bohem, přibližujeme se k Němu a naše láska k Němu stále sílí. Tato láska naplňuje naše srdce nesrovnatelnou radostí. Bůh nás miluje víc, než si vůbec dokážeme představit. Neustále se nám tedy dostává Jeho štědrých darů, když se k Němu modlíme, aby nás vedl, chránil nás a pomáhal nám být Jeho lásky hodni. Při našem úsilí vést svůj

život ve stavu modlitby, se svými srdci stále obrácenými k Bohu, nám pomůže, když se naučíme nazpaměť následující Bahá'u'lláhův citát:

„Zpívej, ó můj služebníku, verše Boží, jež jsi obdržel, tak, jak je zpívali ti, kteří se k Němu přiblížili, aby lahodností tvé melodie vzplála tvá vlastní duše a přivábila i srdce všech lidí.“¹⁴

Ještě před tím, než se děti začnou učit daný citát nazpaměť, měli byste jim pomoci v tom, aby mu do určité míry porozuměly, což uděláte tím, že vysvětlíte slova a slovní spojení, která pro ně mohou být nová. Níže uvedené věty vám v tom pomohou. Možná budete navíc chtít vytvořit několik vět, které uvedou slova do náležitého kontextu, jenž odpovídá kulturnímu prostředí, z něhož vaši studenti pocházejí.

Zpívej

1. Před setkáním stála se skloněnou hlavou a zavřenýma očima. V místnosti se rozhostilo ticho. Pak zvedla hlavu a začala melodickým hlasem zpívat verše Boží.
2. Bahereh učila děti zpívat krásné modlitby na začátku každého nového dne i navečer před tím, než šly spát.

Vzplála

1. Tráva na poli byla velmi suchá. V prudkém žáru léta vzplála vyschlá tráva ohněm. Sluneční žár zažehl oheň.
2. Florence po přečtení několika úryvků z Bahá'u'lláhových Spisů pocítila, jak v jejím srdci vzplál oheň Boží lásky.

Přivábila

1. Těší nás dívat se na květiny, protože jsou krásné. Jsme přivábeni k jejich kráse.
2. Cítíme-li lásku Boha, chceme Mu být nablízku. Naše srdce jsou přivábena k Bohu prostřednictvím síly Jeho lásky.

C. Písničky

Až budete vykonávat různé aktivity této lekce, mohli byste si s dětmi zazpívat jednu nebo dvě písničky, které už znají, a které se možná týkají duchovních vlastností, o kterých byla řeč už dříve – tj. vnitřního zanícení, vděčnosti a odpoutání – a pomoci jim naučit se alespoň jednu novou písničku, kterou jste si vybrali na podporu myšlenek, o něž jste se s nimi dělili při představování výše uvedeného citátu.

D. Příběh

Své studenty požádejte o to, aby se v této části hodiny tiše posadili, zatímco vy jim budete vyprávět příběh, který jim pomůže porozumět tomu, co to znamená žít ve stavu modlitby.

V prvních dnech Bahá'í Víry vykonalo mnoho hrdinských duší ve službě Bohu mimořádné věci. Toto je příběh mladého chlapce, který se jmenoval Rúḥu'lláh Vargá a který žil v době Bahá'u'lláha a 'Abdu'l-Baháa. Rúḥu'lláhova láska k Bohu byla tak veliká a jeho oddanost Jeho Věci tak naprostá, že pokaždé, když slyšíme jeho jméno, vytane nám na mysli život plný oddanosti a služby.

Když bylo Rúḥu'lláhovi asi sedm let, cestoval se svým otcem do Svaté země. Tam se mu dostalo velké výsady, že se mohl setkat s Bahá'u'lláhem, který přinesl lidstvu Boží poselství pro tuto dobu. Rúḥu'lláhovo srdce naplňovala láska k Bahá'u'lláhovi, a on si nepřál nic jiného, než aby Mu sloužil. Po návratu domů do Persie trávil čas tím, že se s ostatními dělil o zprávy o příchodu Bahá'u'lláha. Rúḥu'lláh byl pravdomluvný, čestný, zdvořilý a laskavý, a jeho slova měla velký vliv na všechny, kteří mu naslouchali. Vstával každého dne za úsvitu, aby se modlil, a se srdcem obráceným k Bohu, trávil každý den službou Jemu.

Jednoho dne byl Rúḥu'lláh předvolán, aby se dostavil před jednoho úředníka. V té době se mnoho lidí bálo nového poselství, jež se šířilo po celé zemi. Lpěli na náboženských názorech, které přebírali z minulosti, a stoupenci nové Víry se často stávali oběťmi tvrdých trestů. Z tohoto důvodu hrozilo Rúḥu'lláhovu otci velké nebezpečí. Na důkaz toho, že své syny vychoval v této nové Věře, byl Rúḥu'lláh požádán o to, aby se v úřednickově přítomnosti pomodlil. Chovala se naděje, že tato věc bude stačit k tomu, aby to úředníka přesvědčilo jeho otce odsoudit. Rúḥu'lláh své srdce pokojně připravil, aby pronesl upěnlivou prosbu k Bohu. Poté melodickým hlasem zpěvně přednesl jednu nesmírně krásnou Bahá'í modlitbu. Úředníka to hluboce dojalo. Okamžitě na celou záležitost zapomněl s tím, že neodsoudí muže, který vychoval tak úžasné dítě. A tak byl Rúḥu'lláhuův otec zachráněn.

Později, když bylo Rúḥu'lláhovi přibližně dvanáct let, opět se se svým otcem vydal navštívit Svatou zemi. Tentokrát se mu dostalo toho požehnání, že mohl strávit své dny v přítomnosti 'Abdu'l-Baháa, který Rúḥu'lláha velice miloval, a obzvláště si užíval toho, že ho mohl poslouchat, jak svým krásným hlasem zpívá mnoho modliteb, které znal nazpaměť. Rúḥu'lláh opustil Svatou zemi a byl přitom zapálen boží láskou a připraven obětovat pro Věc Boží vše, co má.

E. Činoherní scénka

Děti se musí naučit kontrolovat své chování v rámci vymezeného prostoru, a k tomu si musí osvojovat disciplínu a zároveň i svobodu pohybu, jež jsou potřebné k účasti na tvůrčím dramatu. Následující aktivity přispějí k rozvoji této schopnosti:

1. Ať se studenti postaví asi dva metry od sebe. Každé dítě by si mělo představit, že stojí v rohu určitého čtverce o rozměrech asi jeden a půl metru krát jeden a půl metru. Požádejte je, aby si svými očima nakreslily hranice svých pomyslných čtverců. Nechejte pak každé dítě se procházet podél hranic svého čtverce.
2. Dále jim řekněte, aby si představily, že je nad středem každého z jejich čtverců nataženo lano, které je ve výšce přibližně půl metru nad zemí. Požádejte je, aby přes ně skákaly, plazily se pod ním, chodily podél něho, poskakovaly podél něho a chodily kolem něho, aniž by přitom své čtverce opustily.

3. Nyní je požádejte, aby předstíraly, že jsou: kobyolkou, která skáče, motýlkem, který třepetá křídly, králíčkem, který poskakuje, kočičkou, která chodí, ptáčkem, který klouzavě létá vzduchem, koníčkem, který běží tryskem, žabičkou, která sebou trhá a kachničkou, která se při chůzi kolébá – a to vše, aniž by přitom děti vyšly ze svých čtverců.

Děti se také potřebují naučit spolupracovat a společně pracovat. Následující činnosti jim pomohou v tom, aby si rozvíjely některé z příslušných schopností:

1. Děti rozdělte do dvojic. Vyličte jim nějaký velmi těžký předmět, který znají, a každou dvojici požádejte, aby předstírala, že ho společně nese.
2. Každou dvojici pak požádejte, aby předstírala, že společně kope studnu.
3. Teď studentům řekněte, ať si představí, že jedno z dětí pozvalo se svolením svých rodičů k sobě domů svého kamaráda. Jedno dítě v každé dvojici bude představovat hostitele a druhé bude hostem. Když host dorazí, hostitel ho pozve dovnitř a nabídne mu nějaký osvěžující nápoj. Děti se pak mohou střídat v roli hostitele a hosta.

Druhý druh činnosti se týká tématu této lekce, jímž je povaha modlitby. Řekněte dětem, že si nyní zahrají určitou situaci, a až tak budou činit, měly by mít na paměti, že modlitba je rozhovor s Bohem.

1. Začněte tím, že se děti vrátí do svých pomyslných čtverců. Až budou na místě, vysvětlíte jim, že když se my modlíme k Bohu pomocí slov, i ostatní věci už svou samotnou existencí žádají o Boží požehnání a dary. Tímto způsobem se k Bohu modlí všechny stvořené věci. Rostlina například potřebuje déšť, aby mohla růst. Svou samotnou existencí se rostlina modlí: „Ó Bože! Sešli mi, déšť!“
2. Řekněte nyní dětem, aby předstíraly, že jsou kukuřičné pole, anebo že jsou jinou plodinou, kterou už znají. Na pole už několik dní ani nezapršelo. Jak budou vypadat? Uběhlo už mnoho dní, ale na obloze stále ani mráčku. Rostliny každým dnem stále více vadnou. Mlčky se modlí. Pak najednou v dálce zazní burácení hromu. Burácení je stále silnější. K vyvození zvuku hromu můžete použít rukou nebo nějakého nástroje. Pak začněte na něco pomalu ťukat a předstírejte, že to je déšť. Postupně ťukejte stále rychleji. Přichází déšť a rostliny pomaloučku začínají zvedat své zplhlé listy.

F. Kreslení a umění

Umělecké aktivity v prvních třech lekcích posílí schopnost vašich žáků kreslit pomocí čar. Jako přípravu na lekci 1.1 si přichystejte několik výtisků příslušných pracovních listů ke kreslení, které najdete na konci tohoto oddílu. Může se vám také hodit, když si s sebou přinesete několik nepopsaných listů bílého papíru.

1. Nejprve rozdejte výtisky pracovního listu 1, buď po jednom každému studentovi, nebo rozdejte několik výtisků, o které se studenti společně podělí. S třídou si projděte různými druhy čar zobrazenými ve čtvercích: jedná se o krátké čáry, dlouhé čáry, tenké čáry, tlusté čáry, zakřivené čáry a čmáranice.

2. Poté rozdejte každému žákovi výtisk pracovního listu 2 s prázdnými čtverci. Děti požádejte o to, aby do prázdných čtverců nakreslily čáry stejného druhu, jaké jsou zobrazeny na pracovním listu 1. Můžete je povzbudit k tomu, aby experimentovaly s tím, jak nakreslit různé druhy čar. Tlusté čáry lze například nakreslit tak, že se několikrát přejede po stejné ploše, nebo jednoduše tím, že se na tužku vyvine větší tlak.
3. Nyní studentům připomeňte činoherní scénku, kterou prováděli už dříve, když předstírali, že jsou kukuřičným polem nebo jinou plodinou. Dejte každému studentovi výtisk pracovního listu 3 s kresbou stébla kukuřice. Požádejte je, aby vedle něj nakreslily několik zdravých stébel a procvičily se tak ve své dovednosti kreslit čáry. Tuto aktivitu můžete ještě rozvést tím, že požádáte děti o to, aby poté ještě na druhou stranu pracovního listu nebo na prázdný list papíru nakreslily, jak by tyto plodiny vypadaly, kdyby na ně několik týdnů nezapršelo.

G. Modlitby na závěr

LEKCE 1.2

A. Pronášení modliteb a svatých veršů

Začněte hodinu modlitbou pronesenou z paměti a požádejte několik svých studentů, aby učinili totéž. Děti se pak mohou i nadále učit nazpaměť modlitbu, které se začaly učit v lekci 1.1.

Nezapomínejte na to, že v průběhu této lekce byste měli hledat příležitosti, jak do diskusí zapojovat myšlenky týkající se duchovních vlastností, jako je vnitřní zapálení, vděčnost a odpoutání, o nichž se děti učily v loňském roce.

B. Učení se citátů nazpaměť

Následující vysvětlení vám pomůže představit dětem citát, který se mají naučit nazpaměť:

Víme, že když se modlíme, rozmlouváme s Bohem. Prostřednictvím modlitby vyjadřujeme svou lásku k Němu, děkujeme Mu za všechny dary, jimiž nás zahrnuje, a žádáme Ho, aby nás vedl. Když jsme nemocní, modlíme se k Němu, aby nám přinesl uzdravení. Když máme těžkosti, úpěnlivě Ho prosíme o pomoc. Když máme pochybnosti a jsme plni zmatku, žádáme o světlo Jeho moudrosti. Nemodlíme se pouze za sebe, ale také za svou rodinu, své přátele, své společenství a za celé lidstvo.

‘Abdu’l-Baháovi jednou někdo napsal a zeptal se Ho: „Proč se máme modlit? Bůh nás stvořil a ví, co je pro každého z nás nejlepší. On stvořil celý vesmír v dokonalém uspořádání a ví, jak věci nejlépe uspořádat. Jaká je tedy moudrost v tom, že Ho žádáme o pomoc a říkáme Mu o svých potřebách?“ ‘Abdu’l-Bahá odpověděl, že zcela jistě náleží slabému, aby snažně žádal Silného, náleží hledači štědrosti, aby úpěnlivě prosil Přeslavného. ‘Abdu’l-Bahá vysvětlil, že když se obrácíme k Bohu a žádáme o Jeho dary a štědrost, je srdce zaléváno světlem a duši se dostává života; dává jí to potravu a posiluje ji to. Stejně jako musíme každý den jíst, aby naše těla nezeslábla a neonemocněla, musíme i svým duším poskytovat výživu tím, že svá srdce a mysl budeme obracet denně k Bohu a rozmlouvat s Tím, kdo nás stvořil. Proto jsme vyzýváni k tomu modlit se každé ráno i každý večer, v těžkých dobách i v dobách klidu a pohodlí, v době, kdy se potýkáme s nemocí i v době, kdy se těšíme pevnému zdraví, ve chvílích, kdy jsme smutní, stejně jako když máme radost.

‘Abdu’l-Bahá nás ujišťuje, že když se modlíme za něco, co je v souladu s Boží moudrostí, pak nám to Bůh udělí. Ale občas nevědomky žádáme o věci, které nám škodí, a Bůh ve Své nekonečné moudrosti našemu přání nevyhoví. Ať po něčem snad toužíme sebevíce, jsme si jisti tím, že On udělá to, co je pro nás nejlepší. To, že se následující citát naučíme nazpaměť, nám může pomoci v tom, abychom nezapomínali na to, proč se modlíme:

„Největší touhou každé duše, kterou přitahuje Království Boží, je vyhradit si čas, aby se s úplnou oddaností obrátila ke svému Milovanému, aby tak vyhledávala Jeho štědrost a požehnání a ponořila se do oceánu rozmlouvání, snažných žádostí a úpěnlivých proseb.“¹⁵

Zde je uvedeno několik vět, které můžete použít spolu s dalšími, které možná budete chtít při přípravě na tuto lekci vytvořit, abyste svým studentům pomohli pochopit význam slov z daného citátu, která pro ně mohou být nová. Děti už samozřejmě z vaší diskuze v předchozí lekci znají slovo „přivábit“, ale možná si ho s nimi budete chtít zopakovat.

Touha

1. Když Tánin bratr odešel na univerzitu, Táně se po něm moc stýskalo. Táňa ve svém srdci cítila velikou touhu být svému bratrovi znovu nablízku.
2. Rodriga unavila mnohahodinová práce na poli, na kterém sázel plodiny. Na konci dne toužil po odpočinku.

Ponořit se

1. Aby bylo možné uvařit vejce, musí ho zcela pokrývat voda. Chcete-li uvařit vejce, musíte ho ponořit do vody.
2. Norman pracoval na motoru vozu, a měl po tom špinavé a mastné ruce. Vložil proto kbelík do studny, naplnil ho vodou a dal ruce do vody, aby smyl špínu a mastnotu. Své ruce ponořil do vody.

Rozmlouvání

1. Kvůli potížím ve své zemi opustili všichni bratři svou vlast a odešli hledat práci na různá místa po celém světě. Uplynulo už mnoho let, ale oni se mezi sebou vůbec neviděli ani spolu často nemluvili. Ale prostřednictvím svých myšlenek a modliteb spolu vždy rozmlouvali, a nakonec se jako staří muži radostně sešli.
2. Když se modlíme, obracíme své srdce k Bohu a hovoříme s Ním. Modlitba je rozmlouvání s Bohem.

Snažná žádost

1. Jeden z králových poddaných byl ve velké nouzi, a proto poprosil krále, aby mu pomohl. Král zvážil snažnou žádost svého poddaného a souhlasil s tím, že pomůže.
2. Učitelé se obávali toho, že je ve školní knihovně jen málo knih, a proto požádali ředitele, aby objednal nové. Ředitel vyslyšel jejich snažnou žádost a souhlasil s jejich prosbou. Všechny děti nyní mají dostatek knih, které si mohou přečíst.

C. Písničky

Ve vyučovacích hodinách zasvěcených této lekci můžete najít vhodné chvíle, abyste si s dětmi zazpívali několik písniček, včetně alespoň jedné písničky, kterou jste si vybrali na podporu výše uvedeného tématu.

D. Příběh

Až se děti sejdou k této části lekce, vysvětlíte jim, že jim tento příběh názorně ukáže, jak je důležité se denně modlit.

Toto je příběh o jedné z prvních Bahá'í na Západě, která se jmenovala Lua Getsinger a o důležitém ponaučení, kterého se jí dostalo ohledně modlitby. Lua převelice milovala Boha a často se k Němu obracela s úpěnlivou prosbou, aby jí bylo umožněno vést život služby. Také se modlila, aby se naučila větší trpělivosti. Ale i v tom byla natolik nadšená, že se tomu chtěla rychle naučit, aniž by musela čekat příliš dlouho!

Jednoho dne, když byla na návštěvě u 'Abdu'l-Baháa ve Svaté zemi, jí 'Abdu'l-Bahá pomohl pochopit, že existují určité věci, na které si musíme vždy udělat čas, bez ohledu na to, v jakém spěchu se můžeme nacházet. Lua horečně spěchala na snídani, aniž by pronesla své obvyklé ranní modlitby, a v tom na chodbě potkala 'Abdu'l-Baháa. Podíval se na ni a upřeně se jí zahleděl hluboko do očí. A co si myslíte, že jí řekl? „Luo,“ řekl, „nesmíte ráno nikdy jíst materiální potravu, dokud jste neměla duchovní potravu.“ A tak se stalo, že se Lua naučila, že nesmí nikdy zapomínat získávat potravu z nebeských darů Boha, zdroje skutečné síly.

E. Činoherní scénka

Tato část hodiny začíná aktivitami, které pomohou vašim studentům si rozvíjet své dovednosti a schopnosti týkající se činoherního umění.

1. Stejně jako v předchozí hodině řekněte dětem, ať se postaví asi dva metry od sebe a ať si představují, že jsou ve svých čtvercích. Můžete každé dítě požádat, aby se procházelo podél hranic svého čtverce.
2. Požádejte nyní děti, aby zvedly ruce a natáhly se od špiček nohou až po konečky prstů na rukou, jako by sahaly až k obloze. Pak jim řekněte, ať se uvolní a nechají své ruce a hlavu volně viset. Toto cvičení zopakujte třikrát nebo čtyřikrát.
3. Požádejte dále studenty, aby se postavili tak vysoko, jak to jen dokáží, ať zvednou ruce nad hlavu a tlačí dlaně k sobě. Jsou svíčkami, které jasně hoří. Vysvětlíte jim, že budete pomalu počítat od deseti k nule. Až budete počítat, děti by měly předstírat, že se rozpouštějí. Až dopočítáte k nule, měly by děti být jako kaluž vosku roztekla po zemi. Děti by měly v této poloze setrvat, dokud jim nedáte signál, aby se opět hýbaly.

Výše uvedená cvičení pomohou dětem si rozvíjet jejich pohybové schopnosti a tělesný projev. Bude také třeba, aby si stále více osvojovaly efektivní dovednosti ústního vyjadřování. Pomoci jim v tom můžete tím, že je požádáte, aby pronesly výraz „Dobré ráno“,

- jako by uctivě zdravily učitele
- jako by byly nadšené, že vidí kamaráda
- jako by potkaly kamaráda, kterému je smutno
- jako by se snažily nevzbudit dítě

Druhá skupina aktivit má co do činění s tématem dnešní lekce – tedy s tím, proč se modlíme. Řekněte dětem, že by si měly u těchto aktivit pamatovat to, co se už naučily dříve – totiž, že stejně tak jako jíme každý den, abychom si udrželi své tělesné zdraví, tak se každý den obracíme při modlitbě k Bohu, abychom si své duše udržovali silné a zdravé.

1. Začněte tím, že se děti vrátí do svých pomyslných čtverců. Požádejte je, aby ukázaly, že jsou plny sil tím, že budou předstírat, že zvedají nějaké pomyslné těžké předměty, že skákají vysoko, aby na něco dosáhly na nějakém pomyslném stromě, a tím, že budují nějakou pomyslnou věž.
2. Řekněte teď dětem, aby předstíraly, že začínají mít hlad a cítí se slabě. Požádejte je, aby si zopakovaly cvičení týkající se zvedání, skákání a budování.
3. Pak jim řekněte, že dostávají jídlo a začínají se znovu cítit silné. Požádejte je, aby daná cvičení ještě jednou zopakovaly.

F. Kreslení a umění

Při přípravě na tuto část hodiny se postarejte o to, že budete mít k dispozici dostatečný počet pracovních listů pro kreslení pro lekci 1.2, které lze najít na konci tohoto oddílu.

1. Nejprve rozdejte výtisky pracovního listu 1, buď po jednom každému studentovi, nebo rozdejte několik výtisků, o něž se studenti společně podělí. Upozorněte děti na různé typy čar zobrazených ve čtvercích: jde o souvislé čáry, přerušované čáry a čáry vycházející ze středu.
2. Nyní dejte každému studentovi jeden výtisk pracovního listu 2 se třemi prázdnými čtverci a požádejte je, aby je vyplnili stejnými druhy čar.
3. Poté při rozdávání pracovního listu 3 dětem připomeňte jejich dřívější diskusi o tom, jak je důležité sytit naše duše tím, že každý den obracíme při modlitbě svá srdce a mysl k Bohu, stejně jako dodáváme svým tělům potravu tím, že jíme výživné potraviny. Ať se podívají na obrázky lilku a citronu na pracovním listu 3. Vysvětlíte jim, že obě plodiny jsou nakresleny souvislou čarou, a že čára v citronu také vychází ze středu. Požádejte je, aby v jediném okamžiku nakreslily tužkou tyto dva obrázky do uvedených prázdných čtverců.
4. Nakonec dětem řekněte, aby vymazaly gumou malé částičky svých kreseb tak, aby vytvořily přerušované čáry. Děti by si poté měly své kresby navzájem ukázat a zeptat se svých kamarádů, zda lze lilek a citron stále ještě rozpoznat.

G. Modlitby na závěr

LEKCE 1.3

A. Pronášení modliteb a svatých veršů

Poté, co hodinu jako obvykle začnete pronášením modliteb, zopakujte si s dětmi modlitbu, kterou se učily nazpaměť v posledních dvou lekcích. Protože se děti začnou v příští lekci učit novou modlitbu, měli byste se postarat o to, aby tuto první modlitbu říkaly dobře.

Až budete procházet touto závěrečnou lekcí souboru 1, měli byste stejně jako před tím hledat příležitosti, abyste dětem pomáhali porozumět tomu, jak je důležité projevovat duchovní vlastnosti vnitřního zapálení, vděčnosti a odpoutání, když se při modlitbě obracíme k Bohu, a měli byste je vyzývat, aby pronášely příslušné verše, které se naučily loni.

B. Učení se citátů nazpaměť

Následující myšlenky vám pomohou při představování citátu. Očekává se, že se děti tento citát naučí nazpaměť:

Když se modlíme, musíme vždy pamatovat na to, že jsme v přítomnosti Boha, Všemohoucího. Projevujeme před Ním pokoru a chováme se uctivě. Je nám řečeno, že Bůh všechno na tomto ohromném světě stvořil pro nás kromě lidského srdce, jež patří Jemu. Stejně jako nesaháme na své nejlepší šaty, když naše ruce pokrývá špína, tak když se v modlitbě obracíme k Bohu, musíme své srdce očistit i od té nejmenší stopy nenávisti a sobecké touhy. Svou pozornost odvracíme ode všeho ostatního a své myšlenky soustředíme zcela na Něho. V okamžiku, kdy jsme v tomto stavu, cítíme klid a pokoj a zakoušíme líbeznost Boží lásky.

‘Abdu’l-Bahá vybízel přátele k tomu, aby při modlení upínali své myšlenky výhradně na Boha. Naléhavě je vyzýval, aby zapomínali na věci tohoto světa, na to, co se kolem nich děje, ba dokonce i sami na sebe. Těm, kteří viděli ‘Abdu’l-Baháa se modlit, připadalo, jako by se přenesl do jiného světa. Nenechal se ničím rozptylovat a byl zcela pohroužen do rozhovoru s Bohem. Když své myšlenky soustředíme na Boha a s úctou se k Němu modlíme, cítíme i my, že naše srdce přetéká Jeho láskou. Naučme se nazpaměť následující Bahá’u’lláhova slova, která nám pomohou nezapomínat na to, jak bychom se měli během modlitby chovat:

„Ó synu světla! Zapomeň na vše vyjma Mne a rozmlouvej s Mým duchem. To jest v jádru Mého příkazu, proto se jej drž.“¹⁶

Až budete dětem pomáhat porozumět výše uvedenému citátu, bude možná třeba, abyste jim vysvětlili význam níže uvedených slov. Následující věty vám v tom pomohou:

Rozmlouvat

1. Když hraje Ioana na flétnu, všichni cítí, jak radostně její hudba zní. Ioana s obecnstvem rozmlouvá prostřednictvím hudby.
2. Kdy se Hugo modlí, cítí se být blízko k Bohu. Prostřednictvím modlitby rozmlouvá Hugo s Bohem.

Jádro

1. Na začátku školního roku promluvila ředitelka ke všem studentům ve škole a připomněla jim, že by měli dávat v hodině pozor, vypracovávat domácí úkoly a číst co možná nejvíce. Jádrem její rady bylo, že by měli pilně studovat.
2. Ethan myslel vždy na to, jak sloužit ostatním a zasvěcoval se tomu, aby pomáhal lidem. Služba byla jádrem Ethanova života.

C. Písničky

Nezapomínejte na to, že až budete učit tuto lekci, která může zabrat dvě nebo tři vyučovací hodiny, budete si možná chtít s dětmi zazpívat několik písniček, včetně alespoň jedné nové písničky, která jim pomůže vstřípit do mysli výše uvedené myšlenky.

D. Příběh

Navrhujeme, abyste dnes dětem vyprávěli následující příběh:

‘Abdu’l-Bahá během Svých cest po Americe souhlasil s tím, že naučí jednoho velmi oddaného Bahá’í, jak se má modlit. Řekl mu, aby k Němu do Jeho sídla nazítří ráno za rozbřesku přišel. Srdce tohoto věřícího to velmi potěšilo. Ráno za úsvitu vstal a spěchal do domu, kde bydlel ‘Abdu’l-Bahá. Když vstoupil do Mistrova pokoje, uviděl ‘Abdu’l-Baháa se modlit. Uvědomoval si, že nyní nemůže pokládat Mistrovi žádné otázky, a tak se rozhodl, že učiní totéž. Klekl si tedy na podlahu a začal se modlit. Začal se potichu modlit za své příbuzné, za své přátele a za sebe. Když skončil, vzhlédl a uviděl, že je ‘Abdu’l-Bahá stále hluboce zabrán do modlitby. Rozhodl se, že se bude ještě modlit. Znovu a znovu si zopakoval všechny modlitby, které znal. ‘Abdu’l-Bahá se ale stále ani nepohnul.

Onen věřící si povšiml, že ho začínají pobolívat kolena a že zakouší nepříjemné pocity v zádech. Poslouchal také, jak venku zpívají ptáci. Očima bloudil po pokoji a zpozoroval velkou trhlinu na stěně. Potom se znovu zadíval na Mistra a výraz na ‘Abdu’l-Baháově tváři v něm znenadání probudil silnou touhu se modlit. Zapomněl na všechno ostatní. Jedinou touhou jeho srdce bylo být blízko k Bohu a rozmlouvat s Ním. Začal se modlit způsobem, kterým se nikdy předtím ještě nemodlil. ‘Abdu’l-Bahá ho naučil, jak se má modlit.

Právě v tom okamžiku ‘Abdu’l-Bahá vstal, s úsměvem k němu přistoupil a pravil: „Když se modlíte, nesmíte myslet na svoje bolavé tělo, ani na ptáky za oknem, ani na trhliny na stěně! Když se chcete modlit, musíte nejdříve vědět, že stojíte v přítomnosti Všemohoucího!“

E. Činoherní scénka

Tato část hodiny začíná jako vždy aktivitami, jejichž záměrem je pomoci dětem rozvíjet si dovednosti a schopnosti spjaté s jejich účinnou účastí na tvůrčím dramatu.

1. Začněte tím, že požádáte děti, aby se postavily do svých pomyslných čtverců. K zajištění toho, že je jim vymezení čtverců jasné, nechte každé dítě, aby se prošlo kolem hranice svého čtverce.
2. Stejně jako v předchozí hodině své studenty požádejte o to, aby zvedli ruce, natáhli je až k nebi a pak se uvolnili. To by měli udělat třikrát nebo čtyřikrát.
3. Nyní jim vysvětlíte, že budete vydávat řadu příkazů, které by měli okamžitě uposlechnout. Příkazy, které byste měli dětem předvádět, zní následovně:

ANI HNOUT Okamžitě se přestat hýbat a stát zcela nehnutě

TOČIT SE A ANI HNOUT Otočit se do půlkruhu a pak se okamžitě ani nehnout

SKÁKAT A ANI HNOUT Skákat do vzduchu a pak se ani nehnout

TOČIT SE DOKOLA A ANI HNOUT Skákat do vzduchu, točit se v půlkruhu a pak se ani nehnout

4. Poté dětem vysvětlíte, že v dalším cvičení vyjdou ze svých pomyslných čtverců. Vysvětlíte dětem, že až se přestanou hýbat, musí zůstat na svých místech, dokud jim nedáte signál, aby se daly opět do pohybu. Navrhujeme, abyste je požádali, aby všechny čtyři příkazy vykonávaly, když ještě budou stát ve svých pomyslných čtvercích. Pak začněte. Příkazy můžete nahlas vydávat v jakémkoliv pořadí tolikrát, kolikrát budete chtít.

Přejděte nyní k aktivitám souvisejícím s tématem této hodiny, která je o tom, jak se během modlitby chováme. V této části hodiny budete potřebovat modlitební knížku. Připomeňte dětem, že když se modlíme a upínáme přitom všechny své myšlenky na Boha, projevujeme Mu posvátnou bázeň a úctu. Poté jim řekněte, že budou vykonávat řadu cvičení, která jim pomohou pochopit, co to znamená chovat se k nějakému zvláštnímu předmětu s úctou. Vysvětlíte jim, že úctu můžeme projevovat tím, jakou polohu naše tělo zaujímá, jakým způsobem se pohybujeme a jakým způsobem užíváme svůj hlas.

1. Začněte tím, že děti požádáte, aby se tiše vrátily do svých pomyslných čtverců a stály v uctivém postoji. Po několika okamžicích je nechejte přejít do polohy uctivého sedu.
2. Řekněte nyní dětem, aby si představily, že v rukou drží ptačí mládě. Požádejte je, aby ukázaly, že s tím ptáčkem zacházejí jemně a opatrně.
3. Dětem dále řekněte, aby si představily, že jsou služebníky, kteří stojí před trůnem soucitného a spravedlivého krále. Požádejte je, aby vám ukázaly, jak by se před králem s úctou a poslušností poklonily.
4. A nakonec, až budou děti stále stát ve svých čtvercích, vezměte do rukou modlitební knížku, aby ji děti viděly. Vysvětlíte jim, že tento předmět je zvláštní tím, že obsahuje Slovo Boha, které zjevil Jeho Projev, a které můžeme číst, když se k Němu s láskou a oddaností obracíme. Řekněte jim, že každé dítě dostane možnost vzít si modlitební knížku do rukou, a že se k ní musí chovat šetrně a s úctou. Dejte knížku jednomu z dětí, a požádejte ho, aby ji předalo dalšímu dítěti, které ji má předat dalšímu, a tak dále. Až

si ji budou předávat, mělo by každé z nich říci: „Teď je řada na tobě, abys tuto zvláštní knížku držel (a) v rukou.“ Po předání knížky by se mělo každé dítě vrátit do svého pomyslného čtverce a se zavřenýma očima se klidně a tiše posadit. Poslední dítě, které stojí, by vám mělo knížku vrátit a pak se také posadit.

5. Za nějakou dobu můžete dětem poděkovat za to, že s modlitební knížkou zacházely s úctou. Řekněte jim, že až ucítí poklepání po ramenou a uslyší slovo „děkuji“, mohou vstát, pak jemně poplácat další dítě a říct „děkuji“. Pak mohou v poklidu přejít ke kreslení obrázků. Můžete začít tím, že jedno z dětí poplácáte a vlídně řeknete: „Děkuji“. Poslední dítě, které bude poplácáno, může říci: „Děkuji vám všem!“, a pak se připojí k ostatním dětem ve třídě.

F. Kreslení a umění

Stejně jako v předchozích lekcích si budete chtít předem připravit výtisky příslušných pracovních listů ke kreslení, které dětem rozdáte.

1. Tuto aktivitu začněte tím, že dětem obvyklým způsobem rozdáte výtisky pracovního listu 1 – buď po jednom listu každému studentovi, nebo několik listů, o které se děti ve třídě podělí. Děti už budou v této chvíli připraveny na to, aby si s vámi probraly různé druhy čar, které jsou zobrazeny ve čtvercích: přímky a rovnoběžky, přímky a křížující se čáry, lomené čáry a vlnité čáry. Každému dítěti můžete nyní dát výtisk pracovního listu 2 se čtyřmi prázdnými čtverci. Požádejte je, aby do svých čtverců nakreslily tytéž druhy čar.
2. Děti budou pro další aktivitu potřebovat pracovní list 3, na kterém je napsána abeceda dvakrát, jednou velkými a podruhé malými písmeny, přičemž pod každou abecedou se nacházejí nepopsané řádky. Svým studentům připomeňte to, co už vědí, a totiž, že se věty skládají ze slov, a slova se skládají z písmen. Až se budete zmiňovat o abecedě napsané na pracovním listu, měli byste je upozornit na to, že písmena se píšou pomocí čar různého druhu – čára písmene „c“ je zakřivená, velké „H“ tvoří dvě rovnoběžky, písmeno „z“ je tvořeno lomenými čarami. Požádejte je, aby se na nepopsané řádky procvičovaly v psaní abecedy velkými a malými písmeny.
3. Na závěr aktivit určených v této lekci ke kreslení budou děti potřebovat výtisk pracovního listu 4, který obsahuje následující modlitbu: „On je Bůh! Ó Bože, můj Bože! Věnuj mi srdíčko čisté jako perlička.“ Děti si budou tuto modlitbu pamatovat ze svých hodin ve Stupni 1 a nemohou se už dočkat, že se naučí, jak ji mají číst a psát, pokud to ovšem už neumějí. Pomoci jim můžete tak, že jim budete pokládat otázky jako například: „Kolik je v této modlitbě slov?“ a „Jaké druhy čar v těchto písmenech vidíte?“ Poté byste mohli děti nechat, aby si procvičovaly psaní této modlitby na pracovním listu 5, a aby přitom projevovaly pečlivost a uctivost.

G. Modlitby na závěr

Soubor 2

Dodržování zákonů Božích

LEKCE 2.1

A. Pronášení modliteb a svatých veršů

Navrhujeme, abyste si po úvodních modlitbách s dětmi zopakovali modlitbu z lekce 1.1, kterou teď znají nazpaměť. Poté můžete představit následující modlitbu, kterou se budou učit nazpaměť v průběhu příštích tří hodin. Nezapomínejte na to, že ještě před tím, než začnete, bude třeba studentům vysvětlit význam klíčových slov a slovních spojení.

„Ó můj Bože, ó můj Bože! Sjednot' srdce Svých služebníků a odhal jim Svůj veliký záměr. Kéž následují Tvá přikázání a řídí se Tvými zákony. Pomoz jim, ó Bože, v jejich úsilí a propůjč jim sílu, aby Ti mohli sloužit. Ó Bože, neponechávej je sobě samým, nýbrž ved' jejich kroky světlem Svého poznání a potěš jejich srdce Svou láskou. Vpravdě, Ty jsi jejich Pomocník a Pán.“¹⁷

Až budete procházet těmito třemi lekcemi, budete chtít využít každé příležitosti k tomu, abyste dětem pomohli pochopit, jak si dodržování zákonů Božích, jež je celkovým tématem souboru 2, vyžaduje spokojenost, odvalu a věrnost – tedy těch duchovních vlastností, o kterých se učily ve Stupni 1. V této v souvislosti se vám možná bude hodit začlenit do svých rozhovorů s nimi následující citáty, které se loni učily z paměti, a o jejichž pronesení mohou být též ve vhodných chvílích požádány:

„Zdrojem veškeré slávy je přijetí všeho, co Pán, poskytnul, a spokojenost s tím, co Bůh nařídil.“¹⁸

„Zdrojem odvahy a síly je šíření Božího Slova a neochvějnost v Jeho lásce.“¹⁹

„Šťastný je věrný člověk, který se oděl šatem velikého úsilí a povstal, aby sloužil této Věci.“²⁰

B. Učení se modliteb nazpaměť

Při představování citátu k naučení se nazpaměť můžete následující vysvětlení vyložit vlastními slovy:

Celé lidstvo bylo stvořeno z lásky Boha ke Svému stvoření, a Jeho láska o nás neustále pečuje a chrání nás. Pokud by se nám třebas jen na okamžik nedostávalo požehnání Boha, byli bychom ztraceni. Boží láska je jako pevnost. Pevnost je mohutná budova s pevnými, tlustými stěnami, které nedokáže nic prorazit. Jsme-li uvnitř pevnosti, jsme uchráněni před újmou. Jsou-li stejným způsobem naše srdce naplněna láskou k Bohu a my se ze všech sil snažíme Ho potěšit, jsme chráněni v pevnosti Jeho lásky; On nás bude vést a ochrání nás před úhonou.

Tím, že se budeme řídit vedením Boha a žít podle Jeho učení, nalezneme opravdové štěstí, štěstí, které potrvá navěky. Víme, že 'Abdu'l-Bahá dokonale zračil veškeré Boží učení. Říkal, že Jeho jedinou radostí na tomto světě bylo kráčet po stezce Boží. Měli bychom vynakládat veškeré úsilí, abychom Jeho příkladu následovali, neboť jinak nás zajisté bude tížit zármutek a starosti. Naučme se nazpaměť následující citát od Bahá'u'lláha, který nám pomáhá pamatovat na to, že je to Boží láska, která nás vždy uchovává v bezpečí a štěstí:

„Ó synu bytí! Má láska je Má tvrz; ten, kdo do ní vstoupí, jest jistý a v bezpečí, ten, kdo se odvrátí, zajisté zbloudí a zahyne.“²¹

Před tím, než se děti začnou učit výše uvedený citát nazpaměť, bude důležité zajistit, aby mu alespoň v základní míře porozuměly. Následující věty spolu s jakýmkoli jinými větami, které možná budete chtít sami vytvořit, vám mohou pomoci objasnit slova a slovní spojení, která děti možná neznají:

Pevnost (či tvrz)

1. K ochraně před nepřáteli postavili lidé kolem města velkou zeď. Město se proměnilo v pevnost.
2. Zemědělec dal kuřata do kurníku, aby je ochránil před liškami. Kurník představoval pro kuřata pevnost.

Jistý a v bezpečí

1. Ovce zabloudily do křoví a Marie je musela najít, aby se k nim nedostali divocí psi. Ovce jsou nyní zpět v ohradě, jisté a v bezpečí.
2. Když se strhla velká bouře, všichni lidé z města vyhledali útočiště v knihovně. Všichni se v jejich pevných zdech cítili jistí a v bezpečí.

Zahynout

1. Ve vesnici celé měsíce jen velmi málo pršelo, a všichni se báli, že plodiny bez vody zahynou.
2. Když opadá listí ze stromu, postupně se rozloží a zmizí v půdě. Listy zahynou.

C. Písničky

Při vedení této lekce byste stejně jako v předchozích hodinách měli najít vhodné chvíle, abyste si s dětmi zazpívali několik písniček, které už znají, jakož i alespoň jednu novou písničku, která jim bude vštěpovat výše probírané myšlenky.

D. Příběh

Můžete začít tuto část lekce tím, že dětem vysvětlíte, že jim budete vyprávět příběh, který jim pomůže pamatovat na to, že když jsme zahrnováni láskou Boha a Jeho ochranou, vždy se řídíme Jeho přáními, a děláme to, co Mu v Jeho očích přináší potěšení.

Někteří z vás možná už někdy slyšeli o Marthě Root. Byla jednou z prvních Bahá'í ze Západu, jež byla známa svými hrdinskými činy a odvahou. Jen co se seznámila s touto Vírou, byla připravena šířit její učení do všech koutů světa. Napsala 'Abdu'l-Baháovi a On jí řekl, aby následovala své srdce a cestovala po světě, aby učila tuto Věc. „Hlasitě zvěstuj Boží království,“ odpověděl. „Budeš svědkem velkých výsledků a mimořádných utvrzení.“

Martha sice neměla mnoho peněz, ale měla talent na psaní. Rozhodla se tedy, že bude psát příběhy a články a prodávat je novinám, což jí umožní přežít z místa na místo a po cestě učit Víru. Jednoho dne se toho dozvíte více o mimořádných cestách, které v průběhu mnoha let podnikla. Poslechneme si dnes příběh o její cestě z New Yorku do Jižní Ameriky. 'Abdu'l-Bahá naléhal na Bahá'í ze Západu, aby přinesli učení na tento obrovský kontinent a aby tam navštívili zvláštní místo zvané „Bahia“. Martha se rozhodla, že pojede nejprve do tohoto města.

Plavba po moři byla v té době samozřejmě jedinou možností, jak podniknout tak dlouhou cestu. Její loď měla téměř měsíční zpoždění, ale nakonec vyplula z New Yorku a o několik týdnů později dorazila do Brazílie v Jižní Americe. V té zemi nikoho neznala a neuměla tamní jazyk. Přesto věděla, že najde způsob, jak splnit 'Abdu'l-Baháovo přání. Ukázalo se, že se do Bahie musí dostat jinou lodí, a po několika dnech do tohoto města dorazila. Martha si tam našla mnoho přátel a se všemi se dělila o učení této Víry. Přednášela, v místních novinách publikovala články a do veřejné knihovny donesla Bahá'í knihy. Její cesta však samozřejmě neskončila a ona putovala z jednoho města do druhého a z jedné země do druhé. Její srdce bylo vždy obráceno v lásce a oddanosti k Bohu, a neustále se modlila za Jeho vedení. A přesně tak, jak to 'Abdu'l-Bahá slíbil, se jí všude, kam přišla, otevíraly dveře.

Aby se Martha dostala do další země, musela nakonec přejít Andy. Andy patří k nejvyšším pohořím na světě a jejich vrcholy jsou pokryty sněhem. Přejít je si vyžaduje sílu a odhodlání. Marthini přátelé na ni naléhali, aby nejezdila. Říkali, že je zimní období a že cestu přes hory budou provázet chlad a obtíže. Martha si však sbalila kožich a další teplé oblečení a na mulách se vydala na cestu s malou skupinou, kterou doprovázelo několik průvodců. Stoupali stále výš, dokud nedosáhli ledově chladných vrcholů. Nohy mul po úzkých stezkách někdy klouzaly a sklouzávaly. Jindy byla stezka natolik strmá a úzká, že museli své muly vést a jít pěšky. Jednou museli procházet v naprosté tmě tunelem a mula, na které Martha jela, klopýtla poblíž srázu. Martha, která se rozhodla splnit 'Abdu'l-Baháovo přání šířit Bahá'í učení, však byla chráněna v pevnosti Boží lásky. Její průvodci znali Andy dobře a dokázali se vyhnout každému nebezpečí. Po několika dnech skupina sestoupila na druhou stranu hor, kde Martha nepřestávala cestovat z jedné země do druhé a jejím snahám dělit se o toto učení se dostávalo mnoha utvrzení.

E. Činoherní scénka

Vykonáváním následujících aktivit můžete děti povzbudit v jejich úsilí rozvíjet si schopnosti a dovednosti související s tvůrčím dramatem:

1. Začněte tím, že své studenty požádáte, aby se postavili do svých pomyslných čtverců. Až budou na místě, nechte každého z nich obcházet podél hranice vlastního čtverce tak, jako to dělali už předtím.
2. Nechte nyní děti udělat několik protahovacích cvičení, která byla popsána v lekci 1.2.
3. V tomto dalším cvičení budou děti pracovat mimo své pomyslné čtverce. Vysvětlete jim, že se mají jen tak bezcílně procházet, jak tomu bylo v minulé hodině. Tentokrát by však měly dělat rukama široké rozmáchlé pohyby a svým tělem dělat velké plynulé pohyby nahoru a dolů. Měly by se volně pohybovat, ale dávat přitom pozor, aby do

sebe nevrážely. Když řeknete „Ani hnout“, měly by se okamžitě zastavit, ať už se nacházejí na jakémkoli místě. Pak se jednoho z nich zeptáte: „Co děláš?“ Dítě by mělo přemýšlet o poloze, ve které se zastavilo, a odpovědět tak, aby to odpovídalo dané poloze, například: „Maluji plot“ nebo „Trhám jablka.“ Toto cvičení několikrát zopakujte, a zajistěte, aby byla každému dítěti dána alespoň jedna příležitost říci, co právě dělá.

Výše uvedené cvičení mladým lidem umožní získat zkušenosti se společným pohybem ve velkém prostoru, stejně jako jim to umožňovalo cvičení z předchozí hodiny. Cílem dalšího cvičení je stavět na některých konceptech, které byly představeny v dnešní hodině.

Zde je uvedeno několik jednoduchých scénářů. Každý z nich se týká tří dětí. Děti rozdělte do trojic. Jedno dítě například upadne, zatímco další dvě budou procházet kolem. Ať děti tento první popisovaný scénář zahrají a pak řekněte: „Ani hnout“. Pak dětem řekněte, ať zakončí scénu způsobem, o kterém si myslí, že by potěšil Boha. Tuto aktivitu zopakujte i u dalších dvou scénářů.

- Jedno dítě upadne na zem, zatímco dvě další procházejí kolem.
- Tři kamarádi se dělí o nějaké ovoce a jeden z nich upustí svůj kousek ovoce na zem.
- Každému ze tří sourozenců byl uložen úkol, aby uklidil po večeři – aby uklidil stůl, zametl podlahu a umyl nádobí. Třetí sourozenec stále myje nádobí, kdežto dva další dokončují své úkoly.

F. Kreslení a umění

Výtvarné aktivity v následujících třech lekcích se zaměřují na prvek geometrického „útvary“ v umění. Kromě výtisků čtyř pracovních listů určených pro lekci 2.1 byste měli mít pro tuto část hodiny po ruce také několik prázdných listů bílého papíru.

1. Každému studentovi dejte jeden výtisk listu 1, na němž jsou kruhy, trojúhelníky, čtverce a obdélníky. Děti požádejte o to, aby si na tomto listu kreslení těchto útvarů procvičovaly, nejprve aby je obkreslovaly podél tečkovaných čar a poté aby je nakreslily do prázdného místa pod nimi.
2. Dále dětem vysvětlíte, že útvary, které právě nakreslily, lze vzájemně spojovat, a vytvářet tak další útvary. Rozdejte výtisky pracovního listu 2, kde se v horní části stránky nachází několik kombinovaných útvarů. Poté můžete studentům pomoci pochopit, jak dva trojúhelníky mohou vytvořit *kosočtverec*, jak čtverec se dvěma půlkruhy může vytvořit *podélný útvar* a jak šest trojúhelníků může vytvořit *šestiúhelník*. Vyzvěte je, aby si procvičovali kreslení kosočtverce, podélného útvaru a šestiúhelníku, nejprve aby je obkreslovali podél tečkovaných čar a poté, aby je nakreslili do prázdného místa na stránce.
3. Až studenti své kresby dokreslí, můžete výše uvedenou aktivitu ještě rozšířit tím, že jim vysvětlíte, že geometrické útvary lze někdy vzájemně propojovat tak, aby připomínaly určité věci, které vidíme v přírodě, například stromy. Každému dítěti dejte prázdný list papíru a rozdejte jim výtisky pracovního listu 3, buď po jednom výtisku

každému studentovi, nebo rozdejte několik výtisků, o něž se studenti společně podělí. Ukažte na jeden nebo dva útvary, které připomínají stromy z vašeho regionu, a zeptejte se dětí, které stromy jim připomínají. Poté si na prázdných listech papíru mohou vyzkoušet kreslení podobných složených útvarů.

4. Na závěr připomeňte dětem jejich dřívější diskusi o tom, jak se Boží láska podobá pevnosti, ve které jsme jistí a v bezpečí. Řekněte jim, že v další aktivitě budou kombinovat různé geometrické útvary tak, aby nakreslily obrázek pevnosti. Každému studentovi dejte výtisk pracovního listu 4, na kterém je ukázáno, jak to lze udělat. Požádejte každé dítě, aby do prázdného místa na stránce nakreslilo tři vyobrazené kresby, které postupně tvoří pevnost.

G. Modlitby na závěr

LEKCE 2.2

A. Pronášení modliteb a svatých veršů

Po pronesení úvodních modliteb byste měli strávit nějakou dobu tím, že budete dětem pomáhat v tom, aby se dále učily nazpaměť modlitbu, která jim byla představena v předchozí lekci.

Nezapomínejte také na to, že při výuce této lekce byste měli dbát na to, aby děti nejasně pochopily, jak důležité jsou duchovní vlastnosti při našem úsilí dodržovat Boží zákony. Zejména se jedná o spokojenost, odvahu a věrnost. Ve vhodnou chvíli je můžete také upozornit na příslušné verše, které se naučily v loňském roce.

Učení se modliteb nazpaměť

Cítat k naučení se nazpaměť můžete představit tím, že svými slovy sdělíte níže uvedené myšlenky.

Bůh nám dal ze Své nekonečné lásky zákony a učení. A ze své lásky k Bohu a touhy dosáhnout Jeho spokojenosti posloucháme zákony a učení, které nám On tak milostivě dal. Poslušnost přikázáním Boha nás k Němu přibližuje a umožňuje nám projevovat věrnost a spokojenost, neochvějnost a odvahu stejně jako mnoho dalších duchovních vlastností, jimiž nás On chce ozdobit. Láska k Bohu nás podněcuje chovat se způsobem, který Mu přináší potěšení.

‘Abdu’l-Baháův příklad nám pomáhá pochopit, co to znamená, když z lásky posloucháme Boží přikázání. Jeho láska k Bohu byla tak silná, že byla příčinou všeho, co každý den dělal. Vstával každého rána za úsvitu, aby se modlil, a Svůj čas trávil návštěvami nemocných a potřebných, pomáháním lidem kolem Sebe, a Svými povzbuzujícími slovy a milujícími radami povznášel náladu mnoha hostů, které ve Svém domě přijímal. Často byl vzhůru ještě po půlnoci, psal odpovědi na záplavu dopisů, které Mu posílali lidé z celého světa. ‘Abdu’l-Bahá říkával: „Nic není příliš zatěžko, když člověk miluje, a vždy se najde čas.“ V našich snahách nezapomínat na to, jak je důležité, abychom ze své lásky k Němu poslouchali Boží přikázání, se naučme nazpaměť následující Bahá’u’lláhův citát:

„Jazyk Mé moci oslovil z nebe Mé všemocné slávy Mé stvoření těmito slovy: „Dodržujte Má přikázání z lásky k Mé kráse.““²²

Níže je uvedeno několik vět, které vám pomohou vysvětlit význam některých slov z výše uvedeného citátu, která mohou připadat dětem obtížná. Slovo „sláva“ už znají z citátu, který se učily nazpaměť v 15. hodině v prvním stupni; ale možná že si ho zde budete chtít s nimi zopakovat.

Všemocný

1. Bůh je Všemocný. Má moc nade všemi věcmi.
2. Víme-li, že je Bůh všemocný, tak při modlení žádáme o sílu Jeho Boží pomoci.

Oslovit

1. Jednou za rok se všichni studenti ve škole sejdou, aby si vyslechli proslov ředitele. Ředitel oslovuje studenty každý rok.
2. Koichi vždy se svou babičkou mluví s láskou a pokorou. Koichi svou babičku oslovuje s úctou.

Dodržovat

1. Když na semaforu naskočila červená, Ethel zastavila auto, které řídila. Ethel pečlivě dodržovala dopravní předpisy.
2. Marisol byla vždy potichu, když chodila do knihovny, kde se od lidí žádalo, aby byli potichu nebo šeptali. Vždy dodržovala pravidla knihovny.

Přikázání

1. Samuel pronáší modlitby každý den ráno a v noci. Modlit se každý den je jedním z Božích přikázání. Tím, že se Samuel modlí, dodržuje Boží přikázání.
2. Teresa nikdy nelže. Poslouchá Boží přikázání být pravdomluvný.

Písničky

Jako vždy si s dětmi zazpívejte několik písniček, až je budete touto lekcí provázet.

Příběh

V této lekci můžete dětem vyprávět následující příběh, který pro ně bude užitečnou názornou ukázkou radostné poslušnosti:

Hájí Muḥammad žil v době Bahá'u'lláha, který, jak víte, zjevil Boží učení pro současnou dobu. Hájí Muḥammad byl jako obchodník poctivý ve všech svých jednáních a byl znám svou důvěryhodností. Jeho práce ho na určitou dobu zavedla do 'Akká. Jednoho dne seděl ve své kanceláři, když do ní vstoupil 'Abdu'l-Bahá, a přinášel naléhavou zprávu od Bahá'u'lláha. Hájí Muḥammad měl okamžitě odjet do města Džidda v Arábii. Zeptal se 'Abdu'l-Baháa, zda by se mu mohlo dostat té štědrosti, aby ještě před odjezdem dosáhl Bahá'u'lláhovy přítomnosti. 'Abdu'l-Bahá vysvětloval, že na to není čas, protože loď má každým okamžikem odplout. Hájí Muḥammad okamžitě zavřel kancelář a zamířil přímo do přístavu, aby nastoupil na loď. Jeho touha poslouchat byla tak příkladná, že neměl jiné myšlenky, než řídit se příkazem Bahá'u'lláha.

Jakmile Hájí Muḥammad nastoupil na palubu, loď vyplula. Teprve pak si uvědomil, že pro velký spěch ho ani nenapadlo se 'Abdu'l-Baháa zeptat na cíl své cesty do Arábie. Ted' už ale bylo pozdě! On se však neznepokojoval. Byl si jist, že až dorazí do Džiddy, Bůh povede jeho kroky.

Moře bylo toho dne nezvykle bouřlivé, a cesta byla plná nebezpečí. Všichni se báli, že loď půjde ke dnu – tedy všichni až na Hájího Muḥammada. Věděl, že bude pod ochranou a že loď bezpečně dorazí do Džiddy, neboť ho Bahá'u'lláh pověřil posláním, které má v daném městě vykonat. A loď skutečně dorazila na místo určení.

Když Hájí Muḥammad opustil loď, uslyšel v davu mluvit dva lidi persky. Protože byl sám Peršan, oslovil je a zjistil, že i oni jsou Bahá'í a jsou na cestě do 'Akká, aby navštívili Bahá'u'lláha. Pro svou víru byli deset let nespravedlivě vězněni a právě byli propuštěni. Byla to jejich první cesta do Svaté země, a potřebovali pomoci. Hájimu Muḥammadovi pak došlo, že cílem jeho mise v Džiddě bylo těmto dvěma duším pomoci najít cestu do 'Akká a dosáhnout Bahá'u'lláhovy přítomnosti, což bylo úkolem, který vykonal velmi pečlivě a pozorně.

Činoherní scénka

Následující činnosti pomohou dětem si i nadále rozvíjet dovednosti a schopnosti spjaté s tvůrčím dramatem.

1. Své studenty požádejte o to, aby se postavili do svých pomyslných čtverců. Pak je můžete nechat udělat protahovací cvičení, které je popsáno v lekci 1.2.
2. Řekněte nyní dětem, aby roztáhly paže na úroveň ramen a pomalu jimi kroužily v malých kroužcích. Kroužky by se měly postupně stále zvětšovat. Až budou toto cvičení vykonávat, ucítí, jak jim ruce stále těžknou. Řekněte dětem, že až budou cítit, že jim ruce velmi ztěžkly, měly by je nechat klesnout dolů a trochu jimi potřást.
3. Další cvičení by měly děti vykonat mimo své pomyslné čtverce. Vysvětlíte jim, že nahlas uvedete název nějakého geometrického obrazce. Aniž by děti mezi sebou mluvily, měly by zaujmout takovou pozici, že společně tento obrazec utvoří. K tomu bude třeba, aby jedno dítě druhé dítě pozorně sledovalo a věnovalo bedlivou pozornost pohybům toho druhého. Navrhujeme, abyste nahlas vyslovovali názvy následujících útvarů: kruh, trojúhelník, čtverec, přímka a křivá čára.

Výše uvedené cvičení vašim studentům pomůže, aby se naučili věnovat pozornost jeden druhému a koordinovat své pohyby. Staví na cvičeních z předchozích lekcí, v nichž se student společně pohybovali ve velkém prostoru. Záměrem dalšího cvičení je zlepšovat jejich porozumění tématu této lekce.

Řekněte dětem, že jim budete vyprávět o cestě, kterou podnikl Hájí Muḥammad na lodi z 'Akká do Džiddy. Měli byste jim vysvětlit, že při tom mají příběh zahrát a předstírat, že jsou cestující. Začněte tím, že děti požádáte, aby se seřadily a připravily se k nalodění. Až budou všechny na palubě, loď za jasného slunce vypluje na průzračné a klidné vody. Když bude břeh postupně ustupovat z dohledu, všechny se budou připravovat na dlouhou cestu přes moře. Moře je zpočátku klidné, ale po krátké chvíli začnou o bok lodi šplouchat vlny. Loď se začne na rozvlněném moři houpat. Požádejte děti, aby se podívaly k obzoru – uvidí, že se rychle blíží tmavé mraky a uslyší vzdálené burácení hromu. Cestující se začínají bát. Když se začnou vlny zvětšovat a přiblíží se tma, cestující se přichoulí těsněji k sobě. Ať si děti představí, že z nebe začínají padat velké kapky deště. Najednou nad hlavou zaburácí hrom a o bok lodi se začnou třístit vlny. Děšť se řine ve velkých přívalech a moře hází lodí ze strany na stranu. Mnoho cestujících se obává, že na moři půjde loď ke dnu. Právě když si budou myslet, že už je vše

ztraceno, bouře podle všeho ustane. Pomalu začíná utichat déšť, vítr i rozbouřené vlny. Před sebou cestující v dálce uvidí břeh nějaké vzdálené země. Zpoza mraků se postupně objevuje slunce a moře se znovu uklidní.

Celý příběh nyní převyprávějte a požádejte děti, aby tuto scénku znovu zahrály, ale aby tentokrát předstíraly, že jsou Hájím Muḥammadem, který je právě na cestě. Jak se budou lišit od ostatních cestujících na lodi? Požádejte je, aby ukázaly, že Hájí Muḥammad cítil jistotu, že ho na celé jeho cestě chrání Bůh, protože věděl, že jedná z poslušnosti vůči Bahá'u'lláhovi, Božímu Projevu na zemi.

Kreslení a umění

V této lekci budou děti navazovat na to, co se naučily o jednoduchých geometrických útvarech, a nakreslí složitější obrázek. Měli byste mít k dispozici dostatek výtisků příslušného pracovního listu na kreslení, aby každé dítě dostalo po jednom.

1. Nejprve dětem připomeňte útvary, které kreslily v minulé lekci – kruhy, trojúhelníky, čtverce a obdélníky – a také složené útvary, které nakreslily za použití těchto základních útvarů. Možná budete chtít mít po ruce výtisky pracovních listů z lekce 2.1, které poslouží jako pomůcka.
2. Nyní dětem připomeňte příběh, který si v této lekci vyslechly o námořní cestě Hájího Muḥammada do Džiddy, který také herecky ztvárnily. Řekněte jim, že v rámci této aktivity budou kreslit loď, která se podobá té, na níž mohl cestovat on sám. Ve svých kresbách vyobrazí, jak vypadala loď na klidné vodě a poté, jak vypadala na rozbouřeném moři.
3. Rozdejte každému dítěti výtisk pracovního listu 1, na kterém je ukázáno, jak lze krok za krokem nakreslit loď. V dolním čtverci vlevo, kde je přímka představující klidné vody, požádejte děti o to, aby nakreslily loď podle zobrazeného postupu: nejprve nakreslí trup lodi, přidají stěžně a poté doplní plachty a vlajky. Stejným postupem by pak měly nakreslit loď v posledním čtverci, kde jsou zakřivené čáry představující vlny. Ještě před tím, než s tím děti začnou, je požádejte o to, aby popsaly, jak bude loď na rozbouřeném moři vypadat, když vanou silné větry.

Modlitby na závěr

LEKCE 2.3

A. Pronášení modliteb a svatých veršů

Hodinu začněte úvodními modlitbami a pak pomáhejte dětem v jejich snahách naučit se nazpaměť modlitbu představenou v lekci 2.1. Budete se chtít postarat o to, aby ji pronášely celou z paměti, jelikož se v příští lekci začnou učit novou. Při vedení této poslední lekce tohoto souboru byste měli vyhledávat příležitosti k tomu, jak do vašich diskusí vnášet myšlenky spjaté s duchovními vlastnostmi spokojenosti, odvahy a věrnosti, které jsou tak úzce spojeny s tímto tématem, a vyzývat děti k tomu, aby ve vhodnou chvíli pronášely příslušné verše, které se naučily v loňském roce.

B. Učení se modliteb nazpaměť

Následující vysvětlení můžete podat vlastními slovy, až budete představovat citát pro tuto lekci:

Ze Své lásky nám Bůh dal zákony a učení. Neměli bychom je považovat za pouhou sbírku pravidel; jsou jako lampy, kterými nám Bůh svítí na cestu. Světlo, které skrze ně září, nám pomáhá rozlišovat mezi tím, co je správné a nesprávné, a je našim průvodcem při volbách, které činíme každý den. Tím, že se řídíme Božími příkázáními, duchovně rosteme a konáme skutky, které přinášejí ostatním prospěch. Tak se tedy vždy snažíme uvádět Jeho učení do života. Modlit se každý den je jedním z Božích příkázání, a my ho za všech okolností dodržujeme, a to například dokonce i tehdy, když jsme unavení. Je nám řečeno, že bychom neměli o druhých mluvit špatně a že pomlouvání není přijatelné. Takže pokud lidé kolem nás pomlouvají, nebudeme se takových rozhovorů účastnit. Chovat se laskavě ke zvířatům, být vždy zdvořilí, přátelští a pohostinní; a ctít své rodiče – i to patří k Božím příkázáním. Jsme též nabádáni, abychom každý den přemýšleli o tom, co jsme toho dne udělali a uvažovali o tom, co můžeme ještě více udělat pro to, aby naše činy stále větší měrou zračily učení Boha.

‘Abdu’l-Bahá zasvětil Svůj život službě Boží Věci a vykonávání Jeho příkazů. Trpělivě nám ukazoval cestu. Když se Ho jeden z přátel zeptal, jak má uvádět do praxe učení Boží a osvojovat si duchovní vlastnosti, ‘Abdu’l-Bahá láskyplně odpověděl: „kam kam, rúz bih rúz“, což znamená „kousek po kousku, den za dnem“. Říkal nám, abychom se nedívali na své slabé stránky a nedostatky, ale místo toho nás vybízel, abychom se obraceli k Bohu a spoléhali se na Jeho milosrdenství a pomoc. Naučme se nazpaměť následující slova od Bahá’u’lláha, která nám pomohou nezapomínat na to, že máme vynakládat veškeré úsilí, abychom každý den dodržovali Boží učení:

„Bud’te si jisty, že Má příkázání jsou mezi Mými služebníky lampami Mé milující prozřetelnosti a klíči Mého milosrdenství k Mým tvorům.“²³

Níže naleznete několik vět, které vám pomohou při vysvětlování významu slov ve výše uvedeném citátu, která mohou připadat dětem obtížná. Děti už z předchozí lekce znají slovo „příkázání“ a slovo „milosrdenství“ znají z citátu, který se učily nazpaměť v 11. hodině v 1. stupni; ale možná si budete chtít s dětmi tato slova zopakovat.

Jisté

1. Dva chlapci si byli tak podobní, že učitelka poznala, že to musí být bratři. „Jistě to jsou bratři,“ pomyslela si.
2. Olu navštívili dva kamarádi. Velice pečlivě pro ně přichystal chutné jídlo. Olu má jistě své kamarády rád.

Milující prozřetelnost

1. Zrak, porozumění, a dokonce i samotný život jsou všechno dary od Boha. Jsou znamením Jeho milující prozřetelnosti.
2. Víme, že když se řídíme Božími příkázáními, nacházíme pravé štěstí a jsme ochráněni před újmou. Věříme v Boží milující prozřetelnost.

Tvorové

1. Delfini a velryby nemohou bez vody přežít. Jsou to mořští tvorové.
2. Bůh stvořil všechny věci. Všichni jsme Boží tvorové.

C. Písničky

D. Příběh

V této lekci můžete dětem vyprávět následující příběh, který jim do mysli pevněji vštípi myšlenku, jak je důležité vždy dodržovat příkázání Boží:

Ještě si pamatujete na příběh o Hájím Muḥammadovi z naší minulé lekce, na jeho poslušnost vůči Bahá'u'lláhovi a na to, jakou sílu čerpal ze své důvěry v Boha. Hájí Muḥammad ale vždy nebyl tak ochotný poslouchat. Lov patřil k jednomu z jeho koníčků, a možná vás bude zajímat, že byl vynikajícím střelcem. Kulky z jeho zbraně nikdy neminuly cíl. Ze cválajícího koně dokázal sestřelit i drobného ptáčka letícího velkou rychlostí. Jednou se procházel s puškou na rameni a vtom potkal skupinu Bahá'í věřících, kteří si spolu s Bahá'u'lláhem vyšli na vycházku. Rozhodl se, že se k nim připojí.

Když Bahá'u'lláh viděl, že se Hájí Muḥammad chystá vystřelit, řekl mu, aby nezabíjel nevinné ptáčky. Hájí Muḥammad nevěnoval tomu, co mu Bahá'u'lláh říkal, žádnou pozornost, protože se jeho mysl soustředila na lov, který nesmírně miloval. A tak i nadále střílel na každého ptáčka, kterého uviděl. Jak byl ale překvapený, když zjistil, že ani jediná kulka žádného ptáčka nezasáhla. Vystřelil jednou, vystřelil podruhé, vystřelil mnohokrát – ale nezabil ani jediného ptáčka. Střílel na malé i velké ptáčky, ale bezúspěšně.

Skupina se už vracela z vycházky, když Hájimu Muḥammadovi padl do oka krásný velký bílý pták. Byl tak velký, že nemohl ani rychle létat, a Hájí Muḥammad si pomyslel, že jistě nebude těžké ho zasáhnout. První kulka cíl minula. Vystřelil pak ještě čtyřikrát,

ale pokaždé minul. Vystrašený pták v panice proletěl ještě těsněji kolem něho. Ĥájí Muḥammad si myslel, že nyní už nemůže minout. Vystřelil ještě dvakrát, ale pták uletěl.

Ĥájí Muḥammad byl ohromený, a začal o celé události přemýšlet. Náhle pochopil něco velmi důležitého. Uvědomil si, že mu Bahá'u'lláh dal jasný příkaz, ale on ve svém zaujetí vlastními přáními a touhami nebral Bahá'u'lláha na vědomí. V ten den se Ĥájí Muḥammad pevně rozhodl, že bude vždy poslouchat Boží přikázání.

E. Činoherní scénka

Následující aktivity podpoří schopnosti a dovednosti dětí týkající se činoherního umění:

1. Začněte jako vždy tím, že se děti postaví do svých pomyslných čtverců a udělají protahovací cvičení.
2. Svým studentům nyní vysvětlíte, že u další činnosti budou komunikovat pouze za použití pohybu svého těla. Na začátku je požádejte, aby svými rukama řekli: „Přestaň!“ Pak je můžete požádat, aby udělali následující:

ŘÍKEJTE	ZA POUŽITÍ
„Ano.“	hlavy
„Nerozumím.“	očí
„Něco slyším.“	ucha
„Jsem překvapen (a).“	čelisti
„Cítím čerstvý chléb.“	nosu
„Pojď sem!“	prstu
„Běžím.“	paží
„Vrazil (a) jsem do zdi.“	ramene
„Stoupám po schodech.“	nohou
„Jsem unaven (a).“	celého těla
„Odpočívám.“	celého těla
„Někoho hledám.“	celého těla

3. Studenty rozdělte do pětic nebo šestic. Ať se děti v každé skupině postaví do řady, svým čelem obráceným k zadům druhého dítěte a rukama položenými na ramena dítěte před sebou. Všechny děti by měly zavřít oči kromě dítěte, které je na samém konci každé řady. Toto dítě je „řidičem“ a ostatní děti jsou „autobus“. Když řeknete: „Jed'te!“, měly by se všechny „autobusy“ začít pohybovat vpřed. „Řidič“ řídí „autobus“ napravo nebo nalevo tím, že jemně stiskne příslušné rameno dítěte před sebou, a toto dítě učiní totéž dalšímu dítěti před sebou, a tak to pokračuje dále. Chce-li „řidič“ „autobus“ zastavit, zatahá jemně za obě ramena.

Výše uvedené cvičení přispívá ke schopnosti mladých lidí koordinovat své pohyby a spolupracovat spolu navzájem. V rámci přípravy na další cvičení nyní dětem vysvětlíte, že my víme, že naši rodiče pro nás chtějí jen to nejlepší a že nám Bůh přikázal, abychom je ctili a poslouchali. Řekněte jim, že existuje rozdíl mezi tím dělat s pílí něco, oč nás naši rodiče požádali, a tím, že to budeme dělat bez náležité pečlivosti a úsilí. Rozdělte děti do dvojic a požádejte je, aby si sedly a tiše poslouchaly, až jim budete popisovat scénu, kterou si každý tým zahraje kvůli tomu, aby byla tato skutečnost názorně připomenuta:

Řekněte dětem, aby si představily, že žijí v horách v malé obci, která se nachází nedaleko od místního trhu. Jednoho dne je jejich matka požádá, aby zašly koupit na trh nějakou zeleninu a hned se vrátily domů. Brzy poté, co se vydaly na cestu, narazí na stádo ovcí, které zatarasilo cestu. Nečekají, až ovce přejdou, ale raději si jemně razí stádem cestu. Pak přijdou k jednomu potoku, který musí překonat tak, že budou skákat z jednoho kamene na druhý. Kameny se nacházejí daleko od sebe, ale oni se drží za ruce, což jim pomáhá udržovat rovnováhu. Když pokračují v chůzi, potkají několik kamarádů, kteří je požádají o to, aby si s nimi zahrály fotbal. Zpočátku uvažují o tom, že se zastaví a zahrají si s nimi, ale pak si vzpomenou na slib, který daly své matce, že koupí zeleninu a vrátí se bez prodlení domů. Po návratu z trhu přemýšlejí o tom, že se vydají jinou cestou, která je krásnější a na níž mohou po cestě trhat květiny. Tato cesta je ale mnohem delší než ta druhá, a tak se rozhodnou, že se vydají kratší cestou a brzy dojdou domů. Mají s sebou zeleninu, o kterou je jejich matka žádala.

F. Kreslení a umění

Pro tuto část hodiny byste měli mít k dispozici dostatečný počet výtisků dvou pracovních listů určených pro lekci 2.3 a navíc dva prázdné listy bílého papíru pro každého studenta.

1. Na úvod dejte každému dítěti prázdný list papíru. Poté rozdejte výtisky pracovního listu 1 – buď po jednom výtisku každému studentovi, nebo rozdejte několik výtisků, o něž se společně podělí mezi sebou – a požádejte třídu, aby si prohlédla různé obrázky hor, které jsou nakresleny pomocí rozličných kombinací geometrických útvarů a čar. Vyzvěte děti, aby obrázky překreslily na prázdné listy papíru.
2. Příběh v této lekci stejně jako v té předchozí vypráví o Hájím Muḥammadovi – tentokrát je to příběh o tom, jak se naučil, jak je důležité poslouchat Bahá'u'lláhova přikázání. Dětem připomeňte hlavní body příběhu a nezapomeňte se přitom zmínit o „nevinných ptáčkách“, které neměl Hájí Muḥammad podle vydaných pokynů střílet. Spolu s prázdným listem papíru určeným pro každé dítě rozdejte výtisky druhého pracovního listu pro tuto lekci, na kterém je ukázáno, jak lze krok za krokem pomocí různých čar a tvarů nakreslit ptáčka. Požádejte děti, aby nakreslily ptáčka na prázdný list papíru podle zobrazeného postupu.

G. Modlitby na závěr

Soubor 3

Snaha o poznání

LEKCE 3.1

A. Pronášení modliteb a svatých veršů

Po zahájení hodiny modlitbami můžete obvyklým způsobem představit níže uvedenou modlitbu, kterou se budou děti učit nazpaměť v průběhu dalších tří lekcí.

„Ó můj Bože! Ó můj Bože! Vidíš tyto děti, které jsou větvičkami na stromu života, ptáčky na luzích spásy, perličkami v oceánu Tvé milosti a růžičkami v zahradě Tvého vedení.

Ó Bože, náš Pane! Pějeme Ti chválu, dosvědčujeme Tvou svatost a vroucně prosíme nebesa Tvé milosti, abychom se stali světly poskytujícími vedení a hvězdami zářícími mezi lidmi z obzoru věčné slávy, a abys nám předal poznání, které pochází z Tebe. Yá Bahá'u'l-Abhá!“²⁴

Při vedení tří lekcí tohoto souboru nezapomínejte vyhledávat příležitosti pomáhat dětem v tom, aby porozuměly tomu, jak je při našich snahách o získávání poznání důležité projevovat duchovní vlastnosti, zvláště pak pokoru, čistotu, pravdomluvnost a spravedlnost. Vaši studenti budou bezpochyby dychtit po tom, aby ve vhodných okamžicích pronášeli verše, které se ve Stupni 1 učili z paměti, a které jsou s těmito čtyřmi vlastnostmi spojeny:

„Ó synu člověka! Pokoř se přede Mnou, abych tě mohl milostivě navštívit.“²⁵

„Ó synu ducha! Má první rada zní takto: měj čisté, laskavé a zářící srdce...“²⁶

„Pravdomluvnost je základem všech lidských ctností.“²⁷

„Kráčejte stezkou spravedlnosti, neboť to jest, vpravdě, stezka přímá.“²⁸

B. Učení se modliteb nazpaměť

Následující myšlenky vám pomohou formulovat své představení citátu určeného k naučení se nazpaměť v této lekci:

Každý den se v modlitbě obracíme k Bohu. Z lásky k Němu se snažíme dodržovat přikázání Boží a ve všech svých činech zračit vlastnosti, jako je láskyplnost, spravedlnost, pokora a velkorysost. S tím, jak se naše láska k Bohu zvětšuje, vzrůstá i naše touha Ho poznávat. Ale co to znamená získávat znalosti o Bohu? Boha poznáváme prostřednictvím oněch Zvláštních Bytostí, které Bůh čas od času lidstvu posílá a které nám přinášejí Jeho zákony a učení. K Bohu se přibližujeme tím, že nasloucháme slovům Projevu Božího pro současnou dobu, tím, že studujeme Jeho zákony a učení a uvádíme je do svého života. Musíme se samozřejmě také dozvídat stále více o Božím stvoření a snažíme se ze všech sil, abychom studovali vesmír a porozuměli tomu, jak funguje. A při této činnosti vidíme, že k nám každá stvořená věc promlouvá o Boží velikosti a slávě.

‘Abdu’l-Bahá vysvětluje, že díváme-li se na svět, vidíme všude znamení Božích dokonalostí. Přemýšlíme-li o Jeho slovech a snažíme-li se pochopit jejich význam, dokážeme rozeznat Boží znamení všude kolem nás. Slunce svítí a dává světu světlo,

teplo a život a připomíná nám lásku Boží, bez níž bychom zahynuli. Déšť padá na zemi, stejně jako jsou naše duše neustále zahrnovány Božími dary. Hora se vypíná k nebesům, čímž nám vytane na mysli Boží majestátnost a vznešenost. Naučme se nazpaměť následující Bahá'u'lláhův citát, který nám pomůže pamatovat na to, jak je důležité si osvojit znalosti, zejména pak poznání o Bohu:

„Záměr, se kterým Bůh stvořil člověka, byl a vždy bude umožnit mu, aby poznal svého Stvořitele a dosáhl Jeho Přítomnosti.“²⁹

Záměr

1. V místnosti byla velká tma, a proto Nina zapálila svíčku. Záměrem svíčky je vydávat světlo.
2. Učitel zadal studentům nějaká cvičení, která jim pomohou si zdokonalit své matematické dovednosti. Záměrem cvičení bylo podpořit schopnost studentů počítat a odčítat.

Dosáhnout

1. Mingova rodina musela jet tři dny vlakem a pak další dva dny autobusem, aby dorazila do vesnice, z níž jejich rod pochází. Teprve po několika dnech cestování vlakem a autobusem dosáhli svého cíle.
2. Zemědělci se rozhodli, že potřebují plot, který by jejich dobytku zabránil chodit na silnici. Společně pracovali na stavbě plotu a díky péči a spolupráci dosáhli svého cíle.

Přítomnost

1. Pokaždé, když král vstoupí do místnosti, jeho poddaní se před ním klaní. Jeho poddaní se klaní v jeho přítomnosti.
2. Emilovi rodiče požádali svého syna, aby svou malou sestru vyvedl z místnosti, protože v její přítomnosti nechtějí ve své diskusi pokračovat.

C. Písničky

D. Příběh

Navrhujeme, abyste dětem vyprávěli níže uvedený příběh. Tento příběh jim názorně ukáže, jak je důležité získávat znalosti nejenom studiem Božího stvoření, ale i prostřednictvím Jeho Projevu.

Víte, že když před mnoha lety přišel Báb k perskému lidu s novým poselstvím od Boha, vyvolalo to v celé zemi velký rozruch. Zpráva o Jeho významném Prohlášení, že je Projevem Božím, na něhož lidé tak dlouho čekali, se rychle rozšířila. S tím, jak se počet Jeho stoupenců zvyšoval, a vzrušení vzrůstalo, se perský král rozhodl, že vyšle někoho s rozsáhlým vzděláním, aby celou situaci prošetřil. Rozhodl se vyslat mladého učenice, který se stal známým pod jménem Vahíd, a dnes si, vyslechneme příběh o jeho setkání s Bábem.

Pro svou bystrou mysl a rozsáhlé znalosti se Vahíd v celé zemi těšil velké úctě. Mezi perskými učiteli zaujímal tak vysoké postavení, že byl na každém setkání vždy hlavním řečníkem, a to bez ohledu na to, kdo se ho účastnil. Nikdo se neodvážil zpochybňovat jeho názory nebo moudrost. Všichni před ním uctivě mlčeli.

Vahíd se tedy z perského hlavního města vydal do Šírázu, kde Báb bydlel, a byl odhodlán vyvrátit Jeho argumenty. Jakmile dorazil do města, požádal o rozhovor. Vahíd asi dvě hodiny kladl Bábovi jednu otázku za druhou ohledně těch nejobtížnějších témat, témat, na která mohli odpovědět pouze ti nejmoudřejší a nejučenější lidé, ti, kteří jsou obdařeni neobyčejným porozuměním. Báb každou otázku trpělivě vyslechl a na každou z nich poté poskytl stručnou, ale jasnou odpověď. Odpovědi, které Báb dával, naplňovaly Vahída údivem i obdivem, a měl pocit velkého pokoření. Požádal o to, jestli by mohl mít o potěšení setkat se s Bábem znovu.

Při svém druhém setkání s Bábem byl Vahíd ještě více ohromen. Víte, ještě před schůzkou si totiž připravil celou řadu nových otázek, na které se chtěl Bába zeptat. Když však na schůzku dorazil, zjistil, že se mu všechny otázky vykouřily z paměti. A Báb přesto, aniž by byl na to dotazován, odpovídal na každou jednotlivou otázku, kterou mu Vahíd zamýšlel položit. Vahíd však opět požádal o další rozhovor s Bábem.

Když nastalo třetí setkání, Vahídovi zbývala už jen jediná otázka, ale zjistil, že je příliš nervózní, aby se na ni zeptal. Báb samozřejmě věděl, co se ve Vahídově srdci skrývá, a dal mu odpověď, kterou hledal. Vahída nyní naplňovala jistota. Jeho srdce bylo osvíceno poznáním, které získal. Později vysvětlil, že se při svých setkáních s Bábem cítil „pokorný jako prach, který má Báb pod nohama“.

Vahíd byl naprosto přesvědčen o Bábově Božském postavení a na královský dvůr okamžitě poslal písemnou zprávu. Poté na Bábov pokyn opustil Šíráz. Od toho dne věnoval své síly šíření Jeho Věci, která, jak víte, měla připravovat lidi na další Projev Boží, Bahá'u'lláha, Přislíbeného všech věků.

E. Činoherní scénka

Doporučujeme vykonávat následující činnosti, které dětem pomohou si nadále rozvíjet dovednosti a schopnosti spjaté s tvůrčím dramatem:

1. Začněte tím, že se děti postaví do svých pomyslných čtverců a jako obvykle udělají několik cvičení na protažení. Pak je můžete nechat dělat rukama kruhy, jak to bylo popsáno v lekci 2.2.
2. Požádejte dále své student o to, aby se postavili do kruhu. Vyberte si jedno dítě, aby bylo „průzkumníkem“ a řekněte mu, ať opustí prostor, kde probíhá hodina. Vyberte si nyní jiné dítě, aby bylo „iniciátorem“. Vysvětlíte dětem, že toto dítě bude skupinu provádět řadou jednoduchých pohybů. Toto dítě například může udělat několik krouživých pohybů levou paží, několik krouživých pohybů pravou paží, pak se sehnout a několikrát se dotknout země, a tak dále. Ostatní děti by se měly snažit tyto pohyby provádět tak rychle a tak přesně, že „průzkumník“ nedokáže zjistit, kdo je tím „iniciátorem“. Budou si pamatovat, že v lekci 23 ve Stupni 1 hrály jednu hru, která se této aktivitě podobala.

3. Nechejte děti začít a pak požádejte „průzkumníka“, aby přišel a postavil se doprostřed kruhu. Dokáže průzkumník „iniciátora“ objevit? Když ho dítě správně uhodne, cvičení zopakujte a vyberte nové dítě, aby bylo „průzkumníkem“ a druhé „iniciátorem“. Pokud vám to čas dovolí, cvičení by se mělo několikrát zopakovat tak, aby každé dítě mohlo být alespoň jednou „průzkumníkem“ nebo „iniciátorem“.

Nyní můžete přejít k aktivitám souvisejícím s tématem dnešní lekce – jak je důležité hledat poznání, zejména pak poznání Boha.

Začněte tím, že dětem připomenete, že ve všech stvořených věcech vidíme znamení Boží. Pak jim řekněte, že je žádáte, aby každé z nich postupně herecky ztvárnilo různé věci, které na světě vidíme. Do ouška každého dítěte zašeptejte název jedné věci, která se nachází v přírodě: déšť, mrak, hora, květina, řeka, oceán, vítr a tak dále. Každému dítěti zašeptejte pouze jednu z těchto věcí. Ostatní děti by se měly snažit uhádnout, co to jejich spolužák hraje.

F. Kreslení a umění

V tomto třetím souboru lekcí si budou studenti dále rozvíjet své výtvarné dovednosti a zároveň se seznámí s pojmem „povrchová struktura“, což je jeden ze základních prvků umění. K aktivitám v této lekci bude každé dítě potřebovat dva nebo tři prázdné listy papíru a případně jeden výtisk listu, který je k dispozici na konci tohoto oddílu.

1. Na úvod dětem vysvětlíte, že v tom nejzákladnějším smyslu se povrchová struktura týká toho, jak nějaká věc působí na dotek. Abyste dětem pomohli tomuto pojmu lépe porozumět, řekněte jim, aby se rozhlédly po prostoru, kde se výuka koná, a aby se snažily určit předměty a povrchy s různými povrchovými strukturami – cihlovou zeď, dřevěnou desku stolu, vykachličkovanou podlahu, proutěný košík, látkový polštář, oblečení a podobně. Můžete jim klást otázky jako například: „Jak tyto cihly působí na dotek?“ a „Jak tato tkanina působí na dotek?“

Jakmile si všimnou některých zajímavých povrchových struktur, řekněte jim, že je možné pomocí pouhé tužky docílit toho, aby hladký kousek papíru vypadal tak, jako by měl určitou povrchovou strukturu. Dejte každému dítěti prázdný list papíru a tužku. Požádejte je, aby si vybraly jednu z povrchových struktur, které identifikovaly, a aby na ni položily svůj papír. Nyní jim řekněte, aby tužkou jemně a rovnoměrnými tahy přecházely po povrchu papíru sem a tam. Dbejte na to, aby děti nepoužívaly hrot tužky, ale držely ji šikmo na boku. Papír začne nabývat vzhledu a struktury předmětu, který leží pod ním. Až s tím budou děti hotovy, požádejte je, aby přejely prsty po povrchových strukturách a poté po papíru a aby popsaly, jak na ně působí na dotek a jak vypadají. Měly by si uvědomit, že ačkoli papír vypadá, jako by měl určitou strukturu, na dotek je ve skutečnosti hladký.

2. Řekněte dětem, že se v rámci další aktivity všichni společně vydáte ven na procházku a budete v přírodě hledat věci, které mají zajímavou povrchovou strukturu, jako jsou například listy, kůra stromů, oblázky a květiny. Můžete jim připomenout to, co jsme v této lekci již probírali, totiž že v přírodě kolem nás můžeme vidět znamení Boží dokonalosti. Požádejte je, aby našly několik předmětů, které si mohou odnést do třídy, včetně jednoho nebo dvou listů. Až se děti opět uklidní, dejte každému dítěti nový čistý list papíru. Požádejte je, aby pod arch papíru položily nasbírané listy, a to žilnatou stranou nahoru. Nyní jim řekněte, aby přecházely tužkou sem a tam tak, jako to dělaly

už dříve. Brzy vyjde najevo obrázek listu. Listy si poté mohou mezi sebou navzájem vyměňovat a tuto činnost zopakovat. K dosažení pěkného výsledku mohou děti postupovat tak, aby se obrázky listů částečně překrývaly.

3. Na závěr můžete dětem pomoci uvést do praxe to, v čem se už procvičovaly, a nechat je vytvořit obrázek přírody, jehož vzhled působí dojmem, že vznikl z různých povrchových struktur. Může to být příležitostí k tomu, abyste jim připomenuli, jak je důležité získávat poznatky prostřednictvím studia světa přírody, která nám vypovídá o Boží velikosti a slávě. Tuto závěrečnou aktivitu lze provádět dvěma způsoby. V závislosti na tom, jaké studenty máte, můžete každému z nich dát další čistý list papíru a vyzvat je k tomu, aby nakreslili jednoduchou scénu z přírody, přičemž mohou uplatňovat schopnost kreslit čáry a geometrické útvary, kterou si rozvíjeli už v předchozích lekcích. Druhou možností je, že každému dítěti dáte výtisk listu 1, na kterém je již nakreslena nějaká horská scéna. V obou případech jim připomeňte obrázky vzniklé přejížděním tužkou, které vytvořily již dříve. Požádejte je, aby si pro každou část své kresby vybraly jinou povrchovou strukturu a poté přiložily své archy papíru k příslušným předmětům, aby na nich mohla otisknout jejich povrchová struktura. Mohou použít předměty ze svého bezprostředního okolí i ty, které nasbíraly venku. Za pomoci schopností své představivosti mohou vytvořit obrázek s krásnými výjevy.

G. Modlitby na závěr

LEKCE 3.2

A. Pronášení modliteb a svatých veršů

Začněte hodinu modlitbami, které pronesete vy a ještě několik studentů. Poté si můžete s dětmi zopakovat modlitbu, která byla představena v minulé lekci, a pomáhat jim naučit se část této modlitby nazpaměť. Při probírání této lekce nezapomínejte na to, abyste vyhledávali příležitosti zmiňovat se o některých duchovních vlastnostech, které při snaze o získávání poznání projevujeme – zvláště pak se jedná o pokoru, čistotu, pravdomluvnost a spravedlnost – a abyste obraceli pozornost svých studentů na příslušné verše, které se učili loni.

B. Učení se modliteb nazpaměť

K představení citátu, který se budou děti v této lekci učit nazpaměť, vám může pomoci následující vysvětlení:

Znalosti jsou pro lidský pokrok nezbytné. K vybudování lepšího světa musíme získávat znalosti věd a umění. Uváděním toho, co se naučíme do života, jsme například schopni zlepšovat kvalitu potravin, které pěstujeme, dosahovat pokroků v medicíně, které nám pomáhají žít zdravěji, objevovat způsoby, jak komunikovat s lidmi na vzdálených místech a vytvářet věci, které kráslí svět.

‘Abdu’l-Bahá nám říká, že nám dal Bůh oči, abychom se dívali na svět kolem sebe a poznali, co můžeme dělat, abychom přispívali k pokroku celého lidstva. Bůh nám dal uši, abychom mohli získávat poznání od těch, kteří pilně pracují, aby objevili tajemství Jeho ohromného stvoření. Obdařil nás rozumem a intelektem, které nás odlišují od zvířat, abychom mohli těchto schopností používat k tomu, abychom tento svět učinili lepším místem. Měli bychom proto studovat vědy a umění. Současně bychom se měli snažit získávat duchovní poznání, které pochází z učení Projevů Božích. Toto učení nás inspiruje k tomu, abychom svých znalostí využívali ve prospěch druhých a pracovali pro mír a jednotu. ‘Abdu’l-Bahá nás vybízí k tomu, abychom se pilně snažili, dokud nebude celé lidstvo bezpečně shromážděno v pevnosti poznání. Naučme se nazpaměť následující citát, který nám pomůže nezapomínat na to, jak nám získávání znalostí umožňuje přispívat ke zlepšování světa:

„Vynakládejte veškeré úsilí, abyste si osvojili různá odvětví poznání a pravého porozumění. Snažte se ze všech sil dosáhnout hmotných i duchovních úspěchů.“³⁰

Vynakládejte veškeré úsilí

1. Collise už unavovalo starat se o plodiny, ale tvrdě pracoval, aby dokončil práci, kterou měl pro daný den určenu. Vynakládal veškeré úsilí, aby práci dokončil ještě před tím, než skončí den.
2. Učitelka strávila se studenty mnoho hodin práce proto, aby zajistila, že budou svou látku dobře ovládat. Učitelka vynakládala veškeré úsilí, aby svým studentům pomohla.

Porozumění

1. Amelia si dvakrát přečetla studovanou látku. Avšak teprve poté, co jí její sestra látku vysvětlila, dospěla k nezbytnému porozumění.
2. Matka mluvila se svým synem Arnoldem vždy o tom, jak je jednota důležitá, ale jeho porozumění vzrůstalo, když se skamarádil s dětmi z různých prostředí a získal bezprostřední zkušenosti s jednotou.

Snažte se ze všech sil

1. Vyšplhat se až na vrchol hory si vyžádalo všechny Fanniny síly. Musela se ze všech sil snažit, by dosáhla vrcholu.
2. Zavařovací sklenice byla uzavřena velmi pevně, a i když se Dewi snažila ze všech sil, nedokázala ji otevřít.

Úspěchy

1. Stařec o své minulosti nikdy nemluvil, i když toho v životě hodně udělal. Byl to skromný člověk a o svých úspěších nikdy nemluvil.
2. Objev ohně byl jedním z prvních úspěchů lidstva.

C. Písničky

D. Příběh

Požádejte nyní děti, aby se tiše posadily, a vyprávějte jim příběh o statečné lékařce Susan Moody. ‘Abdu’l-Bahá ji vyzval, aby ze své rodné země – Spojených států – odcestovala do Íránu s cílem pomáhat ženám v oné zemi.

Před více než sto lety, v prvních letech 20. století, žila v Chicagu ve Spojených státech žena jménem Susan Moody. V té době bylo neobvyklé, aby ženy vykonávaly povolání lékařů, ale Susan ve věku 52 let pocítila inspiraci, že by měla studovat medicínu. Brzy absolvovala lékařskou fakultu a začala pracovat jako lékařka. Zhruba ve stejné době se seznámila s Bahá’í Vírou a stala se aktivní členkou Bahá’í společenství a vedla dětské hodiny, které se podobaly hodinám, které máme i dnes, a ve svém domě přijímala návštěvy a pořádala různá setkání. Susan byla roznicena ohněm boží lásky natolik, že se modlila k Bohu, aby jí umožnil se Mu zcela zasvětit a jednat v souladu s Jeho Vůlí.

V Íránu tehdy existoval tým lékařů, kteří měli v plánu zřídit v hlavním městě Tíhránu nemocnici. Možná že víte, že z důvodu náboženských tradic tam mnoho žen nepovažovalo za vhodné ukazovat své tváře lékařům mužského pohlaví, a i samotných lékařek bylo v té v zemi velmi málo. Tento tým lékařů tedy požádal o to, aby se k němu připojila lékařka ze Spojených států, a ‘Abdu’l-Bahá vyzýval Susan Moody k tomu, aby tam odjela. Není divu, že její rodina a přátelé vznášeli námitky proti myšlence, že opustí svou lékařskou praxi ve Spojených státech, aby pomáhala lidem v nějaké daleké zemi, kde se nejspíš bude muset vypořádávat s neznámými chorobami a obtížnými problémy. Ale Susan byla připravena na ‘Abdu’l-Baháovu výzvu odpovědět. Nyní si uvědomila,

proč před několika lety pocítovala tak silnou touhu studovat medicínu. I když jí bylo téměř šedesát let, ihned vyrazila na cestu.

V oněch dobách trvalo samozřejmě dlouho cestovat z jedné části světa do druhé, a Írán byl od Spojených států velmi daleko. Na své cestě do Íránu měla dr. Moody možnost na pár dní pobývat ve Svaté zemi, kde se jí dostalo výsady strávit nějaký čas v přítomnosti 'Abdu'l-Baháa. Řekl jí, že až přijede do svého nového domova, bude potřebovat hodně trpělivosti, ale ujistil ji, že se za ni bude často modlit a že bude stále s ní. Pak vyrazila na poslední část své cesty, lodí přeplula Kaspické moře a přijela do jednoho města v severovýchodním Íránu. Odtud na koni a povozem cestovala přes hory do hlavního města Tíhránu, a po cestě dělala různé zastávky, aby se mohla setkávat s Bahá'í přáteli a léčit lidi, kteří byli nemocní. Susan začínala chápat, jak bylo v té zemi naléhavě třeba lékařek jako ona, protože k ní přicházelo mnoho žen a žádalo ji o pomoc.

Když dr. Moody konečně dorazila do Tíhránu, okamžitě začala pečovat o nemocné, a již brzy plynule hovořila persky. Kromě práce v nemocnici si zřídila doma lékařskou praxi. Byla soucitná, laskavá a vlivná a každý ji velice miloval. V místních novinách chválili „její dobré vlastnosti a laskavé přídomek“, a dále napsali:

Každý den od rána až do poledne je ve své ordinaci ... a přijímá pacienty, aby jim poradila, vyšetřila je a léčila, s výjimkou pátečního a nedělního odpoledne, kdy chodí do nemocnice Sehat Vzdáváme svůj největší dík a vděčnost této ušlechtilé ženě, tomuto váženému člověku, jehož přítomnost zde je pro perskou zemi velikou výsadou.

Nedlouho po zřízení své lékařské praxe dr. Moody pochopila, že je třeba ostatním pomáhat více se vzdělávat o otázkách souvisejících se zdravím. Začala tedy ženy vzdělávat v oblasti ošetrovatelství a porodnictví. Nakonec také spojila své síly s ostatními ve věci zřízení formální školy, jež se jmenovala Tarbíyat škola pro dívky. Tato škola poskytovala vzdělání spoustě mladých žen, z nichž mnohé se později staly také učitelkami, a tím umožnily, aby po celé zemi vznikaly i další školy pro dívky. Tarbíyat škola pro dívky se stala velmi uznávanou institucí, ve které studovaly mladé ženy ze všech společenských prostředí. Dr. Susan Moody zemřela v Íránu ve věku 83 let poté, co v něm strávila přibližně dvacet let svého života. Své nabyté znalosti přitom uplatňovala ke zlepšování poměrů ve své nové vlasti a ostatním, obzvláště ženám, pomáhala v tom, aby měli možnost činit totéž.

E. Činoherní scénka

Můžete dnes děti provést následujícími aktivitami, které jim pomohou si i nadále rozvíjet schopnosti a dovednosti, jež jsou potřebné pro tvůrčí drama:

1. Navrhujeme, abyste jako vždy začali tím, že řeknete studentům, aby se postavili do svých pomyslných čtverců a na zahřátí udělali protahovací cvičení.
2. Děti dále nechte posadit se do kruhu a sedněte si mezi ně. Vezměte malou věc, například větvičku, pero nebo tužku, a řekněte: „Můžu tuto věc použít a předstírat, že je to hřeben.“ Pak předstírejte, že si jím češete vlasy. Dbejte na to, abyste dávali jasně najevo, že to všechno pouze předstíráte, a že se tímto předmětem svými vlasy ve skutečnosti neprobíráte. Předejte tuto věc jednomu z dětí, které sedí vedle vás, a zeptejte

se ho, k čemu by ji mohlo použít. Na základě vašeho příkladu by mělo dítě odpovědět a ukázat, jak lze danou věc použít ještě jinak. Mohlo by například říci: „Mohl bych tu věc použít a předstírat, že je to harmonika“, nebo „Mohla bych tu věc použít a předstírat, že je to rybářský prut.“ Daná věc by se poté měla podobným způsobem předat dalšímu dítěti.

Poté, co dostal každý student možnost daný předmět použít tímto způsobem, můžete přejít k činnostem, jež souvisejí s tématem této lekce, a které pomohou zdůraznit myšlenku, že znalosti jsou zásadním faktorem pro pokrok civilizace a zlepšení světa.

Vysvětlíte dětem, že budou hrát různé postavy z příběhu o Susan Moody, který si právě vyslechly. Začněte tím, že jim uvedený příběh připomenete, a že Susan Moody odjela do Íránu, aby tam pomáhala ženám, kterým by se jinak nedostalo žádného lékařského ošetření. Zeptejte se dětí, jaké vlastnosti musela Susan Moody projevovat, aby mohla poskytovat službu mnoha ženám v Íránu. Zdůrazněte ducha služby, kterým byla její bytost podněcována. Poté můžete každému dítěti určit jednu postavu z daného příběhu, kterou si toto dítě zahraje, a pamatovat při tom na to, aby si děti uvědomily, že by se v našich scénkách samozřejmě nikdo nikdy neměl ujímat Postavy ‘Abdu’l-Baháa. Řekněte jim, že se každé z nich bude o Susan Moody vyjadřovat z hlediska jiné postavy. Bude-li to nutné, může si jednu postavu zahrát i více dětí než jedno, anebo možná budete chtít vymyslet i další postavy, s nimiž mohla Susan Moody přijít do styku. Tyto postavy mohou představovat:

- Člena rodiny Susan Moody, který nechtěl, aby jela do Íránu, ale který chápal, proč se tam rozhodla přestěhovat.
- Kolegu lékaře, jenž pracoval v Íránu, a který věděl, jak velice tam ženy potřebují pomoc, a který byl rád, že tam Susan Moody je, aby se o ně mohla starat.
- Ženu, která se stala pacientkou Susan Moody.
- Mladou dívku, která navštěvovala Tarbíyat školu pro dívky a později se stala lékařkou.

F. Kreslení a umění

Na úvod výtvarné části této lekce studentům připomeňte, co se dosud naučili o povrchové struktuře. Můžete se zmínit o tom, že v předchozí lekci vytvářeli na papíru různá vyobrazení, která vypadala, jako by měla povrchovou strukturu. Nyní jim řekněte, že budou vytvářet umělecká díla, která budou mít skutečnou povrchovou strukturu. Kromě výtisků příslušného pracovního listu na kreslení, několika listů čistého bílého papíru a tužek budete pro tuto část hodiny potřebovat nůžky, lepidlo a barevný papír.

1. Rozdejte každému dítěti dva listy čistého bílého papíru a připravte několik nůžek, které budou sloužit celé třídě. Upozorněte děti na to, aby s nůžkami zacházely opatrně. Řekněte studentům, že z jednoho listu papíru mohou vystříhnout jakýkoli útvar – čtverec, kruh a obdélník. Později budou z tohoto listu papíru vystřihovat ještě několik dalších útvarů, proto by tyto útvary neměly být příliš velké. Poté by děti měly daný útvar nalepit na druhý list papíru. Až tak učiní, zeptejte se jich, zda jsou schopny vidět útvary, které vystřihaly. To bude pro ně poměrně obtížné. Poté jim řekněte, aby stejný útvar vystřihly z prvního listu papíru. Tentokrát by však měly daný útvar zmačkat do

kuličky a poté jej znovu vyhladit před tím, než jej nalepí na druhý list. Nyní se jich zeptejte, jaké rozdíly vidí mezi dvěma útvary, které nalepily na druhý list papíru. Můžete jim vysvětlit, že ten druhý útvar má „skutečnou povrchovou strukturu“, kterou lze nahmatat, a zároveň je díky ní tento útvar také lépe vidět.

2. Aby děti navázaly na to, že v předchozí aktivitě pochopily, co to je „skutečná povrchová struktura“, nechte je z prvního listu papíru vystříhnout několik dalších útvarů, přičemž ať každý útvar udělají v jiné povrchové struktuře a nalepí je na druhý list, a ať přitom dbají na to, aby byly pěkně uspořádány. Různé povrchové struktury vystřižených útvarů mohou děti vytvářet následujícími způsoby: tím, že v nich tužkou nebo nůžkami opatrně propíchnou dírky, tím, že je srolují a zkroutí, tím, že je složí jako vějíř nebo harmoniku, nebo tím, že v nich nastříhají třásně. Možná bude třeba dětem vysvětlit, že povrchové struktury se obvykle vyznačují velkou mírou opakování. Povrchová struktura se například nevytvoří, když se uprostřed nějakého úvaru propíchne jen jedna dírka; děti by tedy měly propíchnávat dírky rovnoměrně po celé ploše.
3. V rámci závěrečné výtvarné aktivity v této lekci připomeňte dětem úžasnou službu, kterou vykonala Susan Moody, jež své lékařské znalosti využívala k pomoci druhým. Poté můžete každému dítěti rozdat výtisk pracovního listu na kreslení určeného pro tuto lekci s obrázkem lékařské brašny a jeden list barevného papíru. Dětem ve třídě vysvětlíte, že lékařská brašna slouží k uložení lékařských nástrojů. Požádejte děti, aby pomocí kousků barevného papíru a metod, které si už v předchozí aktivitě vyzkoušely, vytvořily různé povrchové struktury a nalepily je na různé části brašny. Až s tím budou studenti hotovi, možná si rádi prohlédnou brašny, které vytvořili jejich spolužáci.

G. Modlitby na závěr

LEKCE 3.3

A. Pronášení modliteb a svatých veršů

Po úvodních modlitbách by měly děti dokončit učení se nazpaměť modlitby, která byla představena v lekci 3.1. Stejně tak jako jste to činili v předchozích dvou lekcích, se pokaždé, když to bude možné, snažte do svých diskusí s dětmi začleňovat myšlenky, které se týkají pokory, čistoty, pravdomluvnosti a spravedlnosti, a vyzývat je, aby, když to bude vhodné, pronášely citáty, které se naučily nazpaměť ve Stupni 1, a jež se těchto vlastností týkají.

B. Učení se modliteb nazpaměť

Cítat pro tuto lekci můžete představit tím, že vlastními slovy podáte následující vysvětlení:

Za účelem získávání znalostí trávíme svůj život tím, že se snažíme dozvídat o světě kolem sebe a hledat pravdu. Naše láska k vědomostem roste s tím, jak studujeme vědy a umění, získáváme hluboké porozumění z učení Boha, uvádíme do praxe poznatky, k nimž se dobereme a cítíme radost z pravého porozumění. Svých rodičů, učitelů a lidí, kteří jsou starší než my, se ptáme na věci, se kterými si lámeme hlavu. Hledání pravdy si od nás vyžaduje, abychom byli pozorní – abychom naslouchali, pozorovali a hluboce přemýšleli. Snažíme se a vytrváme. Naše porozumění určitým myšlenkám, obzvláště když se jedná o myšlenky hluboké, nebude nikdy úplné; ale bude vzrůstat, pokud budeme vynakládat úsilí, abychom studovali, uváděli do praxe to, co se učíme a abychom o svých činech přemýšleli.

‘Abdu’l-Bahá nám říká, že pravda je jen jedna, bez ohledu na to, kde ji můžeme najít. Například světlo je dobré, ať svítí z jakékoliv lampy. Růže je krásná, ať roste v jakékoli zahradě. ‘Abdu’l-Bahá vysvětluje, že při svém hledání pravdy musíme opustit předsudky a pověry. Musíme si vždy zachovávat otevřenou mysl a hledat odpovědi. ‘Abdu’l-Bahá vždy vybízel k tomu, aby Mu početní lidé, kteří za Ním chodili, kladli otázky, a On na ně s velkou zdvořilostí, láskou, trpělivostí a moudrostí odpovídal. Na základě Jeho odpovědí si byli lidé schopni dále rozvíjet své znalosti a chápání materiální a duchovní reality a porozumět tomu, jak by mohli přispívat ke zlepšování situace ve společnosti. ‘Abdu’l-Bahá nám říká, že se učit můžeme celý život. Naučme se nazpaměť následující Bahá’u’lláhova slova, která nám pomohou nezapomínat na to, že máme při hledání pravdy a získávání znalostí vynakládat veškeré úsilí:

„Musí hledat pravdu podle svých nejlepších schopností a krajního úsilí, aby ho Bůh mohl vést po stezkách Svě přízně a cestách Svého milosrdenství.“³¹

Krajní

1. Li Yong tlačil vší silou, ale vozíkem cestou do kopce nemohl pohnout. Li Yong vynaložil krajní úsilí, aby vozíkem pohnul.
2. Stella se snaží, jak jen může, aby pomohla své malé sestře s domácími úkoly, a to bez ohledu na to, jaké úsilí to představuje. Stella vynakládá krajní snahu, aby své sestře pomohla.

Schopnost

1. Carmen se ve škole učí sčítat a odčítat. Tím, že Carmen vypracovává svá cvičení každý den, rozvíjí si schopnost sčítat a odčítat.
2. Naimovým zaměstnáním je projektování budov. Nezbytnou součástí jeho práce je dělat výkresy budov, které si přeje vytvořit. Pro Naimovu práci je důležitá schopnost kreslit.

Úsilí

1. Nabíl chtěl své matce pomoci odnést kbelík vody od studny domů, i když byl ten kbelík velmi těžký. Nabíl tedy s velkým úsilím zvedl kbelík a odnesl ho domů.
2. Chlapci se potřebovali setkat s kamarády nahoře u řeky, a tak začali plavat proti proudu. Plavat proti proudu řeky si vyžaduje velké úsilí.

C. Písničky

D. Příběh

Dnes můžete dětem vyprávět následující příběh o Ṭáhirih, který jim pomůže názorně představit vlastnosti těch, kteří hledají pravdu:

Existuje mnoho příběhů o lidech, kteří hledali pravdu a získávali znalosti, aby se přiblížili k Bohu a zdokonalili si své porozumění vesmíru, které stvořil. Toto je příběh o statečné a učené ženě, které dal Bahá'u'lláh jméno Ṭáhirih, což znamená „Čistá“.

Ṭáhirih se narodila v Persii v prvních letech 19. století před více než dvěma sty lety. Už od mládí toužila po poznání, milovala studium z knih a horlivě dychtila naučit se toho co možná nejvíce. Poslouchala své rodiče a rodinu, když se bavili o duchovních a náboženských záležitostech. Její otec, který byl slavným perským duchovním, jí dával hodiny, jejichž látku zvládala velmi lehce. V té době bylo pro ženy neobvyklé se vzdělávat, ale touha Ṭáhirih po vědění byla tak vášnivá, že jí její otec nakonec našel učitele, který ji provázel studiem umění a věd. S tím, jak Ṭáhirih postupovala ve svém studiu vpřed, její otec dokonce zařídil, aby se mohla účastnit jeho vlastních hodin náboženství, i když tak musela činit zpoza závěsu, protože tehdejší zvyky jí neumožňovaly stýkat se se studenty mužského pohlaví. Byla tak úspěšná, že její otec údajně pronesl poznámku, že pokud by byla chlapcem, stala by se jeho nástupcem.

Ṭáhirih si samozřejmě u všeho, co se učila, kladla ještě mnoho otázek a dychtivě toužila se toho naučit více. Při jedné návštěvě u svého příbuzného si v jeho knihovně všimla několika knih, které ji zaujaly. Jejich autory byli Shaykh Aḥmad a Siyyid Kázim, dva pozoruhodní náboženští učenci, kteří předpovídali Bábův příchod. Příbuzný Ṭáhirih váhal jí ty knihy zapůjčit, protože se obával, že nejsou v souladu s názory jejího otce. Ale Ṭáhirih byla vytrvalá a nakonec svého příbuzného přesvědčila, aby jí ty knihy půjčil domů.

Spisy obou těchto učenců četla velice pečlivě a pozorně a našla v nich mnoho drahokamů moudrosti. Snažila se o obsah těchto spisů podělit se svým otcem, ale on odmítal jejím slovům naslouchat. Krása jejich myšlenek však Ṭáhirihino srdce přesto

přítahovala, a tak si začala se Siyyidem Kázimem dopisovat, a ptala se ho na mnoho otázek, které jí díky jejímu studiu vytanuly na mysli. Cítla, že je vedena k nějaké nové duchovní pravdě a pevně se rozhodla, že musí odejít do města Karbilá, aby tam u Siyyida Kázima studovala. Nebylo jí jako ženě dovoleno cestovat sama, a tak přesvědčila svého otce, aby jí dovolil cestovat do Karbilá se svou sestrou. Vydaly se tedy na dlouhou cestu. Když tam nakonec dorazily, Tahirih zjistila, že Siyyid Kázim jen před několika dny zemřel. Jen si představte, jaké muselo být její zklamání! Cestovala tak daleko a doufala, že se toho od něho tolik naučí. Rodina Siyyida Kázima viděla, jaké bylo její zklamání a jak upřímná byla její touha se učit. Proto ji pozvali, aby tam na nějaký čas zůstala a umožnili jí přístup ke spisům Siyyida Kázima, které nebyly zveřejněny. Jakou musela cítit radost, že mohla studovat jeho moudrá slova a získávat nové poznatky. O své porozumění hlubokým záležitostem se dokonce mohla dělit i s některými studenty Siyyida Kázima, když seděla za závěsem, stejně jako za ním sedávala při hodinách svého otce.

Tahirih se vrátila domů až za několik let. Ve městě Karbilá nakonec díky milosti Boží přineslo její hledání pravdy to nejcennější ovoce. V tomto městě se jí totiž dostalo toho požehnání, že rozpoznala pravdu Božího poselství, které Bábova osoba lidu Persie přinesla. Příběh o způsobu, jakým byla přivedena k tomu rozpoznat Bába, nám dává nejasně zahlédnout čistotu jejího srdce. Poté, co strávila večer v modlitbách, šla jedné noci spát a zdál se jí mimořádný sen. Viděla nějakou mladě vyhlížející postavu, která na sobě měla černý plášť a zelený turban, jak sestoupila z nebes a visela ve vzduchu před ní. Ta postava pronášela verše a modlila se se zvednutýma rukama. V onom okamžiku se Tahirih probudila a do svého zápisníku si zapsala jeden z veršů, který si zapamatovala. Když se k ní později dostal jeden výtisk Bábových Spisů, narazila na ten samý verš, který ve svém snu slyšela. Okamžitě poklekla a vzdávala díky, jelikož ve svém srdci věděla, že je Jeho poselství pravdou.

O Tahirih se toho budete v příštích hodinách učit ještě více. Měly byste ale vědět, že poté, co Tahirih vyhlásila svou víru v Bába, se z ní posléze stala jedna z nejvýraznějších hrdinek Bahá'í Víry a bojovnic za věc žen. Její odvaha a síla byly nezdolné a rozsah jejího vědění obrovský. Zbytek svého život zasvětila získávání vědomostí, tvorbě básní a článků, ve kterých se zračilo její hluboké chápání učení Boha, a vedla mnoho zkoumavých duší k pravdě, kterou hledaly. Tahirih ve svých básních často psávala o radosti z poznávání pravdy. Poslechněme si jednu báseň zvanou „Povstaň“, v níž přirovnává příchod Božího Projevu k úsvitu nového dne, kdy se lidé probouzí ze spánku, a k příchodu jara, kdy se objevuje nový život.

*Ó ty, kdo dřímeš, milovaný přišel, povstaň!
Setřes prach spánku a svého já, povstaň!*

*Hle, dobrá vůle přišla,
nechod' před něj se slzami, povstaň!*

*Ten, kdo léčí trápení, k tobě přišel,
ó ty, kdo máš ztěžklé srdce, povstaň!*

*Ó ty, kdo trpíš odloučením,
hle, dobrá zvěst o sjednocení s milovaným, povstaň!*

*Ó ty, kdo jsi uvadl podzimem,
nyní přišlo jaro, povstaň!*

*Hle, Nový rok přináší nový život,
ó seschlá mrtvolo minulých let, vstaň ze své hrobky, povstaň!*

E. Činoherní scénka

Se svými studenty můžete vykonat následující činnosti, které jim pomohou si dále rozvíjet dovednosti a schopnosti potřebné k účasti na tvůrčím hraní:

1. Na počátku ať děti udělají ve svých pomyslných čtvercích obvyklé protahovací cvičení.
2. Při tomto dalším cvičení zůstanou děti ve svých pomyslných čtvercích. Požádejte je, aby za použití hlavy, rukou a nohou vytvořily ze svého těla určitý útvar. Bude se jednat o útvar číslo 1. Řekněte jim, aby v této pozici vydržely několik sekund.

Poté ať děti přejdou k druhému útvaru. Jedná se o útvar číslo 2. Ať zase v pozici tohoto útvaru vydrží několik sekund. Až budou děti přecházet z jednoho útvaru do druhého, počítejte nyní 1, 2, 1, 2, 1, 2. To udělejte třikrát nebo čtyřikrát. Až budou děti v útvaru číslo 2, zavolejte „Ani hnout!“

Studenty nyní požádejte, aby vytvořili zcela nový útvar. Jedná se o útvar číslo 3. Ať v této pozici vydrží několik sekund, a pak ať se vrátí do útvaru číslo 1. Až budou děti přecházet z jednoho útvaru do druhého, počítejte nyní 1, 2, 3; 1, 2, 3. To udělejte třikrát nebo čtyřikrát, a až děti budou v útvaru číslo 3, řekněte „Ani hnout!“

A nakonec nechejte děti vytvořit čtvrtý útvar a požádejte je, aby v něm vydržely několika sekund. Pak je požádejte, aby se vrátily do útvaru číslo 1, a až budou přecházet z jednoho útvaru do druhého, počítejte 1, 2, 3, 4; 1, 2, 3, 4. To udělejte čtyřikrát nebo pětkrát. Při počítání se pokuste vytvářet rytmus.

Další činností může být, že necháte děti zahrát části příběhu, který jim pomůže, byť by jen velmi jednoduše, přemýšlet o tom, jaký je význam hledání pravdy. Začněte tím, že děti požádáte, aby provedly každou z následujících činností, aniž by přitom vystupovaly ze svých pomyslných čtverců: jedná se o chůzi, běh, lezení, skákání, dupání, tlačení, dívání se nebo civění. Dětem dále vysvětlíte, že jim budete vyprávět příběh o skupině mladých lidí, kteří se jim hodně podobají a kteří žijí ve vesnici Karu. Děti budou muset vašemu vyprávění pozorně naslouchat. Pokaždé, když se budete zmiňovat o jedné z výše uvedených činností – například o chození – děti by vás měly následovat a předstírat, že jsou mladými lidmi z onoho příběhu. Možná budete v každém konkrétním případě chtít příslušnou činnost vykonávat sami, abyste tím dětem pomohli.

Vesnice Karu Karu ležela vedle jedné krásné řeky. Všichni lidé z této vesnice používali vodu z řeky k vaření, mytí a pěstování svých plodin. Když bylo velmi horko, *chodily* si děti z místní školy dolů k řece ve studené vodě zaplavat. Jednoho horkého letního dne po školní výuce, *běžely* děti dolů k řece. Ale když tam přišly, ke svému překvapení si všimly, že z hory stékal jen slabý proud vody, kdežto kdysi tam tekla spousta vody. Věděly, že pokud voda v řece v údolí vysychá, tak musí být nějaký problém v řece, která stéká z hor. Pokud by bylo k dispozici tak málo vody, pro celou vesnici by to představovalo značné potíže. Jak by zemědělci pěstovali své plodiny? Jak by si všichni vařili jídlo? Kdyby jen věděly, v čem je problém, mohly by se pokusit najít řešení. Říkaly si, jestli třeba nevyschl pramen vody. Po konzultaci se svým učitelem a svými

rodiči se rozhodly, že se příštího dne vydají se svým učitelem na cestu a *vyjdou* až na vrchol hory, aby se snažily objevit, v čem je problém a zjistit, co mohou udělat.

Druhý den ráno za úsvitu se děti vydaly s učitelem na cestu a *šly*, dokud nedošly k úpatí hory. Když se dívaly vzhůru na tu horu, některé poznamenaly: „K vrcholu hory je velmi daleko, můžeme vůbec někdy ujít celou tu cestu až nahoru?“ Učitel vysvětloval: „Budeme muset jít pomalu a mít jeden s druhým trpělivost a budeme muset mít trpělivost i se sebou samými.“ Vzaly se všechny navzájem za ruce a váhavě začaly *šlapat* do kopce. *Lezly* a *lezly* a čím se dostávaly výše, tím těžší to bylo. Ale naučily se čerpat ze své síly. Někdy dětem uklouzly nohy, ale jeden druhému pomáhaly jít dál. *Šly* a *šly* a vypadalo to, že ta cesta nikdy neskončí. Když došly k blátivé cestě, někteří jí *namáhavě prošli*, zatímco ostatní jí *proběhly* tak rychle a opatrně, jak jen mohly. *Šly* ještě nějakou dobu, když náhle narazily na strom, který spadl na zem. Nejprve se každé dítě individuálně a všemožně snažilo stromem pohnout, ale nic se nestalo. Pak společně vynaložily veškeré úsilí a *tlačily* vši svou silou, dokud se strom neodvalil z cesty.

Čím stoupaly výše, tím byla hora strmější. Když *lezly* po strmé stezce vedoucí až k samému vrcholu, musely si pomáhat rukama i nohama. Když se některé z dětí chtělo vzdát, ostatní mu připomínaly, že musí jít dál, aby vesnici pomohlo. Konečně se dostaly až na vrchol hory a celé vzrušené *běžely* k prameni řeky. Ale voda tam tekla normálně a nezdálo se, že by tam nebylo něco v pořádku. Děti si uvědomily, že problém není v prameni, a proto *přešly* na jinou část hory, odkud se mohly *podívat* dolů na řeku, a když se dívaly do dálky, najednou uviděly, že je v řece nějaká překážka, která způsobovala, že voda do vesnice příliš nepřitékala. Teprve až co ušly tak dlouhou cestu, nakonec zjistily, o jaký problém šlo! Děti začaly *skákat* radostí, protože konečně věděly, co mají dělat, aby vodu pomohly přivést zpět do vesnice.

F. Kreslení a umění

V této lekci se budou děti učit o vzorech a o tom, jaká je jejich souvislost s povrchovou strukturou. Do třídy si přineste čistý bílý papír, čistý barevný papír a výtisky příslušných pracovních listů, stejně jako několik nůžek, pravítek a tužek. Ještě než zahájíte první aktivitu, vysvětlete dětem, že vzory vznikají opakováním různých čar a útvarů. Upozorněte je, že vzory můžeme někdy vidět i v povrchové struktuře.

1. Vysvětlete studentům, že se v této aktivitě naučí, jak pomocí papíru vytvářet velmi jednoduché tkaní.
 - a. Nejprve děti ve třídě rozdělte do dvojic a každé dvojici dejte jeden kus bílého papíru a jeden kus barevného papíru.
 - b. Nyní si děti budou muset vytvořit své tkalcovské stavy. Můžete jim rozdat výtisky pracovního listu 1, aby lépe pochopily, jak na to. Vysvětlete dětem, že by list bílého papíru měly podélně přeložit tak, aby se okraje dlouhých stran spolu stýkaly. Jedno dítě z každé dvojice by mělo držet papír tak, aby byl přeložený okraj dole, co nejbližší k němu, a poté papír podélně prostříhat od přeloženého okraje až po asi 1,25 cm od horního okraje. Jednotlivé prostříhy by měly být od sebe vzdáleny přibližně 2,5 cm. Dbejte na to, aby studenti porozuměli tomu, že by neměli prostříhávat papír skrz naskrz. Může být užitečné, když jim předvedete prvních pár

prostřihů. Až s tím děti skončí, řekněte dvojicím, ať papír rozloží. Tento papír jim bude sloužit jako tkalcovský stav.

- c. Každá dvojice by pak měla rozstříhat barevný papír podélně na proužky o šířce přibližně 2,5 cm. V případě potřeby by děti mohly použít pravítko a nakreslit po celé délce papíru rovnoběžky, aby je pak mohly nastříhat.
 - d. Poté dětem ukažte, jak vzít jeden proužek papíru a vplest ho do tkalcovského stavu: barevný proužek provlékněte nad prvním bílým proužkem na tkalcovském stavu, pod dalším proužkem, nad dalším proužkem a tak dále. Až děti vpletou svůj první barevný proužek, mohou přidat další. Tentokrát by však měly začít tak, že proužek provléknou pod prvním proužkem na tkalcovském stavu, a poté budou střídavě provlékat jako předtím. Dvojice by měly pokračovat tímto způsobem a dávat přitom pozor na to, aby mezi barevnými proužky, které vplétají do tkalcovského stavu, nezůstávaly velké mezery.
2. Děti nyní přejdou k aktivitě související s příběhem, který v této lekci slyšely. Nejprve jim připomeňte báseň Țáhirih, ve které napsala:

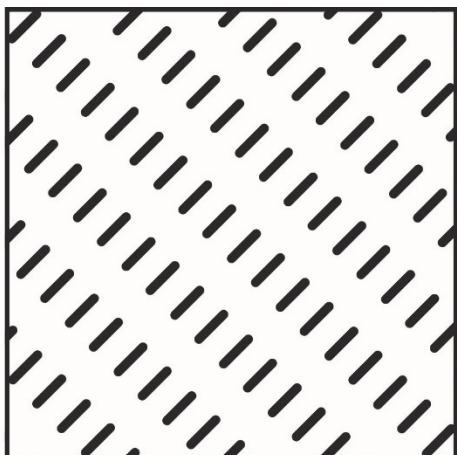
*Ó ty, kdo jsi uvadl podzimem,
nyní přišlo jaro, povstaň!
Hle, Nový rok přináší nový život. . .*

V návaznosti na to, co se děti naučily v předchozí aktivitě, jim můžete pomoci vytvořit výtvarné dílo s využitím pracovních listů 2 a 3 – na jednom je nakreslen strom tak, jak vypadá na podzim, a na druhém listu je strom posetý květy tak, jak vypadá na jaře. Děti mohou pracovat ve dvojicích nebo samostatně. Nejprve je požádejte, aby vymalovaly pracovní listy na kreslení. Pomoci jim můžete tak, že budete třídit pokládat otázky jako například: „Jak vypadá příroda na podzim, když se blíží zima?“ a „Jak vypadá příroda na jaře?“ Poté mohou děti použít pracovní list 2 k vytvoření tkalcovského stavu, který nastříhají, stejně jako předtím nastříhaly prázdný bílý papír. Dále mohou na zadní stranu pracovního listu 3 nakreslit rovnoběžky, stejně jako to udělaly s kouskem barevného papíru, a nastříhat jej na proužky. Nyní mohou proužky s kvetoucím stromem proplétat tkalcovským stavem. Při tkaní jim můžete připomenout, že příchod nového Projevu Božího je jako božské jaro.

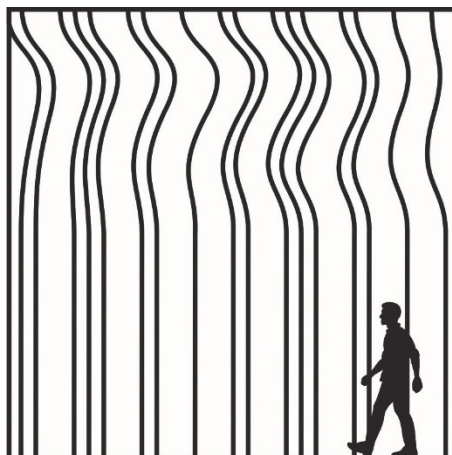
G. Modlitby na závěr

Soubory 1–3

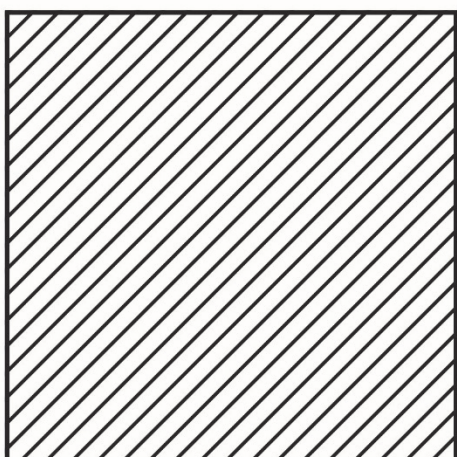
Pracovní listy

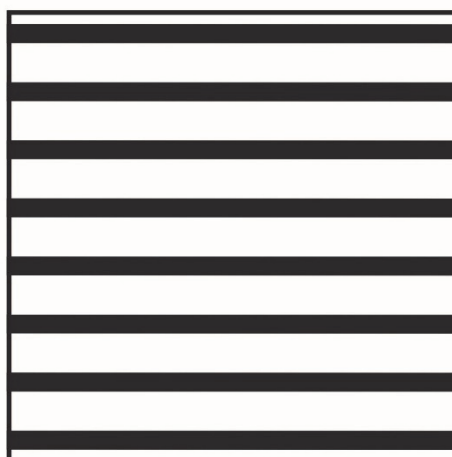
Krátké čáry

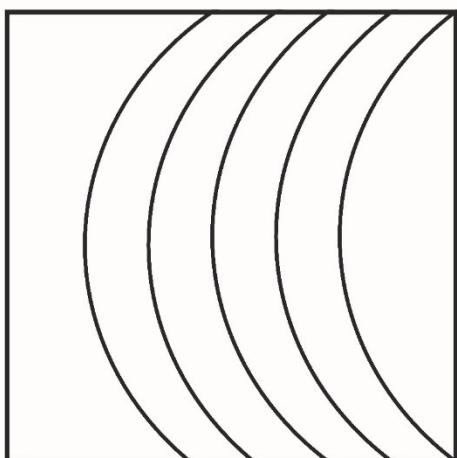
Dlouhé čáry

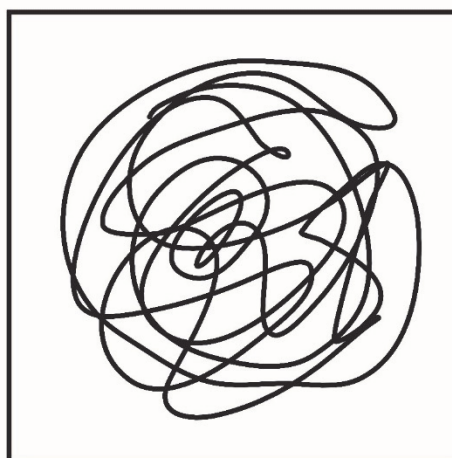
Tenké čáry

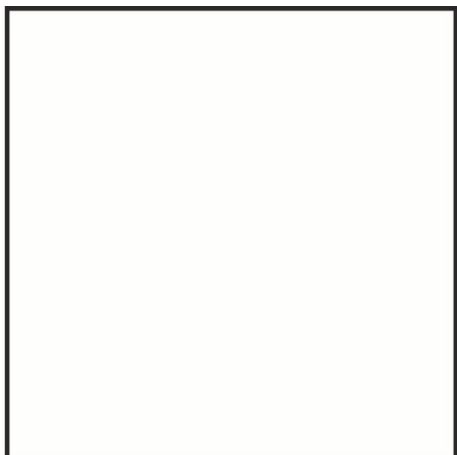
Tlusté čáry

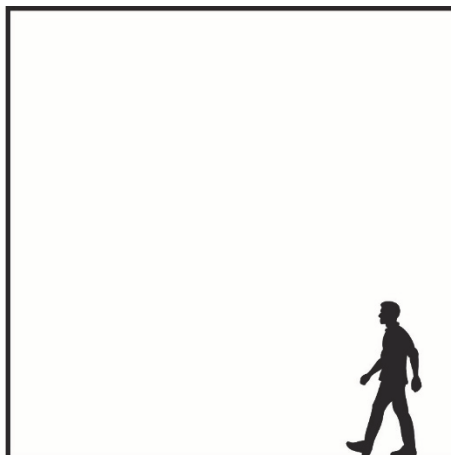
Zakřivené čáry

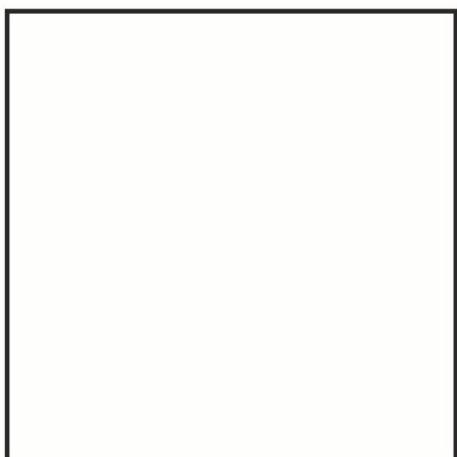
Čmáranice

Krátké čáry

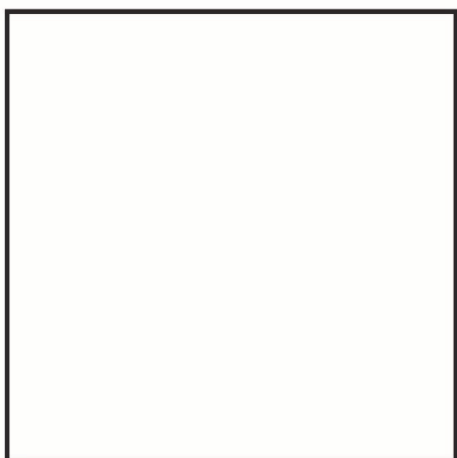
Dlouhé čáry

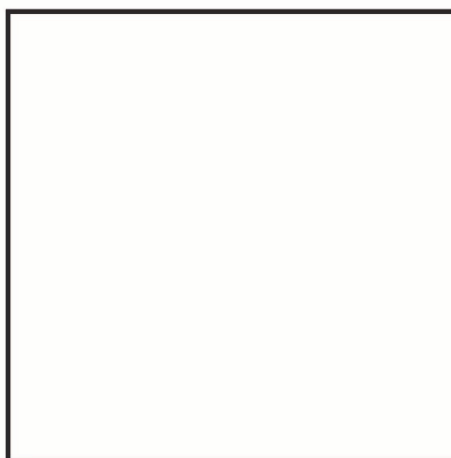
Tenké čáry

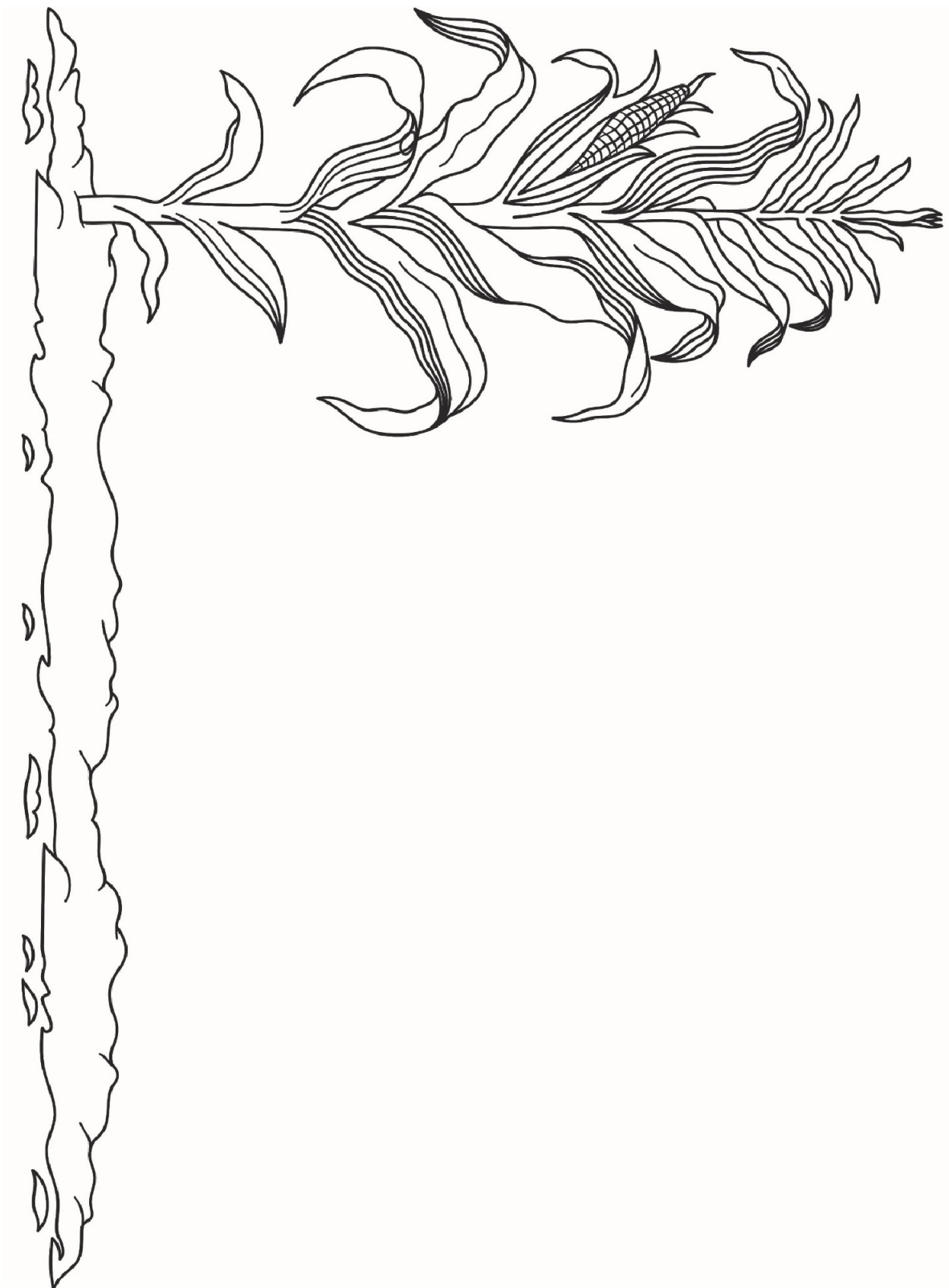
Tlusté čáry

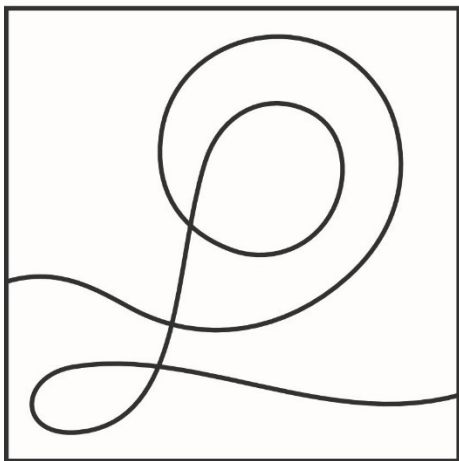

Zakřivené čáry

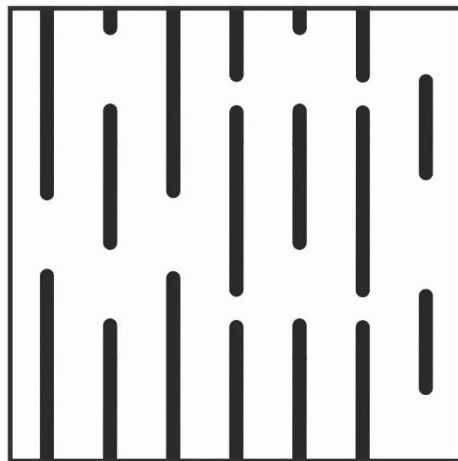

Čmáranice

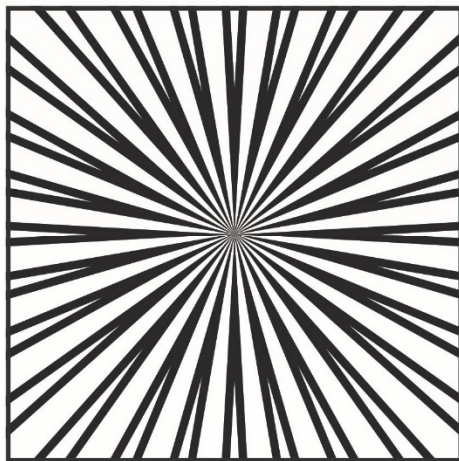

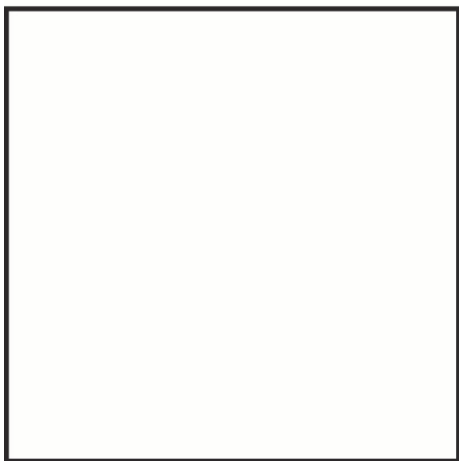
Souvislá čára

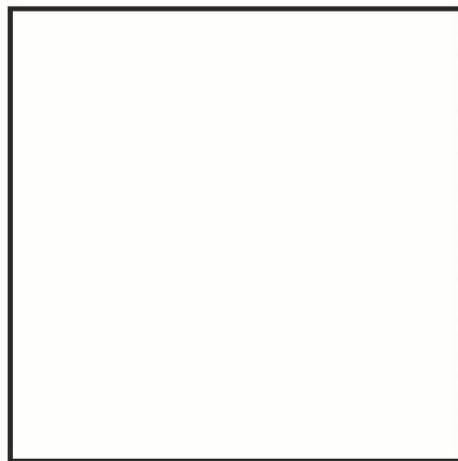
Přerušované čáry

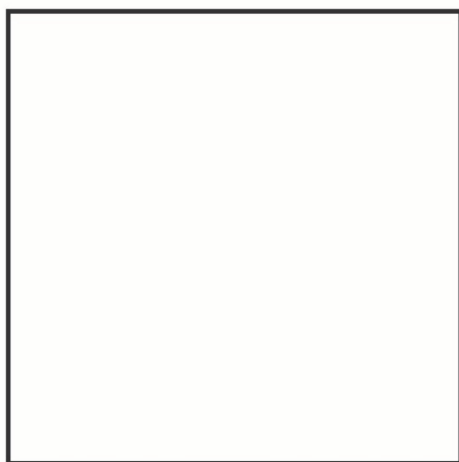
Čáry vycházející ze středu

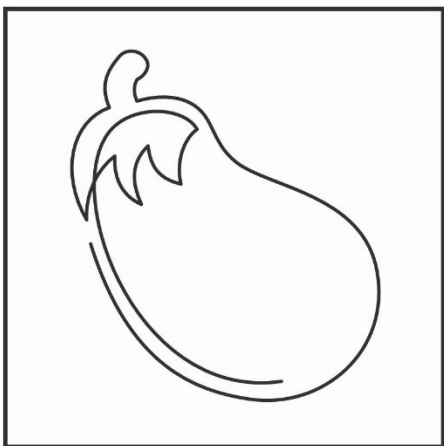
Souvislá čára

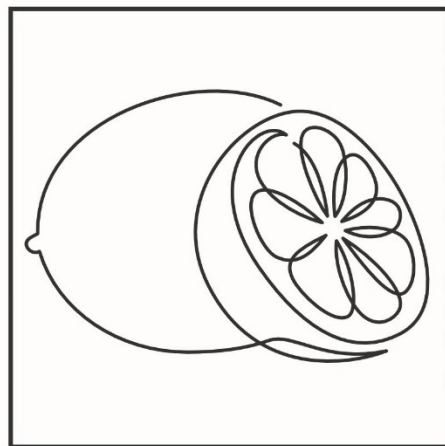
Přerušované čáry

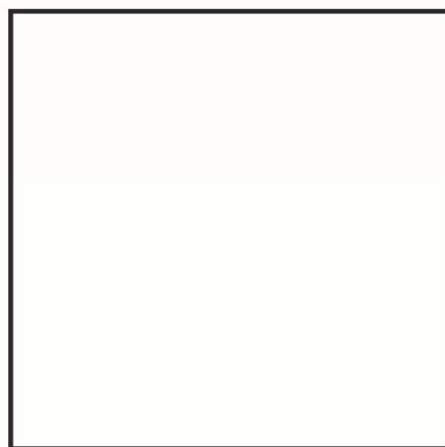
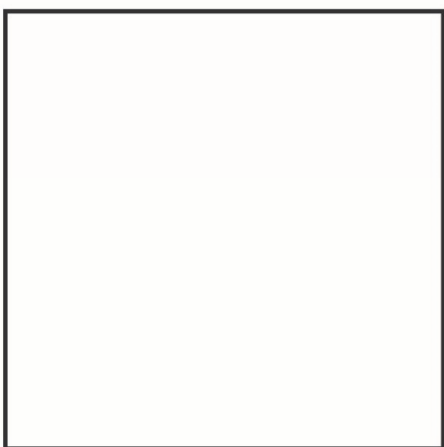
Čáry vycházející ze středu

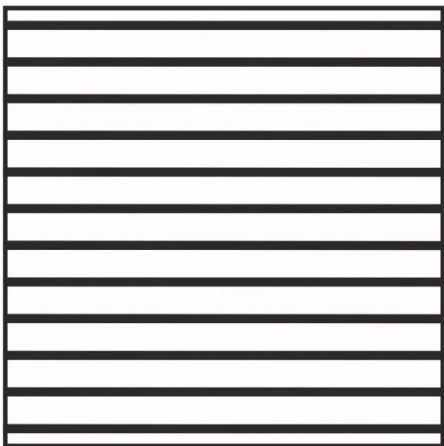

Lilek

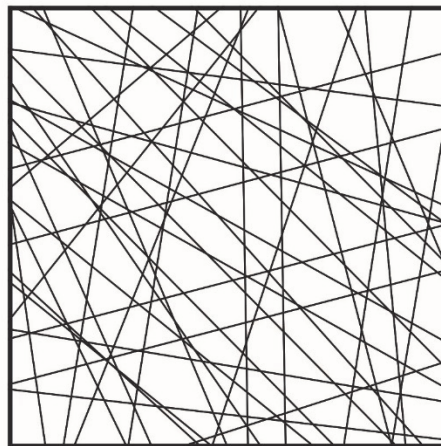

Citron

Přímky a rovnoběžky

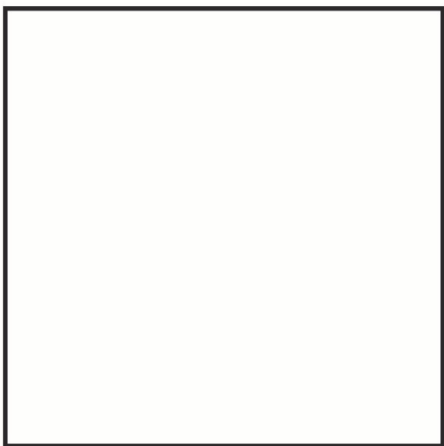
Přímky a křižující se čáry

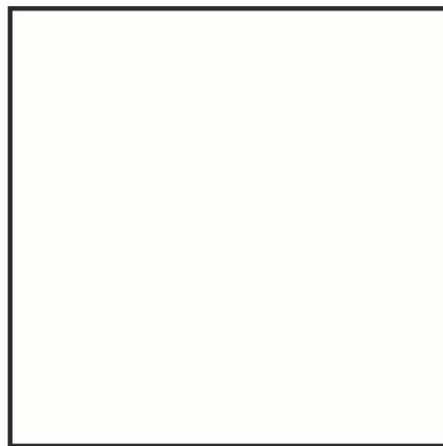
Lomené čáry

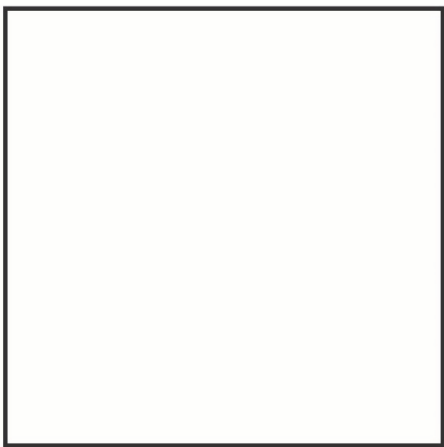
Vlnité čáry

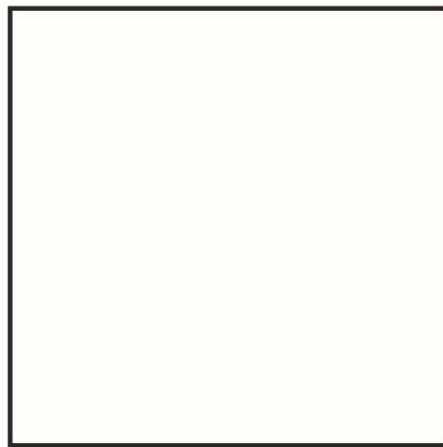
Přímky a rovnoběžky

Přímky a křižující se čáry

Lomené čáry

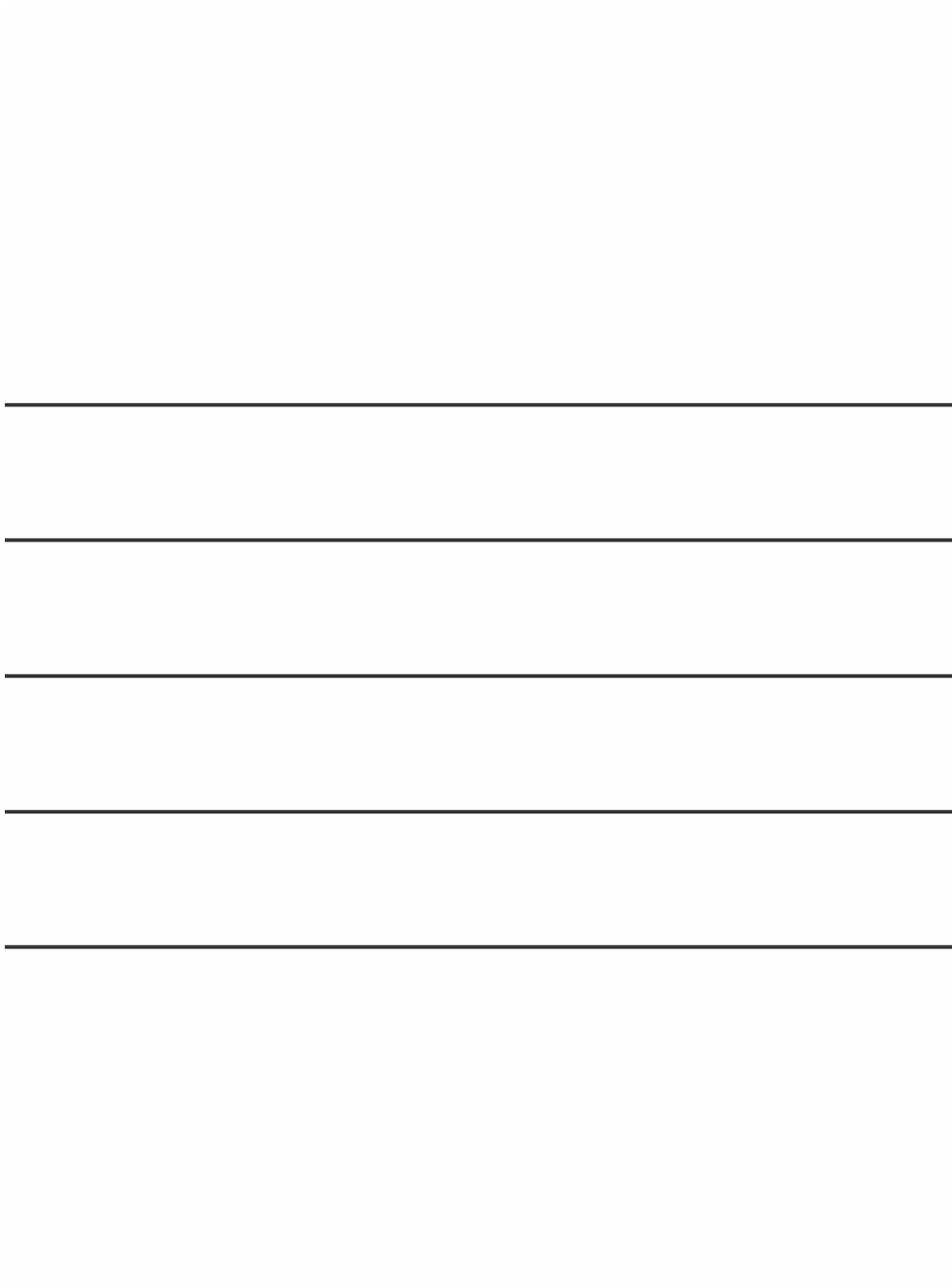

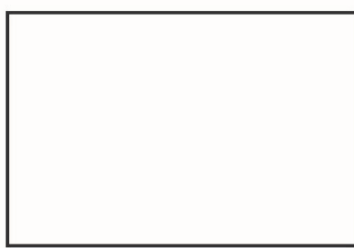
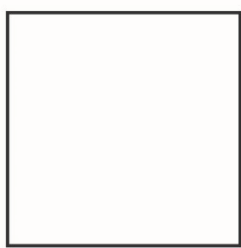
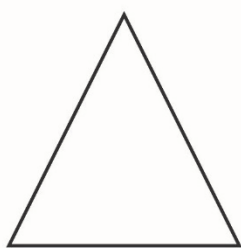
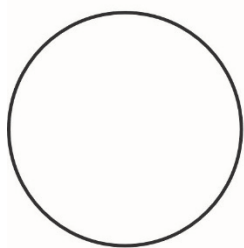
Vlnité čáry

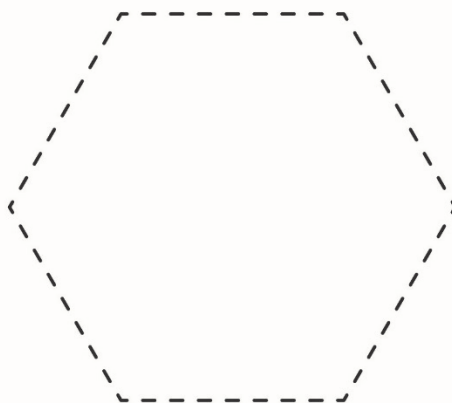
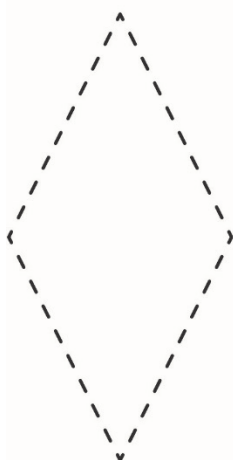
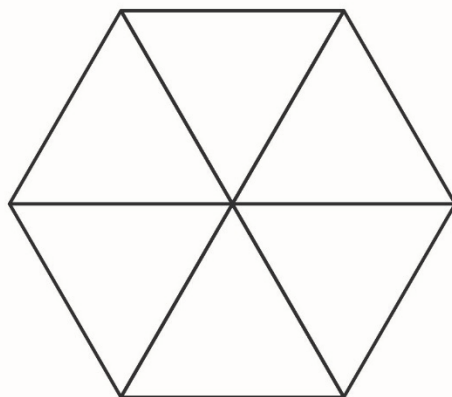
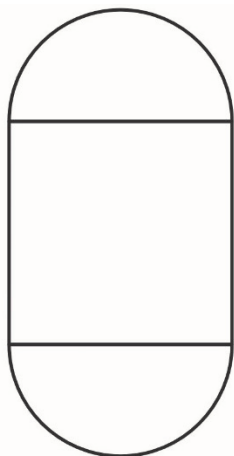
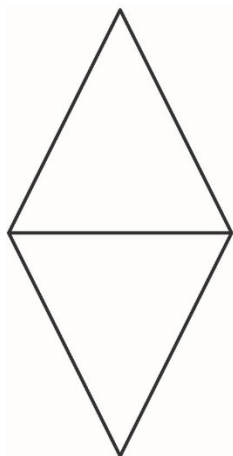
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

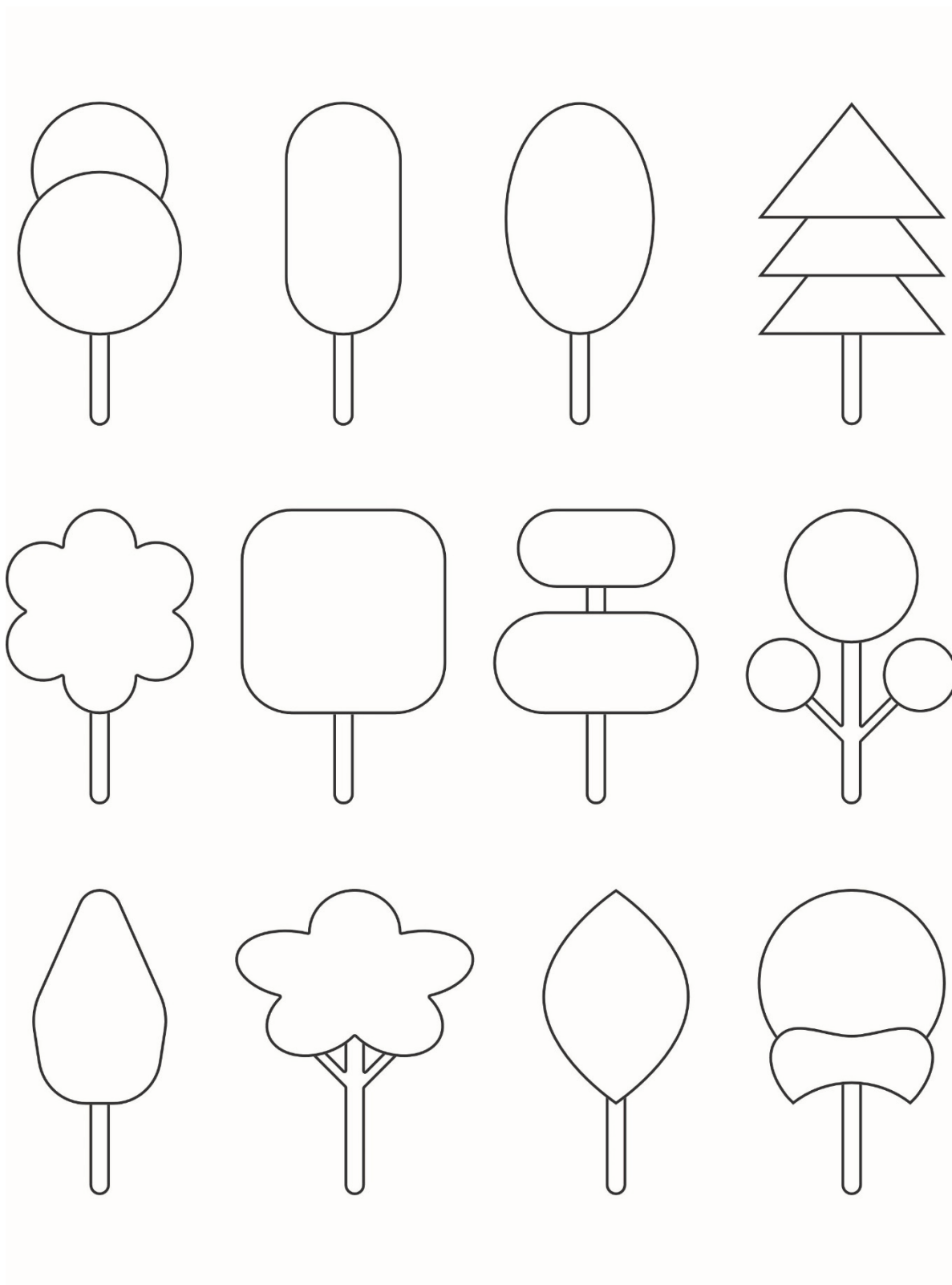
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

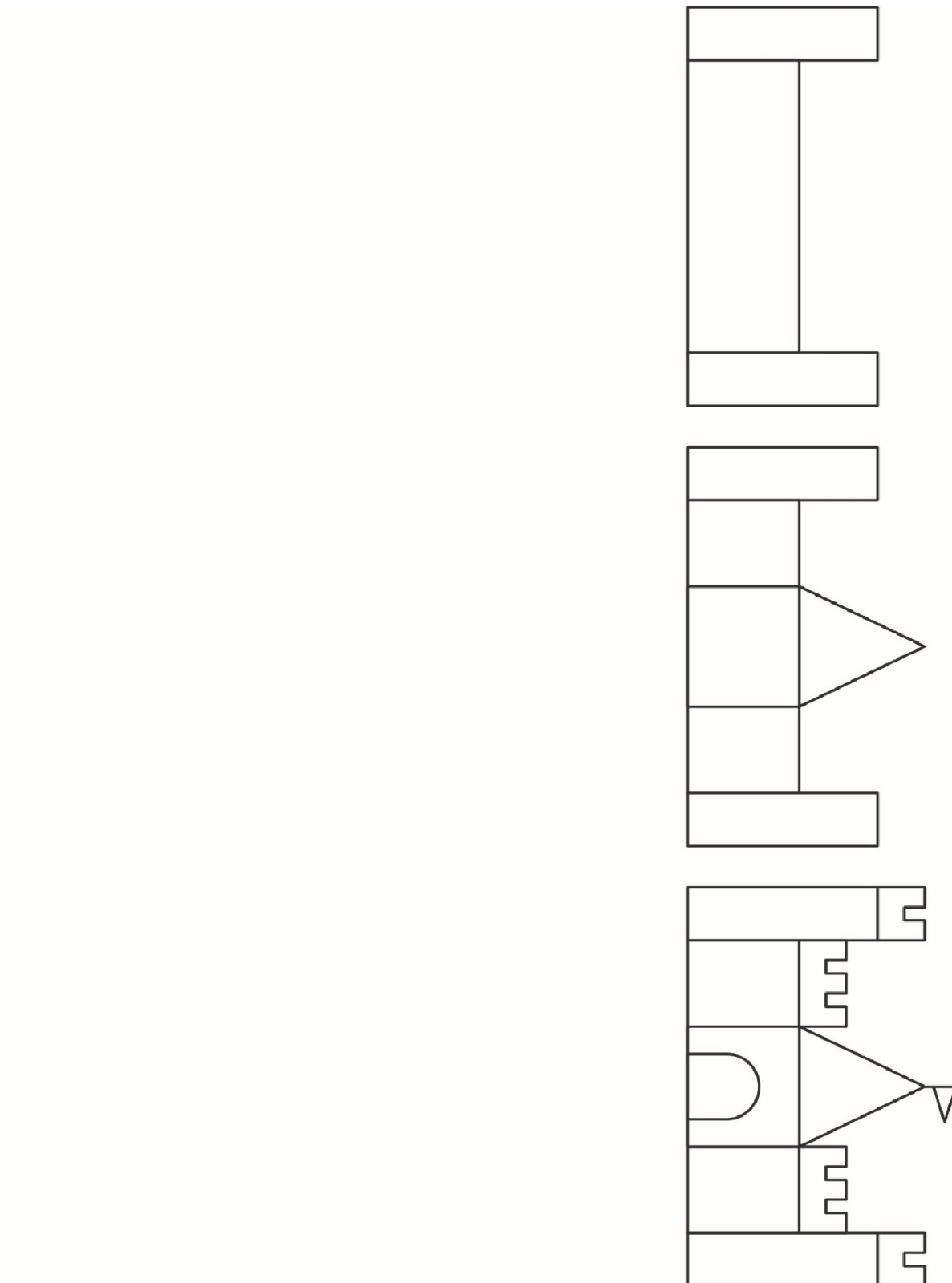
On je Bůh!
Ó Bože, můj Bože!
Věnuj mi srdíčko
čisté jako
perlička.

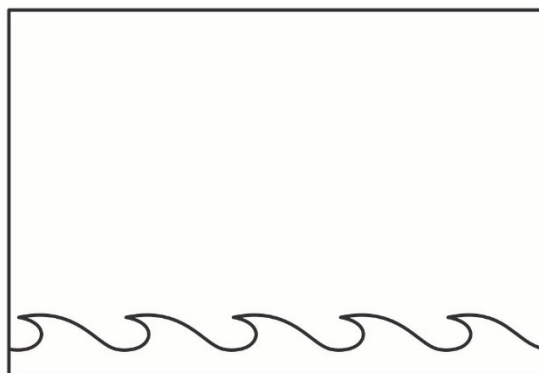
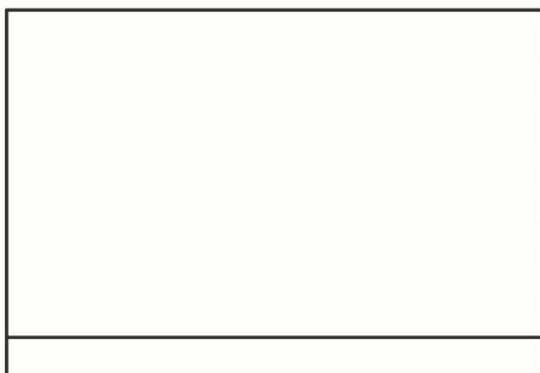
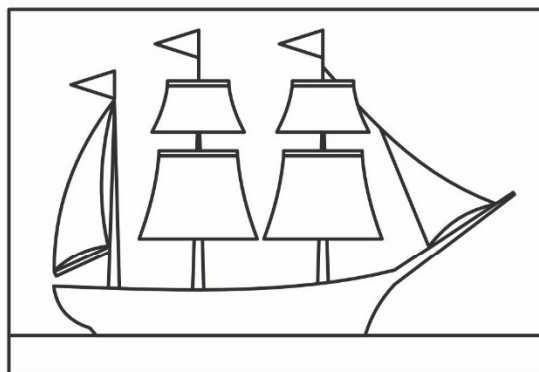
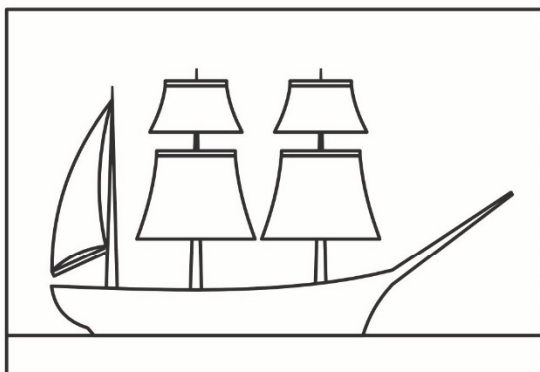
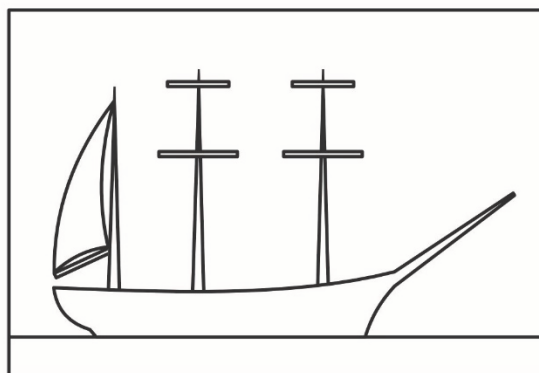
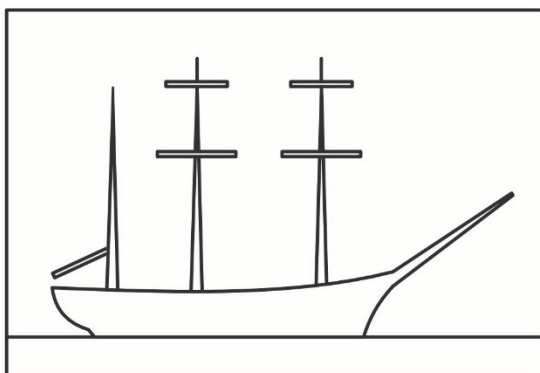
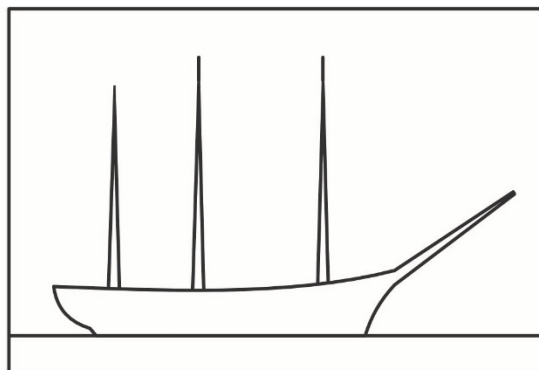
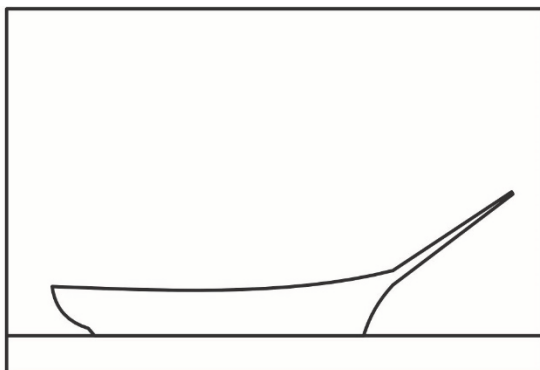

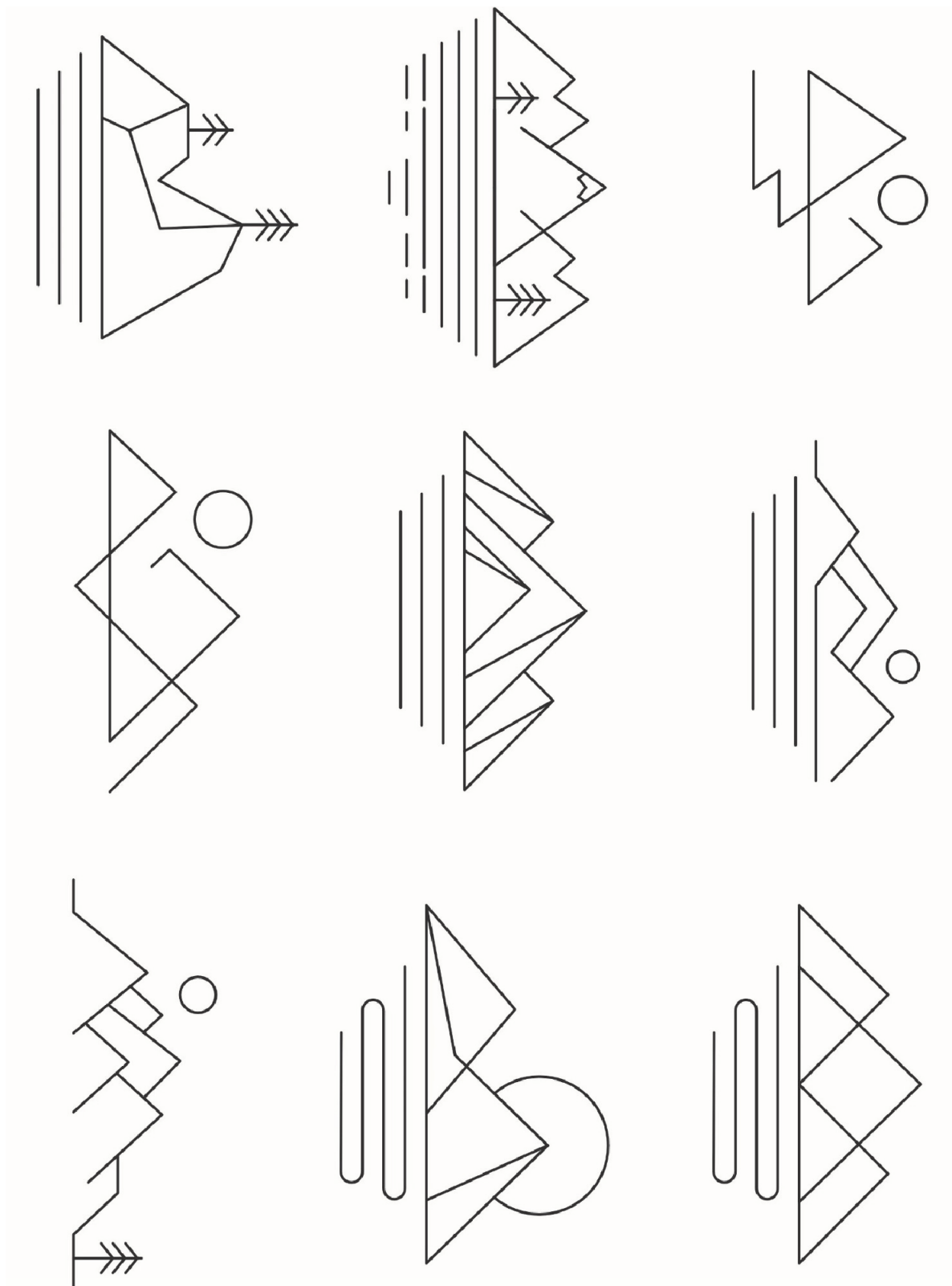

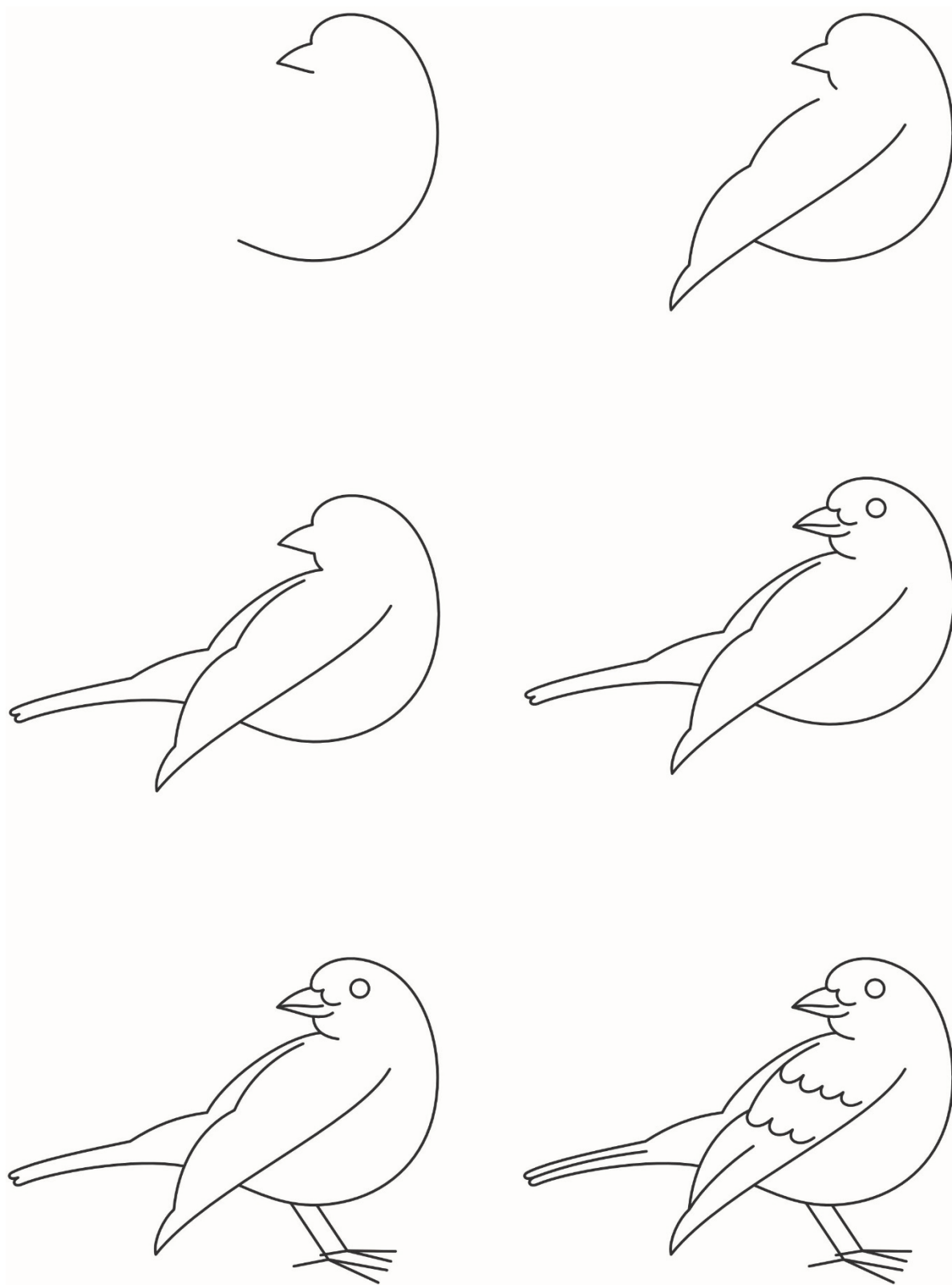

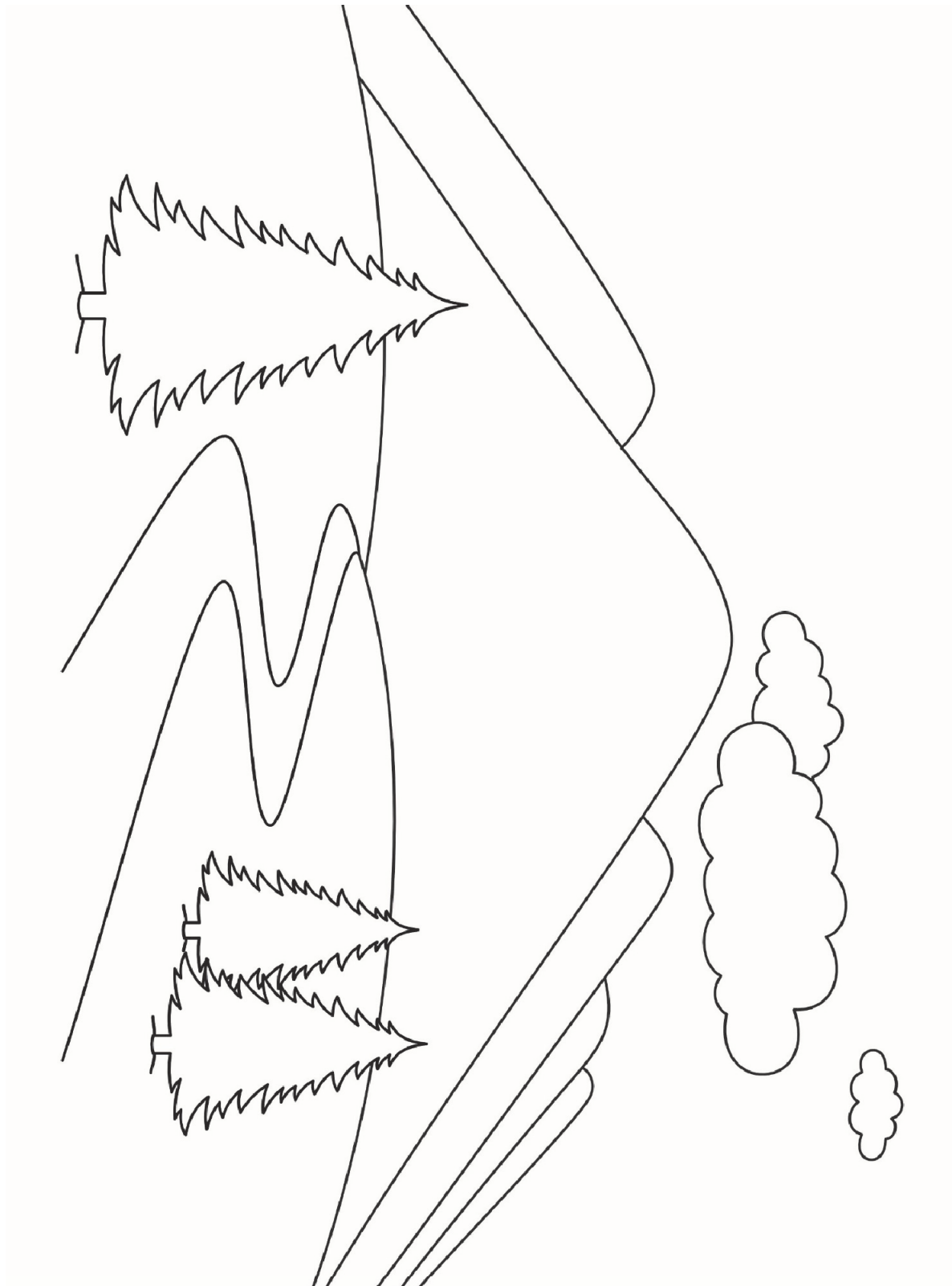

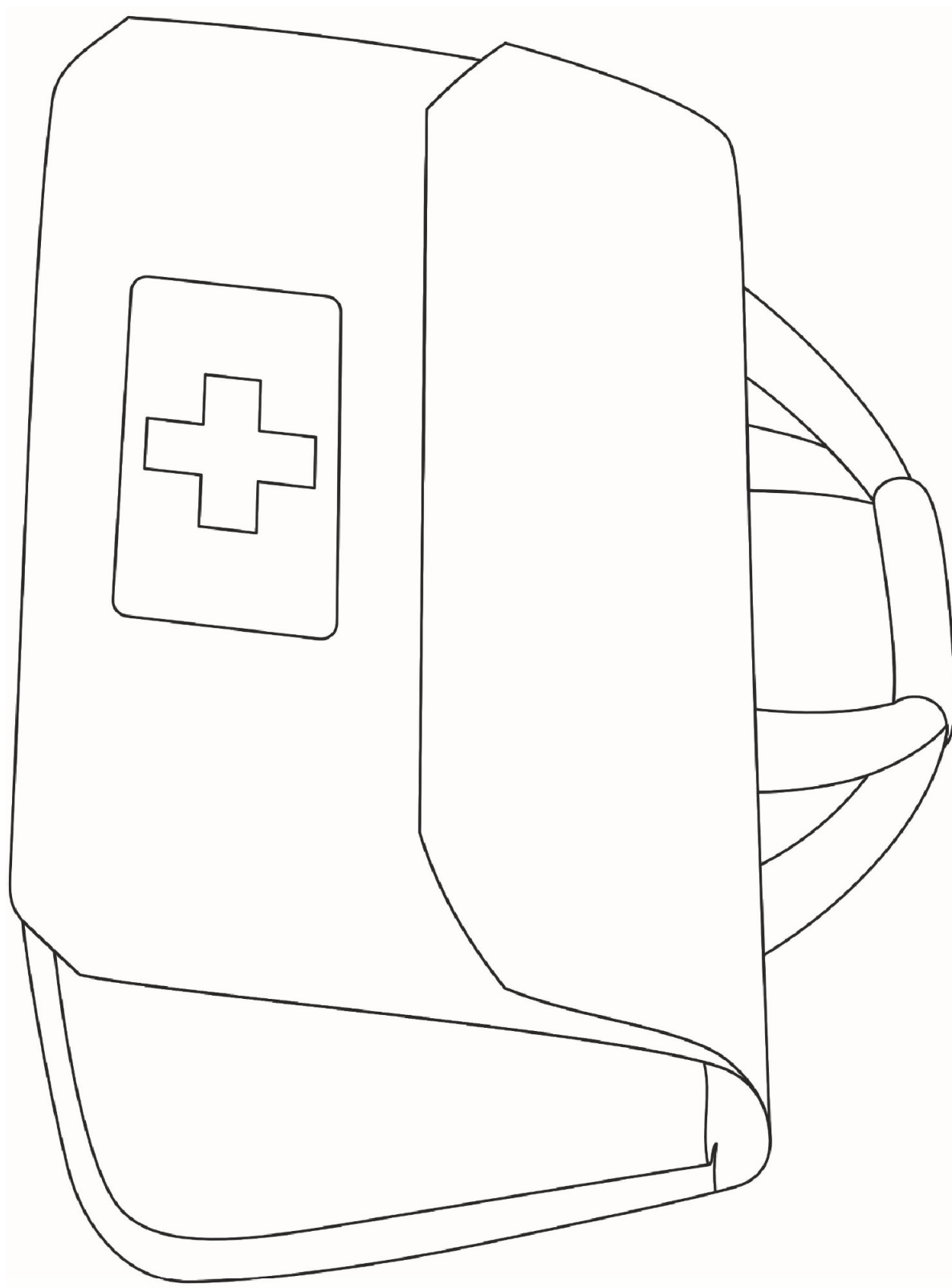

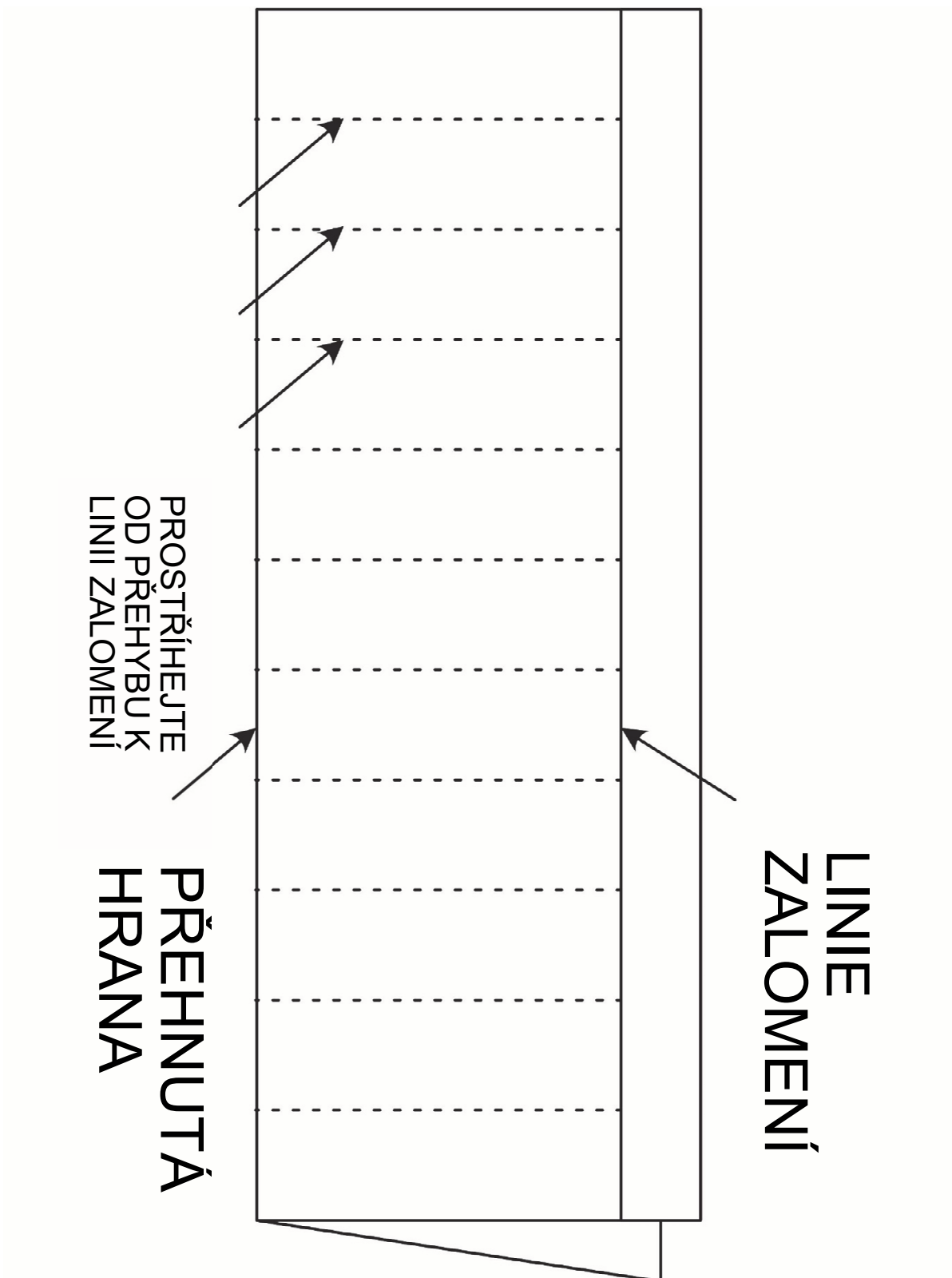

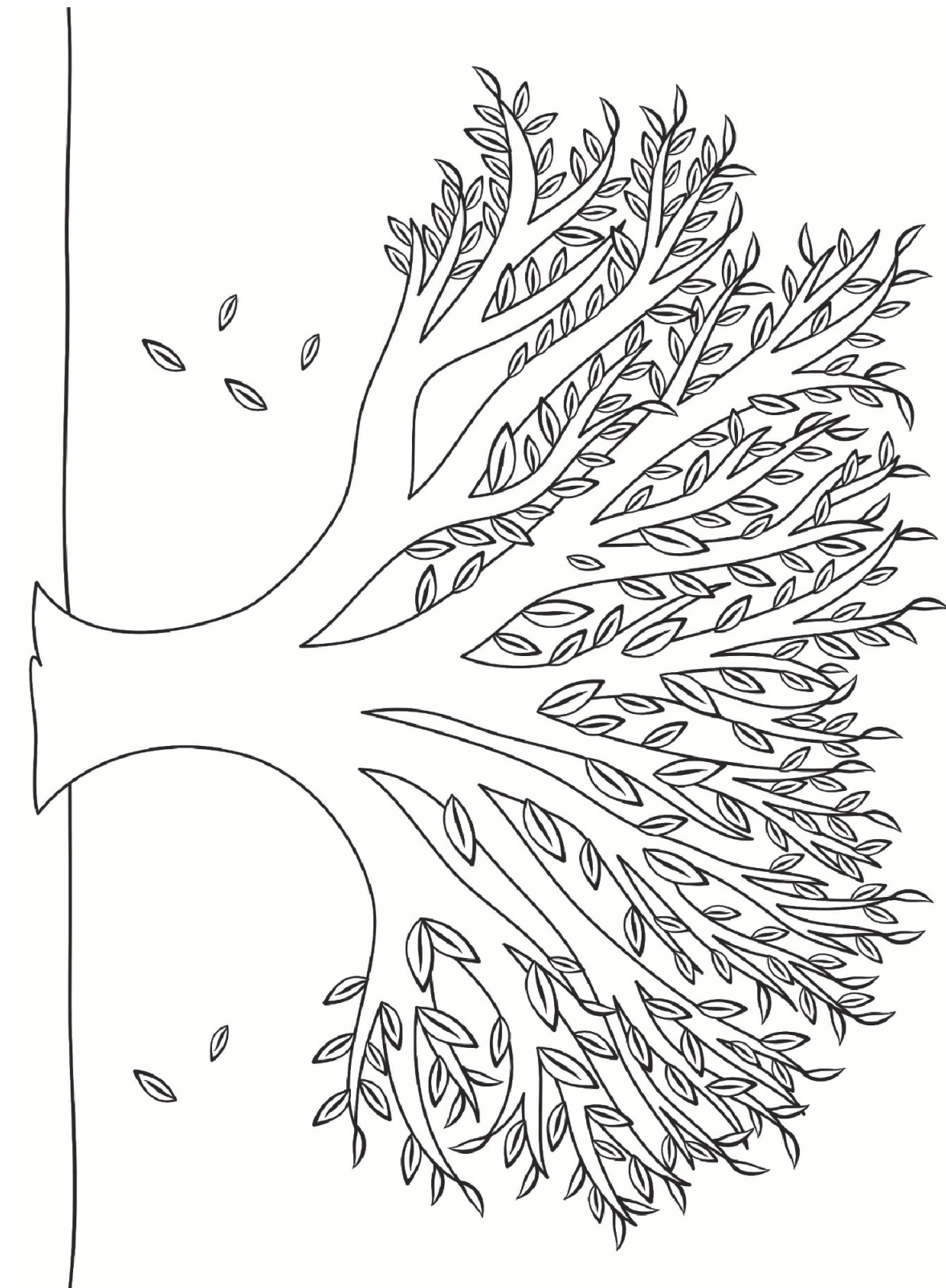

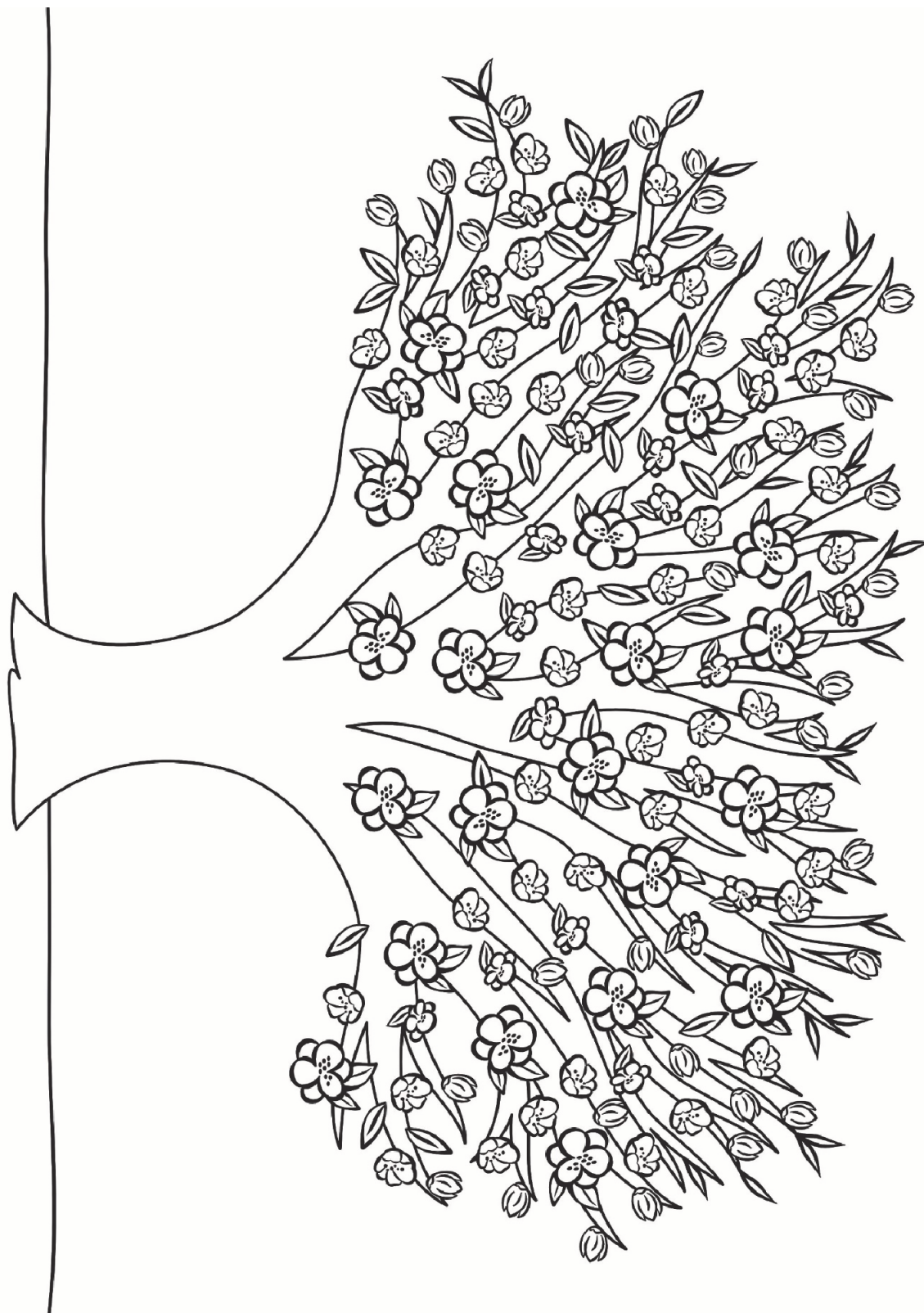

ODKAZY

1. 'Abdu'l-Bahá, v *Prayer and Devotional Life: Extracts from the Bahá'í Writings*, sestavilo Výzkumné oddělení Světového domu spravedlnosti (Ingleside: Bahá'í Publications Australia, 2020), č. 5, str. 6.
2. Z jedné 'Abdu'l-Baháovy Desky. (autorizovaný překlad do angličtiny)
3. *The Summons of the Lord of Hosts: Tablets of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006), č. 1. 53, str. 40.
4. Z jedné Bahá'u'lláhovy Desky. (autorizovaný překlad do angličtiny)
5. Bahá'u'lláh, *Kitáb-i-Íqán: Kniha jistoty* (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2025), odst. 52, str. 38.
6. Z přednášky pronesené dne 24. dubna 1912, vydáno v *The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2012), odst. 1, str. 71.
7. 'Abdu'l-Bahá, v *Učiň mě zářící hvězdičkou*, (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2010 – 2. vydání), str. 10.
8. Bahá'u'lláh, v *Bahá'í modlitby – Sbíрка modliteb* (Mladá Boleslav: Nakladatelství Bahá'í, 1993), str. 104.
9. 'Abdu'l-Bahá, v *Učiň mě zářící hvězdičkou*, str. 14.
10. Tamtéž, str. 10.
11. Z jedné Bahá'u'lláhovy Desky. (autorizovaný překlad do angličtiny)
12. *Tablets of Abdul-Baha Abbas* (New York: Bahá'í Publishing Committee, 1915, 1940), sv. 2, str. 483. (z autorizovaného překladu do angličtiny)
13. *The Summons of the Lord of Hosts*, č. 119, str. 93.
14. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, (Mladá Boleslav: Nakladatelství Bahá'í, 1994), CXXXVI, odst. 2, str. 164.
15. 'Abdu'l-Bahá, in *The Importance of Obligatory Prayer and Fasting: Extracts from the Bahá'í Writings*, sestavilo Výzkumné oddělení Světového domu spravedlnosti (Ingleside: Bahá'í Publications Australia, 2021), č. 28, str. 18.
16. srov.: Bahá'u'lláh, *Skrytá slova* (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2022), z arabštiny č. 16, str. 16.
17. Bahá'u'lláh, v *Bahá'í modlitby*, str. 104.

18. *Bahá'u'lláhovy Desky zjevené po Kitáb-i-Aqdas* (Mladá Boleslav: Bahá'í nakladatelství, 2001), č. 10.4, str. 133.
19. Tamtéž, č. 10.10, str. 133.
20. Tamtéž, č. 17.95, str. 215.
21. *Skrytá slova*, z arabštiny č. 9, str. 12.
22. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, CLV, odst. 4, str. 185.
23. Tamtéž, CLV, odst. 3, str. 185.
24. 'Abdu'l-Bahá, v *Učiň mě zářící hvězdičkou*, str. 14.
25. *Skrytá slova*, z arabštiny č. 42, str. 30.
26. Tamtéž, z arabštiny č. 1, str. 7.
27. 'Abdu'l-Bahá, citován Shoghi Effendim, *Příchod Boží spravedlnosti* (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2011), odst. 40, str. 42.
28. *Bahá'u'lláhovy Vybrané Spisy*, č. CXVIII, odst. 1, str. 140.
29. Tamtéž., XXIX, odst. 1, str. 39.
30. 'Abdu'l-Bahá, v *Bahá'í Education: Extracts from the Bahá'í Writings*, sestavilo Výzkumné oddělení Světového domu spravedlnosti (Ingleside: Bahá'í Publications Australia, 2020), č. 50, str. 42.
31. Bahá'u'lláh, *Gems of Divine Mysteries* (Ingleside: Bahá'í Publications Australia, 2023), odst. 36, str. 26.

